ROBERT VAN GULIK

KÖLTŐK ÉS GYILKOSOK

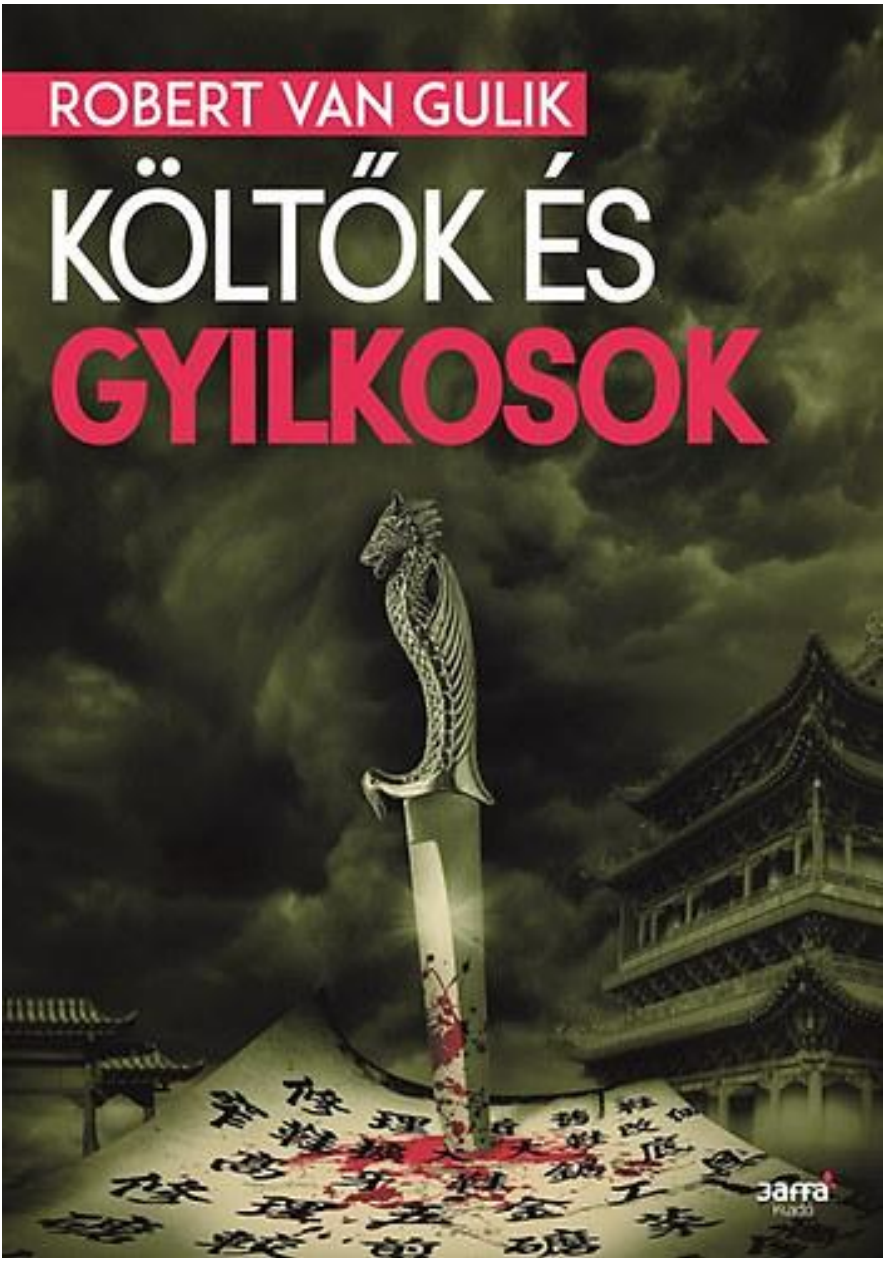

ROBERT VAN GULIK

A KÍNAI DETEKTÍV

Költők és gyilkosok

Jaffa
Kiadó

Jaffa Kiadó + Sorozat Könyvek Kiadó
Budapest, 2015

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:
Robert van Gulik: *Poets and Murder*
Copyright © Robert van Gulik, 1968

Hungarian translation © Upor László, 2014
Hungarian edition © Jaffa Kiadó – Sorozat Könyvek Kiadó, 2015

Fordította Upor László
Illusztrációk Robert van Gulik
Borítóterv Németh Károly – Relatív Reklámügynökség

SZEREPLŐK

EDI DZSEN-CSIE – ez idő tájt Pu-jang járásfőnöke, aki történetünk idején néhány napig a kollégájánál vendégeskedik, a szomszédos Csinhua járás székhelyén

LO KUAN-CSUNG – Csinhua járásfőnöke, amatőr költő

KAO FANG – a helyi bíróság tanácsnoka

SAO FAN-VEN – az irodalom doktora, a Császári Akadémia korábbi elnöke

CSANG LAN-PO – udvari költő

JÜ-LAN – híres költőnő

LU TEMPLOMFŐNÖK – buddhista szerzetes

MENG SZU-CSAI – teakereskedő

SZUNG I-VEN – ösztöndíjas diák

KICSI FŐNIX – táncoslány

SÁFRÁNY – a Fekete Róka szentély őre

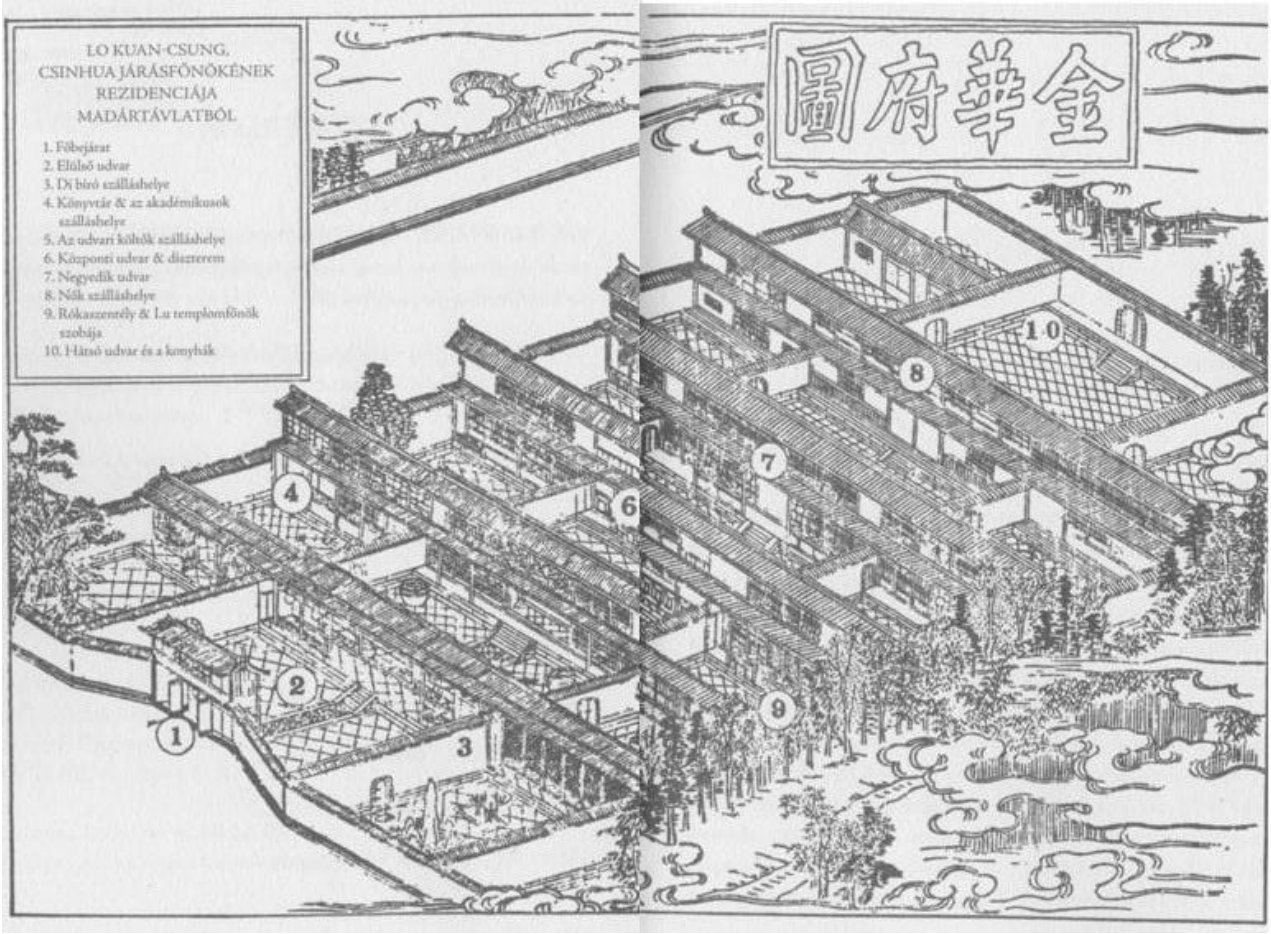
LO KUAN-CSUNG,
CSINHUA JÁRÁSFŐNÖKÉNEK
REZIDENCIÁJA
MADÁRTÁVLATBÓL
1. Főbejárat
2. Elülső udvar
3. Dí bíró szállásbelye
4. Könyvtár & az akadémikusok szállásbelye
5. Az udvari költők szállásbelye
6. Központi udvar & díszterem
7. Negyedik udvar
8. Nők szállásbelye
9. Rókaszentély & Lu templomfőnök szobája
10. Hátsó udvar és a konyhák
金華府圖
1
2
3
4
6
7
8
9
10

ELSŐ FEJEZET

A méretes kerevet szélén törökülésben terpeszkedő, hájas szerzetes egykedvűen nézte a látogatót. Némi csönd után csikorgó, rekedtes hangon szólalt meg.

– A válaszom: nem. Még ma délután el kell utaznom a városból.

Bal keze vaskos, szőrös ujjai szorosan az ölében tartott szamárfüles könyv köré zárultak. Vendége – egy jól szabott kék köntösbe és fekete selyemkabátba öltözött, magas férfi – pillanatnyilag nem tudott mit felelni. Elcsigázottnak érezte magát, miután kénytelen volt végigjárni a Templomok utcáját, goromba vendéglátója pedig még hellyel sem kínálta. Talán jobb is lesz, ha ez a visszataszító külsejű, modortalan szerzetes nem csatlakozik az illusztris társasághoz… Viszolyogva vizsgálgatta a széles vállak közé süppedt, kopaszra borotvált, busa fejet, a szerzetes borostás, barna arcbőrét, a megereszkedett pofazacskót, a vaskos ajak fölött trónoló húsos orrcimpát, a természetellenesen nagynak tűnő, kidülledt szemeket. Nem tehetett róla, a jelenség mindenestül egy undok varangyra emlékeztette. A kopár helyiség fojtott levegőjében a szennyes szerzetesi ruhából áradó pállott izzadságszag a füstölők émelyítő illatával keveredett.

A látogató egy darabig hallgatta a Kifinomult Éleslátás templomának másik sarkából áthallatszó imák monoton zümmögését, majd elnyomott egy sóhajt, és így szólt:

– Lo járásfőnök úr nagyon csalódott lesz, uram. Ma este a rezidencián ad vacsorát, holnap pedig a holdünnep tiszteletére bankettet tervez a Smaragd-sziklán.

A másik horkantott.

– Több esze is lehetne a te járásfőnöködnek! Vacsorák, bankettek, na persze! És miért a tanácsnokát küldte ahelyett, hogy maga jött volna el hozzám?

– A megyefőnök úr átutazóban van, uram. Kora reggel magához hívatta a gazdámat a nyugati negyedben álló kormányzati udvarházba, ahol a megye tizennégy járásfőnökével tart megbeszélést. Utána részt kell vennie a megyefőnök úr ebédjén. – Megköszörülte a torkát, majd mentegetőzve tette hozzá: – Az imént említett események ceremóniamentes és egészen szűk körű összejövetelek lesznek. Valójában afféle költőtalálkozók. És miután…

– Ki a többi vendég?

– Hát, először is, Sao akadémikus, uram. Aztán Csang Lan-po, az udvari költő. Mindketten ma reggel érkeztek hozzánk, és…

– Hosszú évek óta ismerem őket és a munkájukat. Nagyon is megvagyok anélkül, hogy találkozzam velük. Ami pedig Lo fűzfaverseit illeti… – Baljóslatú pillantást vetett a vendégre, majd gyorsan odavetette: – Na és ki még?

– Jelen lesz Di bíró, a szomszédos Pu-jang járásfőnöke is, uram. Őt ugyancsak iderendelte a megyefőnök. Tegnap érkezett.

A csúf szerzetes összerezzent.

– Di bíró Pu-jangból? Mi a fészkes fenének kellene…? – kezdte, aztán gúnyosan így folytatta: – Ugye, nem azt akarod mondani, hogy ő is a költőtalálkozó résztvevője lesz? Mindenfelé azt hallom, hogy elég prózai észjárású figura. Unalmas társaság,

A tanácsnok gondosan lesimította fekete bajuszát, majd távolságtartóan felelt:

– Di bíró a gazdám kollégája és barátja, uram, és mint ilyen, szinte a családhoz tartozik, vagyis

természetesen részt vesz a rezidencián tartott minden összejövetelen.

– Óvatos legény vagy te, látom – mondta erre a másik gúnyos hangon. – Egy darabig elgondolkozott, közben fölfújta az arcát, amitől még inkább hasonlított egy óriás varangyra, mint azelőtt. Végül féloldalas mosolyra húzta a száját. Szétnyílt ajka mögül szabálytalan, megbámult fogsor tűnt elő. – Di, azt mondod?

Dülledt szemével figyelmesen nézte a vendégét, miközben elgon-dolkodva vakargatta borostás állát. Az ápolt tanácsnok ettől a reszelős hangtól úgy érezte, mintha az idegeit ráspolyozták volna. A szerzetes, tekintetét a föld felé fordítva, félig önmagának dörmögte:

– Végül még egész érdekes kísérlet is kisülhet belőle. Kíváncsi volnék, mit tart a rókákról! Pokolian eszes fickó, úgy hírlik. – Váratlanul fölnézett, majd rekedt hangon folytatta: – Mit mondtál, tanácsnok, hogy is hívnak? Pao vagy Hao, vagy micsoda?

– A nevem Kao, uram. Kao Fang, szolgálatodra.

A szerzetes valahová Kao mögé bámult. A tanácsnok hátranézett a válla fölött, de láthatóan nem jött be senki. A vendéglátó ismét megszólalt:

– Na, jól van, Kao barátom. Meggondoltam magam. Megmondhatod a gazdádnak, hogy elfogadom a meghívását. – Majd gyanakvó pillantást vetve a másik közömbös arcára, számonkérő hangon kérdezte: – Mellesleg honnan tudta Lo, hogy ebben a templomban szállok meg?

– Elterjedt uram, hogy két napja megérkeztél a városunkba. Lo bíró úr ma reggel kiadta, hogy itt, a Templomok utcájában érdeklődjek, és ide irányítottak…

– Értem. Igen, eredeti terveim szerint már egy-két napja megjöttem volna. De valójában csak ma reggel

érkeztem. Föltartóztattak útközben… Bár ez nem tartozik rád. Ebédidőben számíthattok rám a járásfönök rezidenciáján, tanácsnokom. Legyen gondod rá, hogy vegetáriánus étel és egy csendes, kicsi szoba várjon! Kicsi, de tiszta legyen, vigyázz! Most elmehetsz, barátom. Van pár elintéznivalóm. Még egy nyugállományú templomfőnöknek is lehetnek kötelezettségei. Például eltemetni a halottakat. A múltbélieket és a jelenbélieket!

– Vállát mennydörgő hahota rázta meg, amely aztán ugyanolyan hirtelen el is halt, ahogyan kitört. – A viszontlátásra! – recsegte,

Kao a ruhaujjában tiszteletteljesen összefont karral meghajolt, aztán megfordult, és kiment.

A különös templomfőnök kinyitotta az ölében tartott, szamárfüles kötetet. Régi jövendőmondó könyv volt. Vaskos mutatóujját a fejezet elejéhez emelte, és fennhangon olvasni kezdett.

– A fekete róka készül előbújni az odújából. Vigyázz!

Becsukta a könyvet, és dülledt békaszemével a bejárat felé meredt.

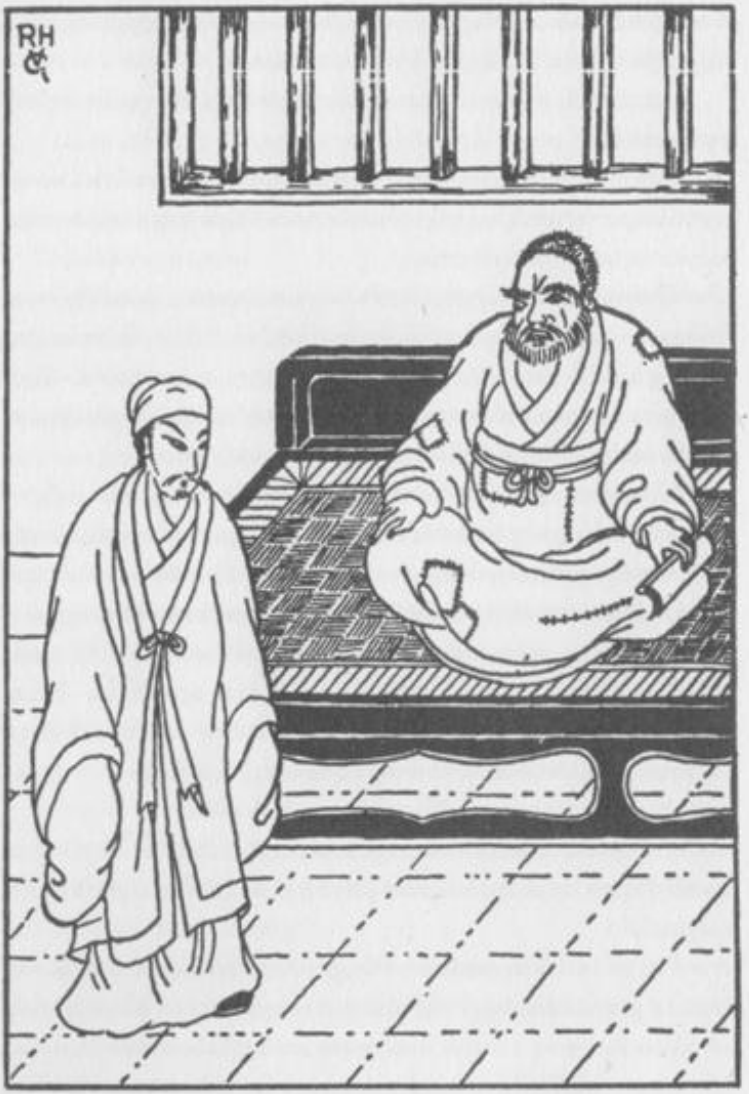

KAO TANÁCSNOK FELKERESI LU TEMPLOMFŐNÖKÖT

MÁSODIK FEJEZET

– A füstölt kacsa kiváló volt – jelentette ki Lo járásfőnök, miközben kezét elégedetten összekulcsolta jókora pocakján –, de a disznólábat túlecetezték. Az én ízlésem szerint legalábbis.

Di bíró hátradőlt kollégája kényelmes gyaloghintajának puha kárpitján. A kormányzati udvarházból tartottak hazafelé, a bíróság épületébe. Hosszú szakállát simogatva a bíró így szólt:

– A disznóláb tekintetében igazad lehet, Lo, viszont rengeteg más finomságot kínáltak, igazán pazar lakoma volt. A megyefőnök kiváló embernek tűnt, gyorsan átlátta a legfrissebb fejlemények lényeges összefüggéseit. Az összegző zárszava szerintem igen tanulságos volt.

Húsos kezével finoman eltakarva a száját, Lo járásfőnök elfojtott egy kisebb böffentést, majd gondosan fölfelé pödörte a kerek arcát díszítő kackiás kis bajuszt.

– Tanulságos, hát igen. Bár elég unalmas is. Tejó ég, milyen meleg van!

Fekete bársonyból szabott szárnyas bírói fövegét hátrébb tolta gyöngyöző homlokán. Mindketten a zöld brokátból varrott szabályos bírói díszöltözéket viselték – ahogyan ezt közvetlen felettesük, a megyefőnök jelenlétében az előírás megkövetelte. Csípős, hűvös őszi reggelre ébredtek, de mostanra a déli nap erős sugarai ostromolták a gyaloghintó tetejét.

– Most, hogy a hivatalos megbeszéléseknek vége, kedves Di – ásított Lo –, kellemesebb ügyeknek szentelhetjük a figyelmünket. Részletes programot dolgoztam ki arra a két napra, ameddig a jelenléteddel

megtisztelsz, fivérem! Nem is akármilyen programot, elárulom.

– Nem szívesen élnék vissza a vendégszereteteddel, Lo. Az én kedvemért igazán ne tégy semmilyen erőfeszítést! Ha olvasgathatok egy kicsit a remek könyvtáradban, nekem az…

– Nem sok idődd lesz olvasni, drága barátom! – Lo elhúzta a gyaloghintó függönyét (épp a főutcán haladtak), s a mindenféle méretű és formájú színes lampionokkal díszített boltbejáratok felé intett.

– Holnap lesz a holdünnep, ősz közepének ünnepe! Mi már ma este megkezdjük a mulatozást! Vacsora lesz nálam. Kisszámú, de válogatott vendégsereggel…

Di bíró udvariasan elmosolyodott, noha a holdünnep említésére hirtelen megsajdult a szíve. A naptárban található összes jeles nap közül ez a leginkább családi jellegű, az irányítás ilyenkor a nők kezében van, és a gyerekeknek is bőven jut szerep. A bíró nagyon várta, hogy Pu-jangban, családja körében ünnepelhesse meg. A megyefőnök azonban elrendelte, hogy további két napot maradjon Csinhuában, hogy kéznél legyen, amennyiben visszafelé, útban a megyeszékhely felé ismét magához akarná kéretni a következő héten. Di bíró nagyot sóhajtott. Legszívesebben most azonnal visszatért volna Pu-jangba. Nemcsak az őszközép miatt, hanem azért is, mert függőben maradt egy bonyolult csalási ügy, amelynek a vizsgálatában szívesebben részt vett volna személyesen. Éppen e miatt az eset miatt határozott úgy, hogy egyedül utazik, idős bizalmasát, Hung törvénybiztost és három másik hű segédjét pedig hátrahagyja, hogy minden lényeges adatot összegyűjtsenek a végső határozathozatal előtt.

– Bocsánat, kicsoda?

– Mondom, Sao akadémikus, drága barátom! Hajlandó megtisztelni a jelenlétével szerény hajlékomat!

– Az akadémia korábbi elnöke? Komolyan beszélsz? Az az ember, aki az összes császári dekrétumot fogalmazta egészen a legutóbbi időkig?

Lo járásfőnök szája széles mosolyra húzódott.

– Ő bizony! Korunk egyik legkiválóbb szerzője, legyen szó prózáról vagy versről. Azonkívül velünk lesz udvari költőnk, a nagytiszteletű Csang Lan-po.

– Te jó ég, még egy ismert név! Igazán nem volna szabad amatőrnek titulálnod magad, Lo! Ha ezek a hírneves költők eljönnek hozzád vendégségbe, az annak a bizonyítéka, hogy…

Testes kollégája fölemelte a kezét.

– Á, dehogyis, Di, nincs nekem olyan szerencsém! Puszta véletlen ez. Az akadémikus csak átutazóban van visszafelé a fővárosba. Csang pedig, aki itt született és nevelkedett, azért jött, hogy meglátogassa a családi szentélyt. Nos, tudod, hogy a bíróság épületegyüttese – benne az én magánrezidenciámmal – korábban hercegi nyári palota volt. Méghozzá a hírhedt kilencedik hercegé, aki húsz éve összeesküvést szőtt a trón megkaparintására. Sok független lakrész, udvari szárny és kert található benne. A két nagy hírű vendég azért állt kötélnek, mert úgy érezte, kényelmesebb helye lesz nálam, mint egy fogadóban.

– Túlontúl szerény vagy, Lo! Mind Sao, mind Csang nagyon kényes ízlésű ember, soha nem fogadták volna el a meghívásodat, ha nem nyűgözné le őket választékos költői stílusod. Mikor érkeznek?

– Már ott kell lenniük, fivérem. Meghagytam a háznagynak, hogy a nagyteremben szolgálják föl nekik az ebédet, vendéglátóként pedig helyettesítsen a tanácsnokom. Szerintem hamarosan odaérünk.

– Félrehúzta a függönyt. – Egek, mit keres itt Kao? – Kidugta a fejét az ablakon, és odakiáltott a hordozók vezetőjének: – Állj!

Mialatt a bíróság főkapuja előtt a földre eresztették a gyaloghintót, Di bíró az ablakon át egy kis csoportot figyelt, tagjai a fölfelé vezető széles lépcsőn ácsorogtak nyugtalanul. Köztük egy kék köntöst és fekete kabátot viselő ápolt férfiban Kao tanácsnokra ismert. Mellette, a fekete szegélyű barna nadrágba és zubbonyba öltözött szikár alak – fején hosszú, vörös bojttal díszített, feketére lakkozott sisakkal – csakis a főporoszló lehetett. A másik kettő egyszerű városi polgárnak tűnt. Kicsivel távolabb még három poroszló állt. Ugyanolyan egyenruhát viseltek, mint az elöljárójuk, de a sisakjukon nem lógott vörös bojt. Derekukra vékony láncot kötöttek, amelyről hüvelykszorítók és bilincsek lógtak. Kao lesietett a lépcsőn, és mélyen meghajolt a gyaloghintó ablaka előtt. Lo járásfőnök azonnal kérdőre vonta:

– Mi történt, Kao?

– Fél órával ezelőtt Meng teakereskedő háznagya itt járt, hogy bejelentsen egy gyilkosságot, uram. Szung diákot, aki Meng házában a hátsó lakrészt bérelte, elvágott torokkal találták. Minden pénzét elvitték. Úgy tűnik, ma hajnalban történt.

– Gyilkosság a nagy ünnep előtt! Micsoda balszerencse! – mormogta Di bírónak Lo, majd aggodalmas képpel Kao felé fordult:

– Mi van a vendégeimmel?

– Nem sokkal azután, hogy te távoztál, uram, megérkezett a nagyméltóságú Sao akadémikus, majd a nagytiszteletű Csang. Megmutattam az uraknak a lakrészüket, és elnézést kértem a nevedben, hogy nem üdvözölheted őket. Épp amikor helyet foglaltak az ebédnél, megjelent Lu templomfőnök is. Az étkezés befejeztével mindhárman visszavonultak délutáni pihenőre.

– Helyes. Ez azt jelenti, hogy azonnal indulhatok a tetthelyre. A szieszta után bőven lesz még időm köszönteni a vendégeket. Küldd előre lovon a főporoszlót két emberével! Gondjuk legyen rá, hogy senki ne zavarja össze a nyomokat! Értesítetted a halottkémet?

– Igen, uram. Ezenkívül kihoztam az irattárunkból minden olyan papírt, amely az áldozathoz vagy a főbérlőjéhez köthető.

Azzal köntöse ujjából előhúzott egy köteg hivatalos iratot, és tiszteletteljesen átnyújtotta a főnökének.

– Remekül csináltad! – dicsérte a járásfőnök. – Te maradj itt a bíróságon, Kao. Nézd meg, érkezett-e valami fontos irat, és intézd a rutinügyeket! – Majd pattogósan odaszólt a hordozók vezetőjének:

– Tudod, hol van Meng háza? Azt mondod, a keleti kapu közelében? Na jó. Indulás! – Ahogy a gyaloghintó elindult, Lo a kollégája karjára tette a kezét: – Remélem, nem bánod, ha ki kell hagynod a szieszt́át, Di barátom! Szükségem van a tanácsodra és a segítségedre. Nem tudnék teli gyomorral egymagam megbirkózni egy gyilkossági esettel. Kicsit visszafoghattam volna magam a borral. Épp egy csészényivel ittam többet a kelleténél, azt hiszem. – Letörölte arcáról az izzadságot, és aggodalmas képpel még egyszer megkérdezte: – De ugye tényleg nem bánod, Di?

– Egyáltalán nem. Boldogan megteszem, amit tudok – simította végig a bajuszát a bíró, majd szárazon hozzátette: – Főleg, mert így ott leszek veled a helyszínen, Lo, és nem tudsz homokot szórni a szemembe, mint legutóbb a Mennyei-szigeten.

– Ó, hát te sem voltál mindig túl közlékeny, fivérem! Például tavaly, amikor fogtad, és elcsented innen azt a két kedves lányt! – Di csak fagyosan mosolygott, mire

Lo folytatta: – Hát jó, mondjuk, hogy kvittek vagyunk! Egyébként ez rutindolog lesz, úgy sejtem. A legtöbb rablógyilkosság az. Nézzük meg alaposabban, ki is volt az áldozat! – Azzal sebesen a kollégája kezébe nyomta az iratköteget.

– Először te nézd át, fivérem! Hadd hunyjam le egy-két pillanatra a szememet! Hogy a gondolataimra összpontosíthassak, érted… Elég hosszú az út a keleti kapuig.

Fövegét a szemére tolta, és elégedett sóhajtással hátradőlt a párnán.

A bíró elhúzta a maga oldalán a függönyt, hogy jobban lásson olvasni. De mielőtt belekezdett volna, alaposan megnézte magának kollégája kipirult arcát. Érdekes lesz megfigyelni, hogyan nyomoz Lo egy gyilkossági ügyben. Eltöprengett azon, hogy egy járásfőnök – hacsak a megyefőnök kifejezetten el nem rendeli – nem hagyhatja el az állomáshelyét, így a legritkább esetben nyílik alkalma munka közben látni a kollégáját. Lo ráadásul igen szokatlan figura volt. Hatalmas magánvagyonnal rendelkezett, és a szóbeszéd szerint azért vállalta el ajárásfőnökséget Csinhuában, mert így független hivatalos pozíciót kapott, és mellé annak lehetőségét, hogy szabadon kiélhesse kedvtelését a bor, a nők és a költészet iránt. Csinhuába mindig nehéz volt megfelelő jelentkezőt találni, miután a tágas palotát csak nagy önálló jövedelemmel rendelkező járásfőnök volt képes megfelelően fönntartani; hivatalos körökben suttogtak is róla, hogy Lo leginkább emiatt maradhat meg a posztján. Di bíró azonban gyanakodott, hogy Lo szándékosan alakította és tartja fönn magáról a bon viveur képét, akit a hivatali ügyek teljesen hidegen hagynak – miközben valójában nagyon is jól látja el a járás dolgait. Épp az imént is kifejezetten kedvező benyomást tett azzal, hogy azonnal a tetthelyre indult;

sok más járásfőnök a beosztottjaira hagyta volna a rutinvizsgálatot. Di bíró kihengergette az iratokat. Az elsőn a meggyilkolt diák hivatalos adatai álltak.

Teljes neve Szung I-ven volt, huszonhárom éves, és nőtlen. Miután a második állami irodalmi vizsgát dicsérettel teljesítette, elnyert egy ösztöndíjat, hogy megszerkeszthesse egy ősi dinasztia történetének egy fejezetét. Két hete érkezett Csinhuába, azonnal regisztrált a bíróságon, és egy hónapos tartózkodásra kért engedélyt. Kao tanácsnoknak elmagyarázta, hogy a helyi történeti feljegyzéseket tanulmányozandó érkezett a városba. Néhány évszázaddal ezelőtt – épp abban a korban, amelyre Szung vizsgálódásai irányultak – parasztlázadás tört ki Csinhuában, és Szung azt remélte, az archívumban korábban föl nem tárt adatokra bukkan ezzel kapcsolatban. A tanácsnok kiállított a nevére egy engedélyt, hogy szabadon hozzáférhessen a törvényhivatalban föllelhető dokumentumokhoz. A látogatásairól vezetett – és szintén csatolt – listából kiderült, hogy a délutánjait kivétel nélkül a bíróságon töltötte. Ez volt minden.

A többi irat a diák főbérlőjével, Meng Szu-csai teakereskedővel volt kapcsolatos. Meng a jól menő családi teavállalkozást az apjától vette át. Tizennyolc évvel ezelőtt összeházasodott egy Hvang nevű kollégája lányával, aki szült neki egy lányt és egy fiút, előbbi most tizenhat, utóbbi tizennégy éves.

Egy bejegyzett ágyasa van. Házassági és születési igazolások csatolva. Di bíró elégedetten bólintott: Kao tanácsnok láthatóan remek hivatalnok. Meng kereskedő épp negyvenéves, adóit pontosan fizeti, és támogat néhány jótékonysági szervezetet. Nyilvánvalóan buddhista vallású, mert a Templomok utcáján található számos szent hely egyikét, a Kifinomult Éleslátás templomát látogatja. A buddhizmus valamit eszébe

juttatott Di bírónak. Oldalba bökte halkan hortyogó útitársát, és megkérdezte:

– A tanácsnokod valami templomfőnököt emlegetett, nem?

– Templomfőnököt? – meredt rá Lo álomittas szemmel.

– Mintha Kao olyasmit mondott volna, hogy egy templomfőnök is megjelent az ebédnél a rezidenciádon.

– Hát persze! Biztos hallottad hírét Lu templomfőnöknek.

– Nem, soha. Nem nagyon keveredem buddhista népekkel.

Meggyőződéses konfuciánusként Di nem nagyon támogatta a buddhizmust, és a saját járásabeli Transzcendentális Tudás temploma szerzeteseinek botrányos viselkedése csak megerősítette az ellenszenvét.

Lo elnevette magát.

– Lu templomfőnök nem tartozik semmiféle„népekhez”, Di. Igazi élmény lesz megismerned őt, fivérem! Nagyon fogod élvezni vele a beszélgetést, hidd el. Kicsit kitisztult a fejem. Hadd nézzem azokat a dokumentumokat!

Di bíró átnyújtotta neki az összetekert papírokat, hátradőlt, és az út végéig nem szólt többet.

A TEAKERESKEDŐ ÜDVÖZLI A KÉT JÁRÁSFŐNÖKÖT

HARMADIK FEJEZET

A teakereskedő háza olyan szűk utcácskában épült, hogy a gyaloghintó alig tudott keresztülhaladni rajta – de a viharvert, zöld cseréppel fedett, kétoldalt magasodó falak megmutatták, hogy a város jómódú polgárok lakta hagyományos lakónegyedében járnak. A hordozók egy gazdagon díszített, feketére lakkozott kapu előtt álltak meg. Az ott várakozó főporoszló fölemelte a korbácsát, mire a kíváncsiskodók maroknyi csapata sebesen szétszéledt. Kitárult a kétszárnyú kapu. A magas gyaloghintó épphogy csak átfért a bejárat vastag, kortól fekete gerendái alatt.

Ahogy Lo járásfőnök nyomában lelépett a gyaloghintóból, Di bíró gyorsan végigpillantott a két sudár tiszafa hűs árnyékában elterülő ápolt és csendes elülső udvaron. Elindultak az impozáns, vörös oszlopos fogadócsarnokhoz vezető gránitlépcsőn. Hosszú, olajzöld köntösbe öltözött, szögletes lószőr föveget viselő, sovány férfi sietett lefelé, hogy üdvözölje a vendégeket. Lo sebesen odaszökkent elé.

– Te vagy Meng teakereskedő, ha nem tévedek. Nagyszerű! Örülök, hogy megismerkedhetem leghíresebb teavállalkozásunk tulajdonosával. Szörnyű: gyilkosság és rablás ebben a patinásból szituált házban! Ráadásul a holdünnep küszöbén!

Meng mélyen meghajolt, és szabadkozni kezdett, amiért gondot okoz a hatóságoknak. De a köpcös járásfőnök közbevágott:

– Mindig és mindenütt a polgárok szolgálatára, kedves Meng! Ez az úr mellesleg a barátom és kollégám; épp velem volt, amikor a gyilkosságot jelentették. – Hetykén hátracsapta szárnyas bírói fövegét, majd bólintott: – Hát akkor vezess bennünket oda, ahol a

dolog történt! A hátulsó lakrész volt az, hajói emlékszem.

– Pontosan, bíró úr. Bátorkodhatom először egy kis frissítőt fölajánlani a fogadócsarnokban ? Közben elmesélhetném, pontosan hogy is…

– Nem, csak semmi szertartás, kedves barátom! Vezess minket a hátulsó udvarhoz, légy szíves!

A teakereskedőnek megnyúlt az arca, de beletörődően bólintott, és a csarnok körül futó fedett folyosón át a hátsó, fallal körülkerített kertbe vezette őket. A kertet cserépben pompázó virágok sora szegélyezte. Két szolgáló elsietett, amikor meglátták a gazdájukat a magas rangú hivatalnokokkal befordulni a sarkon. A sort záró főporoszló övén himbálózó bilincsek minden lépésnél megcsörrentek. Meng a szemközt terpeszkedő épületre mutatott.

– Az ott a családi lakrész, uram. Erre, a bal oldali járdán kerüljük meg!

Ahogy a kiugró eresz alatt futó keskeny, kövezett ösvényen elhaladtak a vörösre lakkozott rácsos ablak előtt, Di bíró sápadt arcot pillantott meg odabent. Egy fiatal, csinos lány arcát.

Jókora kerthez értek, ahol a gyümölcsfák között kusza aljnövényzet nőtt.

– Néhai anyám nagy odaadással foglalkozott a fákkal és a különféle növényekkel – magyarázta a kereskedő személyesen felügyelte a kertészek munkáját. De amióta tavaly meghalt, nem volt elég időm…

– Világos – szólt Lo, és magasra emelte köntöse alsó szélét, mert a kerten átkanyargó ösvény mellett tüskés gyom burjánzott. – Az a körte ott fönn nagyon finomnak látszik.

– Különleges fajta, bíró úr. Nagy és zamatos. Nos, hát: a hátsó lakrész, amelyet Szung diák bérelt, ott van a túloldalon, épp csak a tető látszik ide. Megértheted,

hogy nem hallottuk meg éjfélkor a lármát, a dulakodást vagy a kiabálást. Mi ugyanis…

Lo megállt.

– Tegnap éjjel? Akkor miért csak ma délben jelentettétek a gyilkosságot?

– Akkor fedeztük föl a holttestet, uram. Szung reggel mindig a sarki árusnál vett magának pár fánkot, és a teát is egyedül főzte meg. Délben és este viszont az én szolgálóim vitték neki az ennivalót. Amikor délben nem nyitott ajtót a szolgálónak, a lány értem jött. Többször is kopogtam, és szólongattam a diákot. Miután bentről semmilyen hang nem jött, megijedtem, hátha megbetegedett, ezért kiadtam a háznagyomnak, hogy törje be az ajtót, és…

– Értem. Menjünk tovább!

A gyümölcsöskert végében álló alacsony téglaépület bejáratánál egy poroszló strázsált. Óvatosan nyitotta ki előttük az ajtót, mert a fatábla repedt volt, a tartóvasak félig leszakadva lötyögtek. Amikor beléptek a kis könyvtárszobába, a teakereskedő bosszúsan így szólt:

– Nézd, uram, hogy földúlt mindent a gyilkos! Pedig ez volt néhai anyám legkedvesebb szobája. Apám halálától fogva majd’ minden délutánját itt töltötte – csend volt itt, és nyugalom, ő pedig az ablakon át nézegethette a kedvenc fáit. Itt ücsörgött mindig az asztalnál, olvasott, írt. Most viszont…

Csüggedt pillantást vetett az ablak alatt álló rózsafa íróasztalra. A fiókok mind kihúzva, tartalmuk szanaszét szórva a földön: papírok, névjegyek, írószerek. A párnázott karosszék mellett üresen tátongó piros bőr pénzes ládikó hevert, a teteje félig letépve.

– Látom, tiszteletre méltó édesanyja szerette a költészetet – mondta Lo járásfőnök elégedetten.

Az oldalfalnál álló polcokon fölhalmozott könyveket nézegette. A címek gondosan megírt piros címkéken

virítottak, a lapok közül jelzők, jegyzetek rengetege kandikált ki. Lo már épp leemelt volna egy kötetet, de meggondolta magát.

– A hátsó függöny mögött a hálószoba van, ugye? – kérdezte.

Miután Meng bólintott, Lo gyorsan elhúzta a függönyt. A hálószoba valamivel tágasabb volt, mint a könyvtár. A hátsó falnál egyszerű ágykeret állt. A takaró fölhajtva, az ágy melletti asztalkán tövig égett gyertya. A falon hosszú bambuszfurulya függött szögre akasztva. Szemközt faragott ébenfa öltözőasztal. A vörös disznóbőr ruhásládát kihúzták az ágy alól. Fölcsapott fedele alatt egy halom gyűrött férfiruha összevisszasága. A hátsó fal egy részét masszív ajtó foglalta el, nagy retesszel. A földön fekvő holttest mellett kék köntöst viselő zömök férfi térdelt. Di bíró Lo járásfőnök válla fölött látta, hogy a diák sovány, csontos fiatalember volt, szabályos arcát kis bajusz, állát szakáll díszítette. Feje búbján a konty szétbomlott, kusza hajcsomói beleragadtak a padlóra alvadt vértócsába. Mellette ott feküdt vérfoltos fekete fejfedője. Fehér hálóruha volt rajta, a lábán puha nemezpapucs, amelynek talpára némi sár száradt. Bal füle alatt csúf vágás tátongott.

Az orvosszakértő sietve talpra állt, és meghajolt.

– A nyak jobb oldali artériáját egy durva vágással metszették el, bíró úr. Valószínűleg egy nagy kés vagy bárd lehetett az eszköz. A holttest állapotából ítélve éjféltájt történt. Itt feküdt, arccal előre. Én fordítottam hanyatt, hogy ellenőrizzem, vannak-e további sérülései, de nem találtam semmit.

Lo járásfőnök mormogott valamit, aztán figyelmét a teakereskedőnek szentelte, aki azóta is a bejáratnál állt. Lo hüvelyk- és mutatóujja között sodorgatta rövid bajusza hegyét, és elgondolkodva nézte Menget. Di úgy vélte, hogy Meng tudós férfiú benyomását kelti. Sápadt,

hosszúkás arcát lelógó bajusza és ritkás kecskeszakálla még vékonyabbnak mutatta.

– Az imént te is éjfelet említettél, Meng úr – szólalt meg hirtelen Lo. – Miért?

– Feltűnt, uram – kezdte lassan a teakereskedő –, hogy bár Szung hálóruhában van, az ágyban láthatóan nem aludtak. Na mármost, tudjuk, hogy a diák későig fent szokott maradni: általában éjfélig is égett a fény az ablakában. Ebből arra következtettem, hogy a gyilkos épp akkor lepte meg, amikor ágyba készült.

Lo bólintott.

– Hogy juthatott be a tettes?

Meng sóhajtott. Fejcsóválva válaszolt.

– Szung diákot kicsit szórakozottnak ismertük meg, bíró úr. A szolgálók elmesélték a feleségemnek, hogy gyakran csak ült és merengett, amikor megterítettek neki, és nem is válaszolt, ha szóltak hozzá. Az éjjel elfelejtette bereteszelni a hálószobája ajtaját, és a kertkapura sem tette föl a keresztrudat. Erre parancsolj, bíró úr!

A kis kert rozoga bambuszpadján ücsörgő poroszló vigyázzba vágta magát. Di bíróban azonnal felmerült: lám, kollégájának gondja van rá, hogy az emberei jól képzettek legyenek, és tudják a dolgukat.

Sok más járásfönök elmulasztotta volna, hogy a tetthely minden lehetséges megközelítési pontjára őrt állítson. Futó pillantást vetett a konyhaként és mosdóhelyiségként szolgáló bódéra, majd csatlakozott kollégájához és a teakereskedőhöz, aki közben kilépett a magas kertfalba vágott keskeny kapun. A főporoszló is követte őket a sikátorba, amelynek két oldalán fenyegetően magasodtak a Meng utcájában és a párhuzamos utcában álló épületek kertjét körülzáró falak. Meng a szűk átjárót elcsúfító szeméthalmokra bökve így szólt:

– Az éjszaka közepén gyakran kószálnak erre csavargók és guberálók, akik a szemétből válogatnak. Többször figyelmeztettem Szungot, hogy éjszakára mindig tegye föl a kertkapura a keresztrudat. Tegnap éjjel biztosan kiment sétálni, és visszatérvén megfeledkezett erről. Ráadásul a hálószoba ajtaját sem reteszelte be: tárva-nyitva állt, amikor a holttestet fölfedeztem. A kertkapu csukva volt, de a rúd nem volt rajta. Megmutatom pontosan ugyanúgy, ahogy találtam…

– Visszakísérte a többieket a kertbe. A kapu mellett a falhoz támasztva súlyos farúd állt. Meng folytatta: – Könnyű rekonstruálni az esetet, bíró úr. Egy bandita, aki erre járt a sikátorban, fölfedezte, hogy nyitva a kapu. Besurrant a kertbe, aztán a házba, abban a hitben, hogy az itt lakó már alszik. De Szung, aki még épp csak lefekvéshez készülődött, észrevette. Miután a gazfickó látta, hogy egyedül van, ott helyben megölte. Aztán fölforgatta a hálószobát és a könyvtárat. Amikor a pénzes ládát megtalálta, elvette a pénzt, és eltűnt, amerről jött.

Lo lassan bólintott.

– Szung úr általában sok pénzt tartott a ládikában?

– Ezt nem tudom megmondani, uram. Az egyhavi lakbért előre kifizette, de legalább annyit biztosan hagyott magánál, ami az útiköltséget fedezi, vissza a fővárosba. Azonkívül a ruhásládában is lehettek ékszerfélék.

– Hamar elkapjuk a gazfickót, bíró úr! – jelentette ki a főporoszló.

– Ezek a haramiák azonnal elkezdenek költekezni, ha komolyabb zsákmány hullik az ölükbe. Szóljak az embereimnek, hogy kezdjék el végigjárni az ivókat és a játékbarlangokat?

– Feltétlenül. És diszkréten érdeklődjenek a zálogosoknál is! A holttestet pedig tegyék ideiglenes koporsóba, és szállítsák a bíróság halottaskamrájába! A hozzátartozókat is értesítenünk kell.

Lo most a teakereskedőhöz fordult.

– Gondolom, Szungnak vannak barátai vagy rokonai a városban.

– Úgy tűnik, nincsenek, uram. Soha senki nem érdeklődött utána a házunknál, és legjobb tudomásom szerint sosem fogadott látogatót. Komoly és szorgalmas fiatalember volt, viszont nagyon magának való. A megismerkedésünkkor rögtön mondtam neki, hogy vacsora után bármikor szívesen látjuk teára és egy kis beszélgetésre, de az eltelt két hétben egyetlenegyszer sem élt a felkínált lehetőséggel. Ez kicsit meg is lepett, uram, miután udvarias, intelligens szavú fiúnak tűnt, és az ember azt képzelné, hogy már csak a vendéglátó iránti…

– Rendben, Meng úr. Szólok majd a tanácsnokomnak, írjon a fővárosba az Oktatásügyi Bizottságnak, hogy értesítsék Szung családját. Menjünk vissza a könyvtárba!

Lo az íróasztalnál álló karosszéket ajánlotta föl Di bírónak, ő pedig odahúzott a könyvespolchoz egy hordó alakú ülőkét. Leemelt néhány kötetet, és lapozgatni kezdett.

– Meng uram! – kiáltott föl. – Tisztelt édesanyádnak kiváló irodalmi ízlése volt! Látom, a kevésbé jelentős költőket is olvasta. Mármint a hivatalos megítélés szerint kevésbé jelentőseket. – Vetett egy pillantást Di irányába, és mosolyogva hozzátette: – Di barátom elég konzervatív, kedves Meng, így aztán valószínűleg nem ért egyet velem, de én a magam részéről eredetibbnek tartom az úgynevezett kevésbé jelentős költőket, mint azokat, akiket hivatalosan elismer a Császári katalógus.

– Visszahelyezte a könyveket, és levett néhány másikat. Miközben tovább lapozgatott, folytatta a beszélgetést anélkül, hogy fölpillantott volna: – Ha Szungnak sem barátja, sem rokona nem él itt, Csinhuában, akkor honnan tudta, hogy ki akarod adni a hátsó lakrészt?

– Két hete éppen a tanácsnokodnál jártam, bíró úr, amikor Szung elment hozzá bejelentkezni. Kao tanácsnok tudta, hogy anyám halála után szerettem volna kiadni a házunknak ezt a részét, így hát volt kedves bemutatni Szungnak. Elhoztam ide a diákot, hogy megnézhesse. Nagyon tetszett neki, azt mondta, épp ilyen csendes lakhelyre vágyott. Azt is hozzátette, hogy ha a régi dokumentumok kutatása több időt igényel, mint gondolta, akkor szívesen meghosszabbítaná az itt-tartózkodását. Én pedig örültem, hiszen manapság nem könnyű…

A teakereskedő elhallgatott, mert úgy tűnt, Lo nem figyel rá: elmélyülten olvassa az ölében fekvő könyv lapjai közül kilógó számtalan jegyzetcsík egyikét.

– Anyád megjegyzései igen éleslátóak, Meng – nézett föl a köpcös járásfőnök. – És milyen gyönyörűen írt!

– Minden reggel gyakorolta a kalligráfiát, bíró úr, még azután is, hogy megromlott a látása. És miután néhai apám szintén kedvelte a költészetet, gyakran előfordult, hogy együtt elemezgették a…

– Remek! – kiáltott föl Lo. – A családod kifinomult irodalmi örökséggel büszkélkedhet. Gondolom, magad is folytatod ezt a nemes hagyományt.

A teakereskedő szomorúan elmosolyodott.

– Az égiek sajnos úgy határoztak, hogy egy nemzedéknyire fölfüggesztik az áldást, bíró úr. Egyáltalán nincs érzékem az irodalomhoz. De úgy tűnik, a fiam és a lányom…

– Hát ez remek! Nos, Meng barátom, nem raboljuk tovább az idődet. Minden bizonnyal alig várod, hogy bemehess a boltodba. Azon a sarkon áll, ahol a főút keresztezi a Templomok utcáját, nem-de? Tartasz-e délről származó keserű teát? Igen? Pompás! Szólok majd a háznagyomnak, hogy rendeljen nálad belőle. A legkiválóbb tea egy nehéz vacsora után. Mindent meg fogok tenni, hogy a lehető leghamarabb elfogjam azt a gazembert, aki ezt a brutális gyilkosságot elkövette. Amint lesz valami hírem, tudatom veled. A viszontlátásra, Meng úr!

A teakereskedő meghajolt a két járásfőnök előtt, a főporoszló pedig kikísérte. Amint magára maradt Di bíróval, Lo lassan visszahelyezte a könyveket a polcra. Gondosan kiegyenesítette a sorokat, majd méretes hasa előtt összefonta a kezét. Égnek emelt tekintettel kiáltott föl:

– Atyavilág, micsoda balszerencse, drága fivérem! Hogy egy előre kitervelt gyilkosság bonyodalmas ügyével kelljen küzdenem, amikor ilyen illusztris vendégek szórakoztatása volna a dolgom! Márpedig ennek az esetnek a megoldása kemény munka lesz, miután a tettes rafinált gazember. Egyetértesz, hogy a föveg volt az egyetlen hiba, amit elkövetett?

NEGYEDIK FEJEZET

Di bíró elismerő pillantást vetett a kollégájára. Hátradőlt a karosszékben, és oldalszakállát lassan simogatva így szólt:

– Igen, Lo, tökéletesen egyetértek: ezt a gyilkosságot nem valami kóbor haramia követte el a pénz miatt. Tegyük föl, hogy Szung, valóban puszta szórakozottságból, elmulasztotta bereteszelni a hálószoba ajtaját és a kertkaput; de akkor is: egy rabló, aki éjszaka nyitva találja a bejáratot, először nyilván felderítené a terepet, mielőtt behatol. Kaparhatott volna például egy kis kémlelőnyílást a zsírpapír ablaktáblába, hogy belessen. És ha látja, hogy Szung ágyba készül, várt volna, mondjuk, egy órát, s akkor lép be, amikor az már biztosan alszik. – Miután Lo hevesen bólogatott, a bíró folytatta: – Feltételezésem szerint Szung alváshoz készülődvén épp levette a fejfedőjét és a köntösét, s magára öltötte a hálóruhát, amikor kopogtatást hallott a kerti kapu felől. Újra föltette a sapkáját, és kiment megtudni, ki lehet az.

– Pontosan! – helyeselt Lo. – Nyilván azt is észrevetted, hogy a házicipőjére rászáradt egy kis sár.

– Igen. A látogató olyasvalaki lehetett, akit Szung ismert, A diák leemelte a keresztrudat, és bevezette a vendéget. Valószínűleg megkérte, hogy menjen át a könyvtárba, amíg ő visszahúzza a köntösét. Amíg Szung elfordult, a másik hátulról támadott. Azért gondolom, hogy hátulról, mert a seb az áldozat jobb füle alatt van. Akárhogy is, abban egyetértünk, hogy nagy hiba volt a fejfedőt ott hagyni a földön, ahová esett. Senki nem szokta magán hagyni a sapkáját vetkőzés közben. A gyilkosnak le kellett volna tisztogatnia róla a vért, és

visszatenni a fejfedőt oda, ahová szokás, a kisasztalra, a gyertya mellé.

– Pontosan! – rikkantotta Lo, – Ettől függetlenül egyelőre hivatalosan rablógyilkosságként fogjuk kezelni, hogy az emberünk ne fogjon gyanút. Ami az indítékot illeti, érzésem szerint zsarolás lehetett.

Di bíró fölegyenesedett a székben.

– Zsarolás! Miből gondolod?

A köpcös járásfőnök leemelt egy könyvet a polcról, és kinyitotta ott, ahol egy teleírt papírszeletkét illesztettek a lapok közé.

– Nézd csak, fivérem! Meng anyja pedáns asszony volt, aki példás rendszerben tartotta a könyveit. Itt-ott mégis megkavarodott a kötetek rendje. Azontúl jó szokása volt, hogy ahol különösen érdekesnek tűnő verset talált, a megjegyzéseit ráírta egy olyasféle papírszeletre, mint ez itt, és beillesztette a lapok közé, pontosan az illető költeményhez. Csakhogy mialatt Meng barátunkkal beszélgettem, átlapoztam néhány kötetet, és azt találtam, hogy nem egy jelzőcédulát rossz helyre tettek, sőt, olyan gondatlanul, hogy némelyik be is hajtódott. Belátom, mindez elvileg lehetne a diák műve is. Ámde a könyvek mögötti porrétegben friss foltokat fedeztem föl. Érzésem szerint a gyilkos csakis azért forgatta föl a szobát, hogy úgy tűnjék, mintha egy csavargó pénz után kutatott volna, de valójában valami iratot keresett. És vajon lehet-e jobb rejtekhelye egy fontos iratnak, mint valamelyik könyv lapjai között, egy zsúfolt polcon? Na mármost, ha az emberünknek annyira fontos megtalálnia ezt a bizonyos dokumentumot, hogy hajlandó gyilkolni is miatta, akkor az sejthetően terhelő lehet rá nézve – vagyis ésszerű lehet zsarolásra gyanakodni.

– Becsülöm az éleslátásodat, Lo – mondta Di bíró, és ujjával megkopogtatta az asztalon található kis

jegyzetlaphalmot. – Ez a paksaméta is alátámasztja azt a sejtésedet, hogy a gyilkos valami papírt kereshetett. Ezek itt Szung jegyzetei, amelyeket levéltári kutatásai során készített. Az első hat oldalt megtöltötte apró, rendezett, diákos írásjeleivel, a további nagyjából ötven üresen maradt. Mint láthatod, módszeres fiatalember volt, megszámozta az összes oldalt. A papírok mégis rendetlenül hevertek szanaszét, és az üres lapok egyikén-másikán poros ujjnyomok látszanak. Ami arra utal, hogy a gyilkos alaposan végignyálazta az egészet. Márpedig melyik csavargó haramia vacakolna azzal, hogy jegyzetlapokat böngésszen?

Lo nagyot sóhajtva tápászkodott föl.

– És miután a gazfickónak az egész éjszaka rendelkezésére állt, hogy megtalálja azt a nyomorult papírt, valószínűleg sikerült is neki… De sajnos akkor is át kell fésülnünk mindent, Di. Biztos, ami biztos.

Di bíró is fölállt. Töviről hegyire végigkutatták a könyvtárszobát. Miután a bíró rendbe rakta a földön szétszórt papírokat, és visszahelyezte őket a fiókba, megjegyezte:

– Ezek mind a Meng család számlái és egyebek. Az egyetlen, ami itt Szunghoz tartozott, egy kis könyvecske – Dalok fuvolára – az ő kézírásával és a saját pecsétjével. Bonyolult kotta, amennyire meg tudom ítélni, rövidített jegyzésekkel. Jó tucatnyi dal szerepel benne, de cím és szöveg nélkül.

Lo mindeddig a gyékényszőnyeg alatt kutakodott. Most felegyenesedett, és így szólt:

– Igen, Szung tudott fuvolázni. A hálószobában lóg egy hosszú bambuszfuvola. Feltűnt, mert valaha magam is játszottam.

– Láttál korábban ilyen típusú lejegyzést?

– Nem, én mindig hallás után játszottam – felelte Lo kissé fennhéjázón. – Ideje körülnéznünk a hálószobában, Di. Itt nincs semmi.

A bíró a köntöse ujjába dugta a kottafüzetet, és átmentek a másik helyiségbe. Az orvosszakértő az öltözőasztalnál állva nagy gonddal körmölte a halottkém jelentést. Hordozható írókészletét célszerűen elrendezte a keze ügyében. Lo leemelte a falról fuvolát, amely selyemzsinóron függött egy szögön. Köntöse bő ujját látványos mozdulattal hátrarázta a karjáról, és ajkához emelte a hangszert. De csak néhány meghökkentően fülsértő hangot sikerült kicsikarnia belőle. Gyorsan leeresztette a fuvolát, és bánatos tekintettel közölte:

– Valaha egész jól ment. Úgy látszik, kijöttem a gyakorlatból… Viszont kiváló rejtekhely volna egy fontos dokumentumnak. Hajói összetekerik.

Azzal belekukucskált a hangszerbe, majd csalódottan megrázta a fejét.

Ezután átkutatták a ruhásládát, azonban más papírt nem találtak, mint Szung személyi azonosítóját és a hivatalnokvizsgáival kapcsolatos néhány iratot. Egyetlen magánlevélre vagy feljegyzésre sem bukkantak.

Di bíró leporolta a köntösét, és azt mondta:

– A házigazda szerint Szung senkit nem ismert a járásban. Meng ugyanakkor azt is elismerte, hogy szinte sosem találkozott a lakójával. Ki kell faggatnunk a szolgálókat, akik az ételt hozták be neki.

– Ezt kénytelen vagyok rád hagyni, fivérem! Most már tényleg haza kell mennem, hogy tisztelettel köszöntsem a rangos vendégeket. Ráadásul az első, a hetedik és a nyolcadik asszonyom szólt reggel, hogy meg akarják beszélni velem az ünnepi bevásárlásokat.

– Rendben, rám bízhatod a dolgot. Ez az ünnep nagy élmény lesz a gyerekeidnek, Lo – folytatta Di bíró,

miközben az ajtóhoz kísérte a kollégáját. – Hányán is vannak?

Lo szélesen elmosolyodott.

– Tizenegy fiú és hat lány – vágta ki büszkén; de aztán kicsit lekonyult az orra. – Nyolc feleségem van. Nagy teher ám az, tudod… Úgy értem, érzelmileg. Amikor elindultam a pályán, még csak hárman voltak, aztán tudod, hogy megy ez… Az ember szoros barátságot köt valahol odakinn, és sokkal egyszerűbbnek tűnik a hölgyet házon belülre költöztetni, mígnem egyszer csak észre se veszed, és a hivatalos feleséged lett! Szomorú látni, mekkora hatással van egy nő természetére az efféle státusváltozás. Ha eszembe jut, milyen kedves és szolgálatkész volt a nyolcadik feleségem, amikor még a Zafír Lugasban táncolt… – Hirtelen a homlokára csapott. – Tejó ég! Majdnem elfelejtettem! Hazafelé be kell ugranom a Zafír Lugasba, kiválasztani a táncosokat a mai díszvacsorára. Mindig személyesen választok, ehhez ragaszkodom, kötelességem biztosítani, hogy a vendégeim a legjobbat kapják. Szerencsére a Zafír Lugas alig néhány utcányira van ide.

– Az egy nyilvánosház?

Lo szemrehányóan pillantott a bíróra.

– Jaj, drága barátom! Hát hogy képzeled? Nevezzük elosztóközpontnak. A helyi tehetségek elosztójának. Vagy művészképzőnek.

– Felőlem lehet akár művészképző, akár elosztó – mondta Di szárazon –, de miután a diák egészen egymaga volt, elképzelhető, hogy éjszakánként felkereste őket. Jó lesz érdeklődnöd, nem emlékeznek-e olyan férfira, akire illik a személyleírás.

– Úgy lesz – felelte a köpcös járásfőnök, majd elnevette magát.

– És még egy kis meglepetést is meg kell szerveznem ma estére. Személy szerint neked, Di barátom!

– Szó sem lehet róla! – szólt fagyos hangon a bíró. – Bevallom, nem is értem, hogy tudsz a könnyűvérű nőkkel való mulatozásra gondolni, amikor ez a gyilkossági ügy…

Lo fölemelte a kezét.

– Teljesen félreértesz, fivérem! A meglepetésem egy borzongató és bonyolult bűnesettel kapcsolatos.

– Aha, igen… értem – mondta a bíró bűnbánóan, majd gyorsan folytatta is: – Azért mégis azt gondolom, nagyon jól elvagyunk egy újabb talány nélkül. A Szung-gyilkosság épp elég bonyolult eset! Ha ez a szerencsétlen diák helyi lakos lett volna, legalább tudnánk, milyen úton induljunk el. De miután a szürke ködből érkezett, attól tartok, hogy úgy mondjam…

– Tudod jól, hogy sosem keverem a munkát és a szórakozást, Di – vágott közbe Lo kimérten. – Szung brutális meggyilkolása hivatalos ügy. Az a meglepetés azonban, amelyet számodra készítettem elő, tisztán elméleti kérdés, miután jogi következményei nem érintenek sem téged, sem engem. Az eset főszereplőjével találkozni fogsz a mai vacsoránál. Szívfájdító, nagy talány. Határtalan élvezet lesz, meglátod!

Di bíró gyanakvó pillantást vetett a kollégájára, és így szólt:

– Légy szíves, mondd meg a háznagynak, hogy hozza ide azt a szolgálót, aki Szungnak behordta az ételt. És küldj értem egy gyaloghintót,jó?

Lo járásfónök elindult a gyümölcsöskertet átszelő kikövezett ösvényen; szemből két őr közeledett bambuszrudakból készült hordággyal: utat adtak neki. Di bíró bekísérte őket a hálószobába. Mialatt az őrök

rafiaszőnyegbe csavarták és a hordágyra emelték a holttestet, a bíró elolvasta a hivatalos halottkémjelentést. Aztán a dokumentumot a köntöse ujjába süllyesztette, s odafordult az orvosszakértőhöz:

– Itt azt írod, hogy a halálos sérülést egy éles eszköz okozta. Feltűnt, hogy a seb nem tiszta metszés, inkább egy marcangolt szélű, mély vágás. Lehetett akár véső, ráspoly vagy egyéb asztalosszerszám is?

Az orvosszakértő összecsücsörítette a száját.

– Nagyon is lehetett, uram. Miután a gyilkos eszközt nem találtuk meg, nem akartam határozottabban állást foglalni.

– Értem. Most elmehetsz. A jelentésedet átadom a járásbíró úrnak.

Egy hajlott hátú, idősebb férfi két lányt terelt be a szobába. Mindketten fekete övvel átkötött, egyszerű, kék köntöst viseltek. A fiatalabbik alacsony volt, és elég jellegtelen külsejű, a másik viszont szép arcú, csinos alakú – és a viselkedésén látszott, hogy ezzel tisztában is van. Di intett nekik, hogy kövessék a könyvtárba. Amikor visszaült a karosszékbe, az idős háznagy a bíró elé térdepeltette a kisebbik lányt, és mélyen meghajolva így szólt:

– Ez itt Bazsarózsa, utam. Ő szolgálta föl Szungnak az ebédet, ő takarított és ágyazott. A másikat Őszirózsának hívják. Ő hozta be mindig a vacsorát.

– Nos hát, Bazsarózsa – szólt a bíró kedvesen a lányhoz –, Szung úr miatt nagyon megszaporodhatott a munkád. Különösen, amikor vendég volt nála.

– Ó, dehogy, uram, Szungnál soha nem járt vendég. Egyébként sem zavart, hogy több a munka. Könnyű dolga van itt az embernek, amióta az idősebbik asszonyunk meghalt. Csak a gazda él itt, az első és a második asszonya, meg a fiuk és a lányuk. Mindannyian nagyon kedves emberek, uram. És Szung úr is kedves

fiatalember volt. Borravalót is adott, amiért elvégeztem a mosását.

– Gyakran elbeszélgetett veled erről-arról, ugye?

– Csak annyit, hogy jó reggelt, meg ilyesmi. Komoly, tudós úr volt. Szörnyű elképzelni, hogy már…

– Köszönöm. Vidd ki Bazsarózsát, háznagy úr!

Amikor egyedül maradt az idősebb lánnyal, a bíró így szólt:

– Bazsarózsa egyszerű vidéki csitri. Te viszont, Őszirózsa, városi lánynak látszol, aki jól eligazodik a világ dolgaiban, és…

Arra számított, hogy a lány elmosolyodik, ám az ehelyett rezzenéstelen arccal nézett rá, nagy szemében félelem villódzott.

– Bíró úr, igaz, amit a háznagy mond? – kérdezte hirtelen, – Hogy a diáknak átharapták a torkát?

A bíró fölhúzta a szemöldökét.

– Hogy átharapták? Miféle képtelenséget beszélsz? Szung úr nyakát elvágták egy…

De a mondat közepén elhallgatott, miután fölrémlett előtte a marcangolt szélű seb.

– Beszélj! – mordult rá a lányra. – Hogy érted azt, hogy átharapták?

A lány mereven nézte szorosan összekulcsolt kezét, és durcás hangon válaszolt:

– Szung úrnak volt egy barátnője. Egy ideje udvarol nekem a szomszéd utcabeli nagy teaház főpincére, és amikor valamelyik éjjel a hátsó kis utca sarkán beszélgettünk, láttuk Szung urat kisurranni. Nagyon lopakodott. Feketében volt tetőtől talpig.

– És ott láttad, hogy találkozott azzal a lánnyal?

– Nem, uram. De két-három napja megkérdezte, hogy a Konfucius temploma mögötti ezüstművesnél árulják-e még azokat a gömböcskés végű díszes

hajtűket. Biztos annak a lánynak akart ajándékot vinni. Az pedig… megölte.

Di bíró hitetlenkedve nézett rá.

– Hogy érted ezt? – kérdezte halkan.

– Az a lány egy róka volt, bíró úr! Róka, aki szép fiatal lánynak álcázza magát, hogy megbabonázza. És amikor teljesen a hatalmába kerítette, átharapta a torkát. – Di bíró gúnyos mosolyát látván sebesen folytatta. – Szung úr meg volt babonázva, esküszöm! És tudta is, mert egyszer megkérdezte tőlem, sok róka van-e errefelé, és hogy vajon…

– Egy ilyen józan lánynak, mint te – vágott közbe a bíró –, lehetne több esze, mint hogy higgyen a rókatündérekről szóló butácska történetekben. A róka kedves, okos állat, és senkit nem bánt.

– Az itteniek nem így gondolják, uram – makacskodott a lány.

– Én mondom, a diákot megbabonázta egy rókalány. Ha hallotta volna, milyen hátborzongató dalokat játszott Szung úr éjszakánként a fuvoláján! Az a furcsa zene átröpült az egész kert fölött. Én fültanúja voltam, miközben a gazdám lányát fésültem.

– Amikor elhaladtam a család lakrésze mellett, láttam egy szép fiatal lányt az ablak mögött. Gondolom, ő lehetett az.

– Biztosan, uram. Meng úr lánya olyan szép, hogy szebb már nem is lehetne, és nagyon nyíltszívű, kedves teremtés. Még csak tizenhat éves, de már tehetséges költőnek tartják.

– Térjünk vissza a barátodra, Őszirózsa! Járt-e Szung úr abban a teaházban, ahol ő dolgozik? Azt mondtad, nincs messze innen.

– Nem, uram. Nem látta a diákot sem ott, sem másutt. Pedig jól ismeri az összes teázót és borozót ezen a környéken. Túl jól is!

De uram, ne beszélj a gazdának a barátomról! A gazda nagyon régimódi, és…

– Ne aggódj! Hallgatni fogok.

A bíró fölállt.

– Köszönöm, Őszirózsa.

Ahogy kilépett, megkérte a háznagyot, hogy vezesse a főbejárathoz, ahol már várt rá egy kisebb hordszék.

A visszaúton a bíró azon gondolkozott, hogy a diák meggyilkolásának rejtélye valószínűleg nem fog megoldódni, mielőtt hazaindulna Pu-jangba. Minden szempontból vesződséges, időrabló ügynek ígérkezett. Mindegy, Lo járásfőnök tudni fogja, hogyan járjon el. A tetthelyen hatékonyan vezette a nyomozást, és láthatóan éles szemű megfigyelő. Semmi kétség, Lo fejében is biztos megfordult, hogy a gyilkost talán házon belül kell keresni. A teakereskedő túl nagy energiával próbálta meggyőzni őket arról, hogy a bűntettet egy kívülről jött vándor haramia követte el. Számtalan érdekes variáció felmerülhet.

Előhúzta köntöse ujjából a diák hatoldalnyi jegyzetét, és gondosan végigolvasta. Azután hátradőlt, és elgondolkodva húzogatta a bajuszát. A feljegyzések lényegre törőek voltak. Lista a felkelés olyan vezéreiről, akik a hivatalos történetírásban nem szerepelnek; a járás gazdasági helyzetét jellemző adatok a kétszáz évvel ezelőtti parasztlázadás idejéből. Mégis, mindez valahogy vékonyka eredménynek tűnt, számításba véve, hogy Szung az elmúlt két hét minden délutánját a törvényhivatal levéltárában töltötte. A bíró úgy döntött, fölveti Lo kollégájának, hogy Szung történeti kutatása talán csak ürügy, és valójában talán egész más okból jött Csinhuába.

Különös, milyen erősen élnek ebben a járásban a rókavarázzsal kapcsolatos babonák, gondolta. A néphit országszerte természetfölötti képességekkel ruházza föl

a rókákat, a piaci mesemondók pedig imádják kiszínezni azokat a történeteket, amelyekben a róka szépséges lánnyá változik, hogy ifjú férfiakat babonázzon meg, vagy tiszteletre méltó idősebb úrrá, hogy gyanútlan lányokat vezessen tévútra. A klasszikus irodalomban ugyanakkor pont ellenkezőleg: a rókának misztikus hatalma van a rossz szellemek fölött. Épp ezért palotákban, közhivatalokban gyakran látni olyan kis szentélyt, amelyet a rókaszellemnek alakítottak ki, hogy távol tartsa a gonoszt, és különösképp, hogy védelmezze a hatóság jelképét, a hivatalos pecsétet. A bíró mintha a kollégája rezidenciáján is látott volna hasonlót.

Beleborzongott, vajon miféle meglepetést eszelt ki számára a barátja a vacsora mellé – nagyon is tartott Lo sikamlós humorától. Csak a jó ég tudja, miféle csínyre készül most is! Lo arra célzott, hogy a vendégek valamelyikének jogi bonyodalmai támadtak. A szóban forgó vendég aligha lehet az akadémikus vagy az udvari költő, hiszen mindkettő magas rangú hivatalnok és híres literátor, tehát nyilvánvalóan képesek megbirkózni bármilyen személyes problémával, legyen az jogi vagy egyéb természetű. Csakis arról a rejtélyes templomfőnökről lehet szó, az keveredhetett bajba. Mindegy, nemsokára kiderül, gondolta, azzal lehunyta a szemét.

ÖTÖDIK FEJEZET

Lo családi rezidenciájával átellenben, a törvényhivatal széles folyosóján végighaladva Di bíró felületes pillantást vetett az iratgyűjtőkkel és dokumentumokkal megrakott magas pultok mögött íróecsettel szorgoskodó tucatnyi hivatalnokra. A bíróság az egész járás adminisztratív központja: nem csupán bűnügyi törvénykezésre hivatott intézmény, hanem a születések, házasságok, halálozások, birtok-adásvételek, földtulajdoni változások és hasonlók bejegyzésére szolgáló hivatal is, mi több, az adók – egyebek mellett a földadó – beszedéséért is felel. Amikor a folyosó végén a bíró elhaladt a terem rácsozatos ajtaja mellett, a réseken át megpillantotta az asztala fölé görnyedő tanácsnokot. Kaót csak látásból ismerte. Gondolt egyet, kinyitotta az ajtót, és belépett a patikatisztaságú irodába.

Kao fölnézett, és azon nyomban talpra szökkent.

– Foglalj helyet, bíró úr! Megkínálhatlak egy csésze teával?

– Ne fáradj, tanácsnok úr! Nem ülök le, várnak odabenn. Beszámolt neked Lo járásfőnök a Szung-gyilkosság helyszínén tapasztaltakról?

– Felettesem nagyon sietett, hogy köszönthesse a vendégeket, uram. Épp csak benézett, és elrendelte, hogy értesítsem a fővárosi Oktatási Tanácsot Szung haláláról, illetve szóljak nekik, hogy tudassák a hírt a legközelebbi hozzátartozókkal. – Átadta a levél vázlatát, és még hozzátette: – Azt is kértem tőlük, hogy érdeklődjék meg, melyek a család kívánságai a temetést illetően.

– Nagyon helyes, tanácsnok úr. Ezenkívül gyújts háttér-információkat a diákról! Csak hogy

kiegészíthessük az adatainkat. – Visszaadta a levelet Kaónak, és így folytatta: – Meng úrtól azt hallottuk, hogy te mutattad be neki Szungot. Jól ismered a teakereskedőtr

– Nagyon is, bíró úr. A helyi vei-csi klubban ismerkedtem össze Meng úrral, amikor öt éve idehelyeztek a megyefőnöki irodából. Azóta hetente összejövünk játszani. Kiváló jellemű férfinak ismerem. Elég konzervatív, de távolról sem maradi. És remekül játssza a vei-csit!

– Ha tehát régi vágású úriember, biztosan nagyon rendezett az otthona és a családja is. Soha nem volt semmiféle szóbeszéd titkos viszonyokról, vagy hasonló…?

– Soha, uram! Mintaszerű család. Udvariassági látogatást tettem náluk, és abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy bemutattak a ház idős úrnőjének is, akkor szerencsére még élt. Errefelé jól ismert költőnő volt. Meng úr fia is nagy eszű fiatalember; még csak tizennégy éves, de máris kitűnt a járási iskolában.

– Igen, Meng úr ránk is nagyon kedvező benyomást tett. Köszönöm az információkat, tanácsnok úr.

Kao egészen a Lo család rezidenciájának hatalmas bejáratáig kísérte a bírót. Épp amikor Di belépni készült, vállas tiszt fordult ki a kapun. A megyefőnökség katonáira jellemző vörös szegélyű fekete köpenyt viselt, acélsisakján hosszú, vörös bojt jelezte, hogy az őrség tisztje. Hátára pallos volt szíjazva. A bíró meg akarta kérdezni, vajon a megyefönöktől hozott-e üzenetet, de lenyelte a kérdést, amikor meglátta a tiszt nyakában függő kerek bronztáblácskát, amely azt jelezte, hogy különleges feladatot teljesít: foglyot kísér a fővárosba. A nagydarab tiszt öles léptekkel sietett át az udvaron, hogy utolérje Kao tanácsnokot. Di bíró egy pillanatig

elgondolkodott, vajon milyen fontos rabot szállíthatnak Csinhuán keresztül.

A főudvar jobb szárnyához érve kinyitotta a keskeny vörös lakkos ajtót, hogy átjusson abba az udvarba, amelyet számára jelölt ki Lo járásfőnök. Kis lakrész volt, azonban teljesen önálló egység: a magas falak ölelése a csendes és békés elvonultság légkörét teremtette meg. A tágas nappali-hálószoba előtt balkon húzódott, onnan két lépcső vezetett le a színes járólapokkal kövezett, négyzet alakú udvarra. Az udvar közepén picike halastó csillogott, amögött sziklakért pompázott. A bíró megállt egy pillanatra a balkonon, az eresz vörösre lakkozott gerendái alatt, és elgyönyörködött a lenyűgöző látványban. A sziklakért mohos hasadékaiból karcsú bambusszálak és piros bogyót termő kicsi bokrok nőttek. A falon túl látszottak a rezidenciát körülölelő park magas juharfái. Könnyű szellő borzolta az őszi színekben – pirosan, barnán és sárgán – virító leveleket. Négy óra felé járhat az idő, gondolta a bíró.

Megfordult, eltolta a vörösre lakkozott fából készült rácsos ajtót, és egyenest a kisasztalhoz sietett, hogy teát töltsön magának, mert nagyon szomjas volt. Csalódnia kellett: az elemózsiás kosarat üresen találta. Sebaj, gondolta, két vendéglátója hamarosan úgyis megkínálja teával. A legnagyobb megoldandó problémának most azt találta, hogy átöltözzön-e, vagy sem. Mind az akadémikus, mind az udvari költő előtte jár korban és rangban, tehát igazság szerint úgy kellene felkeresnie őket, ahogyan van, teljes hivatali díszben. Másrészről pillanatnyilag egyikük sem tölt be hivatalos tisztséget.

Az akadémikus egy éve nyugdíjba vonult, az udvari költő pedig lemondott a címéről, hogy az idejét teljes egészében költői életműve összkiadásának szentelhesse. Ha bírói öltözékben állít be hozzájuk, azt esetleg

pimaszságnak tekinthetik, mintha ezzel azt akarná hangsúlyozni, hogy ő jelenleg is visel hivatalt, miközben ők már nem. Mély sóhajjal idézte fel a régi közmondást: „Előbb sétálhatsz be a tigris barlangjába, mint hogy egy magas rangú hivatalnokhoz közel merészkedj.” Végül úgy döntött, hosszú ujjú lila köntöst ölt magára, széles fekete övvel, hozzá magas, fátyolszövet fejfedőt. Azt remélte, ez a méltóságteljes, ám szerény öltözet megfelel. Kilépett az ajtón.

Korábban fölfedezte, hogy az első udvar épületei – beleértve az ő lakrészét is – csak egyszintesek, a többi, hátsóbb udvarokon álló házaknak viszont második szintjük is van, amely körül széles függőfolyosó fut. Most azt látta, hogy a központi udvar végében álló magas épület erkélyén rengeteg szolga és szolgálólány jön-megy. Nyilvánvalóan az esti ünnepi vacsorára készülődnek. A bíró úgy számolta, hogy a kollégája házi személyzete legalább százfős, és borsódzott a háta a gondolattól, mekkora költség lehet egy ilyen palotát fönntartani.

Odaintett egy szolgát. Megtudta, hogy Lo járásfőnök a második udvar bal szárnyában található saját könyvtárát engedte át az akadémikusnak, az udvari költőnek pedig a jobb szárnybeli saroklakosztályt jelölte ki. A bíró először a könyvtárhoz kísértette magát. Bekopogott a szépséges, faragott ajtón, mire egy mély hang szólt ki:

– Bújj be!

Di bíró egyetlen pillantással felmérte, hogy Lo kényelmes és fényűző menedéknek rendezte be a könyvtárat. Tágas, levegős helyiség volt, nagy ablakait rafinált geometriai mintájú rács fedte a makulátlan papírtáblák előtt. Két teljes falat jól megrakott könyvespolc takart, amelyet itt-ott falmélyedés szakított meg, bennük jó ízléssel kiválasztott antik vázák és tálak

díszelegtek. A súlyos bútorok fekete akácból készültek, az asztallapokat színes márványból faragták, a székek párnáit vörös selyem borította. Ébenfa állványra helyezett jókora vázákban fehér és sárga krizantém fogta közre a könyvespolcok előtt álló méretes kerevetet. Az ülőalkalmatosságon erős felépítésű, széles vállú férfi foglalt helyet, és olvasott. Letette a könyvet, és fél szemöldökét felhúzva, kíváncsian nézett Di bíróra. Nyakánál nyitott, dús zafírkék kelméből varrt köntöst viselt, és fekete selyemsapkát, amelyet elöl áttetsző zöld, kerek nefritjelvény díszített. Széles, csontos arcát rövid pofaszakáll és gondosan nyírt körszakáll keretezte, a császári udvarban uralkodó divatnak megfelelően. A bíró tudta, hogy az akadémikus hatvanhoz közeledik, szakálla mégis hollófeketén csillogott.

Di bíró közelebb lépett, mélyen meghajolt, és két kézzel tiszteletteljesen átnyújtotta piros névjegykártyáját. Az akadémikus futó pillantást vetett a névjegyre, majd belesüllyesztette feneketlen ruhaujjába. Dörgő hangon szólalt meg:

– Úgy, hát te vagy az a bizonyos Di, a szomszédos Pu-jangból. Igen, az ifjú Lo már említette, hogy te is itt tartózkodsz. Szép ez a hely, sokkal jobb, mint az a vacak szoba, amit a kormányzati udvarházban kaptam tegnap. Örvendek, hogy megismerhetlek, Di. Szép munkát végeztél annak a pu-jangi templomnak a megtisztításával. Sok ellenséget szereztél vele az udvarnál, de számos barátot is. Minden jó embernek vannak ellenségei és barátai is. Mindenki barátja nem lehet az ember, meg sem érdemes próbálni, nem jutsz vele semmire. – Fölkelt, átment az íróasztalhoz, leült a karosszékbe, és rámutatott egy alacsony zsámolyra: – Ülj le ide, velem szemben!

A bíró helyet foglalt, és udvariasan rákezdett:

DI BÍRÓ TISZTELGŐ LÁTOGATÁST TESZ AZ AKADÉMIKUSNÁL

– Szerény személyem régóta epedve várja az alkalmat, hogy tiszteletét tehesse nagyméltóságod előtt. Most, hogy…

Az akadémikus legyintett.

– Ezt nyugodtan elhagyhatjuk. Nem vagyunk az udvarnál. Amatőr költők egyszerű baráti találkozójára jöttünk. Biztosan te is írsz verseket, ugye, Di?

Átható tekintettel nézte a bírót. Óriási, fekete pupillája szinte kiparázslott a szeme fehérjéből.

– Nemigen – válaszolta a bíró szégyenkezve. – Diákkoromban persze meg kellett tanulnom a verstani szabályokat, és természetesen végigolvastam az általad oly nagy hozzáértéssel szerkesztett klasszikus antológiákat. De magam csak egyetlen költeményt írtam.

– Megannyi nagynevű ember hírneve egyetlen versből táplálkozik, kedves Di!

Az akadémikus magához húzta a kék porcelánból készült termetes teáskannát.

– Te már nyilván teáztál! – Ahogy az italt kitöltötte, Di bíró orrát ajázmin bódítóan kellemes illata csapta meg. Vendéglátója megivott néhány kortyot, majd megkérdezte: – És miről szólt az a vers?

Di bíró megköszörülte a torkát.

– Didaktikus költemény volt, uram, a mezőgazdaság fontosságáról. Százrímes strófában igyekeztem megfogalmazni a parasztoknak minden fontos szabályt a különböző évszakokra vonatkozóan.

Az akadémikus kérdő tekintettel nézett rá.

– Aha. És miért választottad ezt a… hm… szokatlan témát?

– Mert azt reméltem, uram, hogy ritmusos-rímes formában az egyszerű falusi emberek könnyebben megjegyzik az efféle szabályokat.

A másik elmosolyodott.

– A legtöbben ezt ostoba válasznak minősítenék, Di. Én azonban nem. A verset valóban könnyű fejben tartani. Nemcsak a rímek miatt, hanem főként, mert a vérünk lüktetését és a lélegzetünk ritmusát visszhangozza. A jó költeménynek – sőt, a prózának is – a ritmus adja a gerincét. Idézz nekem pár sort a versedből!

A bíró kényelmetlenül fészkelődött a zsámolyon.

– Az igazat megvallva, uram, több mint tíz éve írtam, és azt hiszem, pillanatnyilag egyetlen sorát sem tudom felidézni. De ha megengeded, elküldök neked egy példányt, hogy…

– Ne fáradj, Di! Megmondom kertelés nélkül: egészen biztosan rossz vers volt. Ha akadt volna benne néhány jobb sor, azokat biztosan nem felejtetted volna el. Mondd csak, olvastad valaha a Császári parancs a hetedik hadoszlop tisztjeihez és katonáihoz című írást?

– Kívülről tudom! – kiáltott föl a bíró. – Az a hátráló sereghez intézett lelkesítő üzenet megfordította az ütközetet, uram! Azok a fenséges kezdősorok…

– Na látod! Ezt a szöveget életed végéig nem felejted el, mert jól megírt próza, amelynek ritmusa minden fegyveres vérében ott lüktetett a hadvezérektől a legutolsó talpas katonákig. Emiatt aztán a mai napig birodalomszerte idézik. Mellesleg én fogalmaztam őfelsége számára. Nos, Di, szeretném, ha elmondanád a véleményedet a helyi közigazgatásról. Igazán nagy élvezet fiatal tisztségviselőkkel elbeszélgetnem. Mindig is úgy tartottam, hogy az udvarnál betöltött magas pozíció egyik hátulütője, hogy az ember elveszíti a kapcsolatot a vidéki hivatalnokokkal. A járások ügyes-bajos dolgai pedig különösképp érdekelnek. Ez ugyan az államigazgatás legalacsonyabb szintje, de alapvető fontosságú.

Di bíró irigy tekintetétől kísérve lassan kihörpintette a teáját, megtörölte a bajuszát, majd elmélázó mosollyal folytatta:

– Magam is járásbíróként kezdtem, barátom. Bár csak egyetlen poszton szolgáltam, mert aztán megírtam a javaslatomat az igazságszolgáltatás reformjáról. Azt követően rögtön megyefőnökké léptettek elő délen, majd ide helyeztek, épp ebbe a régióba. Mozgalmas, lázas idők voltak azok… amikor húsz éve fellázadt a kilencedik herceg! Most pedig itt szállunk meg, épp abban az udvarházban, amelyik az övé volt! Hát igen, Di, röpül az idő. Persze, persze, később megjelentek a klasszikusokról írott kritikai feljegyzéseim, és tanárrá neveztek ki a birodalmi akadémián. Engedélyt kaptam, hogy elkísérjem őfelségét a nyugati területeken tartott nagy augusztusi szemlére. Azon az úton szereztem az Oda a szecsuáni hegyekhez című verset. Azóta is azt tekintem a legjobb költeményemnek.

Meglazította a köntöse gallérját, ezzel lecsupaszította vastag, izmos nyakát. A bírónak eszébe jutott, hogy az akadémikus fiatalabb korában híres birkózó és kardvívó volt. A vendéglátó fölemelte az asztalon heverő nyitott könyvet.

– Ezt Lo polcán találtam. Hvang főtanácsos összegyűjtött költeményei a szecsuáni tájról. Ugyanazokat a helyeket járta be, mint én. Nagyon érdekes összehasonlítani a benyomásainkat. Itt elég jó a verselés, de…

A lap fölé hajolt, és megcsóválta a fejét.

– Nem, ez a metafora nem tűnik túl hitelesnek…

Hirtelen eszébe jutott a látogatója, fölnézett, és elmosolyodott.

– Nem volna szabad, hogy ezekkel untassalak, Di! Nyilvánvalóan ezer elintéznivalód van még vacsoráig.

A bíró fölállt. Az akadémikus szintén, és a vendég szabadkozása ellenére ragaszkodott ahhoz, hogy az ajtóig kísérje.

– Végtelenül élveztem a beszélgetésünket, Di! Mindig érdeklődéssel hallgatom a fiatal hivatalnokok véleményét. Ettől az ember más szemmel látja a dolgokat, hogy úgy mondjam. Este találkozunk!

Di sietve indult a jobb szárny felé, mert kiszáradt szája már nagyón áhított egy csésze teát. Sok ajtót talált a nyitott erkély mentén, azonban sehol nem látott egyetlen szolgát sem, aki meg tudta volna mondani, melyik az udvari költő szobája. A tekintete egyszer csak egy fakószürke köntösbe öltözött sovány férfira esett, aki az erkély végében álló gránitmedencében úszkáló aranyhalakat etette. A fején egyszerű, fekete sapka volt, vékony piros szegéllyel. Lo járásfőnök valamelyik háziszolgája lehet, gondolta. Odalépett hozzá, és megkérdezte:

– Meg tudnád mondani, hol találom a nagytiszteletű Csang Lan-po urat?

A másik fölemelte a fejét, és furcsán rezzenéstelen tekintetével tetőtől talpig alaposan végigmérte súlyos szemhéja alól. Aztán keskeny ajka szégyenlős mosolyra görbült a gyér ősz kecskeszakáll fölött.

– Itt találod – mondta színtelen hangon. – Mivelhogy én vagyok Csang Lan-po.

– Ezer bocsánat, jó uram! – szabadkozott Di bíró, miközben sebesen előhalászta, és mély meghajlással átnyújtotta a névjegykártyáját. – Azért jöttem, hogy tiszteletemet tegyem nálad.

A költő szórakozottan forgatta sovány kezében a névjegyet.

– Igazán nagyon figyelmes vagy, Di – mondta gépiesen. Aztán a halas medencére bökve némiképp élettelibb hangon folytatta: – Nézd azt az apró halat ott

a sarokban, a hínár alatt! Látod a döbbenetet a nagy, dülledt szemében? Óhatatlanul ránk emlékeztet, tanácstalan megfigyelőkre.

Aztán fölemelte súlyos szemhéját.

– Bocsáss meg! Kedvenc időtöltésem az aranyhalak nevelgetése. Ilyenkor hajlamos vagyok megfeledkezni a jó modorról is. Mióta vagy itt, Di?

– Tegnapelőtt érkeztem, uram.

– Igen, persze, a megyefőnök összehívta a járásfőnököket, hallottam. Remélem, jól érzed itt magad. Én innen származom, Csin-huából.

– Gyönyörű város, uram. És nagy megtiszteltetés, hogy végre megismerhetem leghíresebb és briliáns…

A költő megrázta a fejét.

– Nem, Di, nem briliáns. Sajnos már nem. – Visszatette köntöse ujjába az elefántcsont dobozkát, amelyben a haleledelt tartotta.

– Bocsáss meg, Di, kicsit rossz ma a hangulatom. Meglátogattam a családi szentélyt, elmerengtem a múlton, és…

Nem folytatta, bátortalan mosolyt küldött a bíró felé.

– Este a vacsoránál kicsit jobb kedvem lesz. Barátom, az akadémikus mindig heves irodalmi vitába bonyolódik velem. Mindent felölelő, hatalmas a műveltsége, és páratlan a fogalmazáskészsége. Kicsit öntelt ugyan, de… Ugye, meglátogattad, mielőtt hozzám eljöttél? – kérdezte hirtelen, aggodalommal a hangjában.

– Igen, uram.

– Nagyon helyes. Figyelmeztetlek, hogy bohém viselkedése ellenére Sao nagyon is tudatában van magas társadalmi rangjának, és könnyen megsértődik. Miután Lu templomfőnök is csatlakozik hozzánk, egy pillanatig sem fogunk unatkozni. És igazán ritka megtiszteltetés híres kollégánkkal találkozni, aki

mostanában olyan hírhedt lett. Kénytelenek leszünk… – Hirtelen a szájára csapott. – Úristen, majdnem elszóltam magam! Pedig közös barátunk, Lo megígértette velem, hogy neked nem árulom el! Szereti a maga kis meglepetéseit, amint ezt nyilván te is tudod… – Kezét az arca elé emelte. – Bocsáss meg, hogy nem hívlak be egy csésze teára, de tényleg nagyon fáradt

vagyok, aludnom kell egy keveset vacsoráig. Nem volt túl jó éjszakám. Az a szállás nagyon zajos…

– Természetesen, uram, megértem!

A bíró tiszteletteljesen összefonta karját a köntöse ujjában, és mély meghajlással elköszönt.

Ahogy a függőfolyosón lépdelt, elhatározta, hogy a tisztelgő látogatásokat letudván, azonnal előkeríti Lo kollégáját, hogy elmondja neki, amit a szolgálótól megtudott a teakereskedő házában. És hogy szerezzen végre egy nyomorult csésze teát!

HATODIK FEJEZET

Di bíró visszament a törvényhivatalba, és elküldte Kaót, tudakolja meg, fogadná-e őt Lo járásfőnök. A tanácsnok pár perc múlva már jelentette is:

– A gazdám örömmel lát itt hátul, a dolgozószobájában. Remélem – tette hozzá kicsit szégyenlősen –, sikerül fölvidítanod egy kicsit, uram.

A köpcös járásfőnök egy hatalmas, fényezett ébenfa íróasztal mögött ült párnázott karosszékében, és borongós tekintettel nézte az előtte fekvő iratokat.

Amikor a bírót megpillantotta, fölpattant.

– Azonnal ki kéne dobni az összes állítólagos szakértőt, aki a Szertartások Minisztériumában a naptárral foglalkozik – kiáltotta.

– Azonnal! Fogalmuk sincs semmiről. Ezek az ostobák a mai napot különlegesen szerencsésnek jelölték. És dél óta nagyjából minden a legrosszabbul sült el!

Visszahuppant a karosszékbe, és dühösen fölfújta az arcát.

Di bíró elhelyezkedett az asztal mellett álló karosszékben, és töltött magának a teából. Mohón megírta, újra megtöltötte a csészéjót, majd elégedett sóhajjal hátradőlt, és hallgatta kollégája panaszáradatát.

– Kezdődött azzal, hogy kiderült ez a ronda gyilkosság, épp azután, hogy alaposan beebédeltünk, és ez jól tönkretette az emésztésemet. Aztán a Zafír Lugas vezetője közölte, hogy beteg a legjobb táncosuk, úgyhogy ma este be kell érnem másodvonalbeliekkel, a főszámra pedig csak egy Kicsi Főnix nevűt sikerült kapnom, aki egyáltalán nem tetszik. Buta az arca, és vézna, mint egy seprűnyél. Told ide azt a teáskannát,

légy szíves! – Újratöltötte mindkettejük csészéjét, kortyolt egyet, és folytatta: – És végül, abból a jó kis meglepetésből, amit neked kieszeltem, nem lett semmi. Az akadémikus és az udvari költő is nagyon csalódott lesz. Ez ráadásul azt is jelenti, hogy öten leszünk a vacsoránál. Rajtad és rajtam kívül Sao, Csang és Lu templomfőnök. Márpedig ha páratlanul ülünk az asztalnál, az balszerencsét jelent. Miközben a naptárban kifejezetten az áll, hogy a mai egy szerencsés nap. Hah! – Lecsapta a csészéjét az asztalra, és duzzogva kérdezte: – Na és mi újság a gyilkossági ügyünkkel? A főporoszló pár perce járt nálam. Jelentette, hogy az emberei nem kaptak hírt olyan haramiáról, aki hirtelen elkezdett költekezni. De hát erre is számítottunk.

A bíró kiitta a harmadik csésze teát is.

– Az egyik alkalmazott szerint, aki Szungnak szolgálta föl a vacsorát, a diák már járt korábban a városban. És állítólag volt itt egy barátnője.

Lo fölegyenesedett a székében.

– Ugyan-ugyan! Mindenesetre a Zafír Lugasban biztos nem. Megadtam a személyleírását a lányoknak, sosem látták.

– Azontúl – folytatta a bíró –, az a gyanúm, hogy Szung határozott céllal érkezett, amit nem akart senkinek az orrára kötni, és a történeti kutatómunka csak ürügy volt… – Köntöse ujjából elővette a diák jegyzeteit, és átadta őket a kollégájának. – Összesen ezt a hat oldalt jegyezte le két hét alatt! – Lo átfutotta a lapokat, és bólintott. A bíró hosszasabb magyarázatba kezdett. – Hogy a látszatot fönntartsa, minden délután elment a levéltáradba. Éjjel pedig útnak indult, hogy valódi célját beteljesítse. A szolgáló látta talpig feketében kisurranni az éjszaka közepén úgy, mint aki valamiben sántikál.

– És van bármi sejtésünk, hová ment, vagy mit csinált?

– Nincs. A szolgáló ismer a közeli teaházban egy felszolgálót, aki elég szabados fickónak tűnik, de ő még sehol nem találkozott Szunggal. – Kicsit megköszörülte a torkát. – A szolgáló mélyen hisz a rókatündérekben. Ragaszkodik hozzá, hogy Szung barátnője valójában róka volt, és ő ölte meg!

– Á, igen, a róka nagyon fontos szerepet tölt be a helyi néphitben. Itt, nálunk is van egy rókaszentély, az volna a feladata, hogy védelmezze a rezidenciát. És van egy sokkal nagyobb, a déli kapu közelében, az ugaron. Azt mondják, kísértetjárta hely. Azt hiszem, Di, jobb volna kihagynunk ebből az egészből a természetfeletti erőket, épp elég bonyolult ügy ez azok nélkül is!

– Tökéletesen egyetértek. Gondolom, benned is fölmerült, hogy esetleg házon belül kell keresni a gyilkost, nem?

– Így van. Meng kifogástalan hírű polgár, ami persze semmit nem jelent. Lehet, hogy még akkorról ismerte a diákot, amikor az korábban itt járt a városban. Ráadásul, miután a holttestet fölfedezte, elég alapos magánnyomozást folytatott, és alig várta, hogy a feltételezéseit megossza velünk. Meng számára egyébként mi sem lett volna könnyebb, mint megkerülni a háztömböt, és bekopogni a saját kertkapuján… És hogy Szungnak volt egy barátnője? Nem tetszik ez a dolog. Egyáltalán nem tetszik. A lányokkal mindig csak baj van. – Mélyet sóhajtott, – Mindenesetre a holdünnep miatt holnap nem lesz meghallgatás a bíróságon, így legalább nyerünk egy kis haladékot.

Lo újra megtöltötte a csészéjét, és borús arccal teljes némaságba süppedt.

Di kíváncsian figyelte a kollégáját, és várta, hogy elmondja, miként akarja folytatni a nyomozást. Ha az

eset Pu-jangban történt volna, ő azonnal utasítaná három megbízható segédjét, Ma Dzsun-got, Csiao Tait és Tao Gant, hogy kérdezősködjenek a teakereskedő házának környékén: érdeklődjenek Mengről, a családjáról és a szerencsétlenüljárt lakóról. Megdöbbentő, hogy megfelelő tapasztalat birtokában mennyi fontos részletet össze lehet gyűjteni a zöldségesnél, a halasnál, a hentesnél – hogy az utcai árusok bódéiról és a székhordozók kedvenc gyülekezési helyeiről már ne is beszéljünk. Miután Lo nem nyilatkozott, Di vette át a szót:

– A vacsora miatt ma este mi már semmit nem tudunk tenni az ügyben. Kiküldted az embereidet, hogy addig is vizsgálódjanak?

– Nem, Di, én a bíróság személyzetére csak a rutinügyek intézését bízom. A bizalmasabb nyomozati munkát a háznagyom végzi.

– Látván a döbbenetet Di arcán, gyorsan megmagyarázta: – A vén borz itt született és nevelkedett. Úgy ismeri a várost, mint a tenyerét. Van három távoli rokona – három minden hájjal megkent fickó: az egyik egy zálogosnál, a másik egy ezüstművesnél dolgozik, a harmadik pedig egy nagy forgalmú étkezdében a piacon. Csalinak és titkos nyomozónak használom őket, és ezért elég bőkezűen fizetek nekik saját zsebből. Nem is működik rosszul a rendszer. Ráadásul így könnyen ellenőrizhetem a tanácsnokomat és a bíróság alkalmazottait is.

A bíró lassan bólintott. Ő maga feltétel nélkül megbízott idős tanácsadójában, Hung törvénybiztosban és másik három segítőjében. De minden járásfőnök olyan módszert választ, amilyet jónak lát, és láthatóan az is beválik, amit Lo alkalmaz. Azontúl legutóbbi látogatása alkalmával Lo háznagyát furfangos gazfickónak ismerte meg.

– És mondtad a háznagyodnak, hogy… – kezdte, de kopogtak: a főporoszló lépett be.

– Egy bizonyos Jü-lan kér kihallgatást, bíró úr.

Lo arca azonnal felderült. Az asztalra csapott.

– Eszerint meggondolta magát! – kiáltotta. – Lehet, hogy mégis szerencsés napunk lesz? Vezesd be, barátom! Most rögtön! – Kezét dörzsölve vigyorgott Di bíróra. – Bármennyire úgy tűnt, a meglepetés mégsem marad el, fivérem!

Di bíró a homlokát ráncolta.

– Jü-lan? Az meg kicsoda?

– Drága barátom! Ne akard velem elhitetni, hogy te, az egyik legnagyobb bűnügyi szakértő, nem hallottad a Fehér Kócsag monostorban meggyilkolt szolgáló esetét!

Di bíró döbbenten egyenesedett föl a székén.

– Magasságos ég! Arról beszélsz, amikor az a rémséges taoista szerzetesnő halálra korbácsolta a saját szolgálóját?!

Lo boldogan bólogatott.

– Pontosan arról a nőről beszélek, Di barátom! A kiváló Jü-lanról. Hetéra, költő, taoista szerzetes, híres…

A bíró paprikavörös lett.

– Aljas gyilkos! – kiáltotta dühösen.

Kollégája fölemelte húsos kezét.

– Lassan a testtel, Di barátom! Először is, hadd emlékeztesselek rá: literátuskörökben egyetértés van arról, hogy ártatlanul vádolták!

Az esetet kivizsgálta a járási, a megyei és a tartományi bíróság is, de egyik sem tudott ítéletet hozni. Ezért kísérik most a fővárosba, ahol a császári bíróság dönt majd az ügyben. Másodszor: ő minden kétséget kizáróan a birodalom legkiválóbb női szerzője. Mind Sao akadémikus, mind Csang udvari költő jól ismeri; örültek, amikor kiderült, hogy engedélyt kértem a császári őrségtől, hadd szállhasson meg nálam két napig. –

Szünetet tartott, rövid bajuszkáját tépdeste. – Csakhogy amikor ma délután elmentem hozzá a Zafír Lugas mögötti fogadóba, ahol az őrökkel együtt megszállt, kerek perec visszautasította a meghívásomat. Azt mondta, addig nem akar régi barátokkal találkozni, amíg minden kétséget kizáróan be nem bizonyosodik az ártatlansága. Képzeld el, mit éreztem, fivérem! Arra számítottam, hogy vissza nem térő lehetőséghez juttatlak: megtárgyalhatod az év legszenzációsabb gyilkossági esetét magával a gyanúsítottal. Igazi szellemi csemege: olyan rejtély, amely három bíróságon is kifogott… És én tálcán nyújtom eléd, hogy úgy mondjam! Tudom, hogy nem vagy a költészet nagy rajongója, de azt akartam, hogy mégis jól szórakozz nálunk.

Di bíró végigsimította hosszú szakállát, és igyekezett előhalászni emlékezetéből a gyilkosság részleteit. Aztán elmosolyodott.

– Nagyra értékelem az igyekezetedet, Lo. Mégis azt remélem, hogy nem jön el este. Ami a rejtélyeket illeti, így is…

Ekkor kinyílt az ajtó. A főporoszló fekete köntöst és zubbonyt viselő magas nőt tessékelt be, aki – Di bíróról tudomást sem véve – egyenest az íróasztalhoz masírozott, és mély, dallamos hangon így szólt:

– Azért jöttem, járásfőnök úr, hogy közöljem: meggondoltam magam. Elfogadom a kedves meghívást.

– Hát ez remek, drága hölgyem, ez remek! Sao és Csang alig várja, hogy ismét találkozzon veled. És Lu templomfönök is eljön. Azontúl hadd mutassam be még egy elkötelezett hívedet: ez itt Di bíró, a szomszédos Pu-jang járásfőnöke. Di barátom, ismerd meg a csodálatos Jü-lant!

A költőnő futó pillantást vetett a bíróra, hosszú szempillái alól rávillantotta élénk tekintetét, miközben

gépiesen meghajolt. Miután a bíró fejbiccentéssel viszonozta az üdvözlést, a nő ismét a köpcös járásfőnök felé fordította minden figyelmét, aki aprólékosan leírta azt a rezidenciát, amelyet saját otthonában, asszonyai lakrésze mellett készíttetett elő számára.

Di bíró a nő korát harminc év körülire becsülte. Fiatalon nagyon szép lehetett, állapította meg: arca még mindig szabályos és kifejező, de a szeme táskás, két hosszú, ívelt szemöldöke között mély barázda fut, festetlenül az arca fakó, telt, meggypiros ajka sarkából vékony ráncok futnak szét. Hollófekete hajának három fonatát két egyszerű elefántcsont hajtűvel tűzte magas kontyba, komor fekete ruhája kiemelte széles csípőjét, keskeny derekát és kissé túl súlyos keblét. Ahogy az asztal fölé hajolva teát töltött magának, a bírónak feltűnt érzékeny, fehér keze, amelyet nem díszített sem gyűrű, sem karkötő.

– Ezer köszönet a fáradozásért – szakította félbe a házigazda tirádáját a vendég, majd kedves mosollyal folytatta: – És tízezer köszönet, amiért megmutattad, hogy vannak még barátaim. Az elmúlt hetekben már kezdtem azt hinni, hogy egy sem maradt. Ha jól értem, ma nagy vacsora készül.

– Lesz vacsora, de csak afféle szűk körű összejövetel a saját rezidenciámon. Holnap este aztán kimegyünk a Smaragd-sziklához, és közösen megüljük a holdünnepet.

– Ez ígéretesen hangzik, járásfőnök úr. Különösen azok után, hogy az elmúlt hat hetet különféle börtöncellákban töltöttem. Jól bántak velem, ezt hozzá kell tennem, mégis… Kérd meg a főporoszlót, hogy kísérjen oda, és mutasson be a női lakrész gondnokasszonyának! Pihennem kell, és átöltözni vacsora előtt. Az ilyen alkalmakkor még egy elvirágzott nő is szeretne a lehető legjobban kinézni.

– Hogyne, kedvesem! – kiáltotta Lo. – Készülődj, ameddig jólesik! Későn kezdődik a vacsora, és belenyúlik majd az éjszakába, ahogy a régieknél volt szokásban.

Tapsolt, hogy behívja a főporoszlót, ám a költőnőnek volt még mondandója.

– Jut eszembe, magammal hoztam Kicsi Főnixet. Meg szeretné nézni a termet, ahol este táncolnia kell. Jól választottál, járásfőnök úr. – A belépő főporoszlóhoz pedig így szólt: – Vezesd be azt a fiatal nőt!

Tizennyolc év körüli, karcsú lány lépett be, és mélyen meghajolt. Egyszerű, sötétkék köntöst viselt, darázsderekán szorosra kötött vörös selyemövvel. Lo járásfőnök kritikus tekintettel méregette, vékony szemöldökét erősen ráncolta.

– Hát igen. Hm, aha – mormogta bizonytalanul. – Nos, lányom, nem hiszem, hogy bármi hibát találhatnál a dísztermemben.

– Ne légy rosszindulatú, járásfőnök úr! – szólt közbe nyersen a költőnő. – Ez a lány nagyon komolyan veszi a művészetét, és a rendelkezésére álló térhez akarja igazítani a táncokat. Ma este a Főnix a bíbor felhők között című elbűvölő dalra fog táncolni. Ez a legnépszerűbb száma. Ráadásul a cím illik a nevéhez. Na, ne legyél már olyan szégyenlős, kedvesem! Ne feledd: egy csinos lánynak sosem szabad az uraktól félnie, akkor sem, ha azok magas rangú hivatalnokok!

A táncosnő fölnézett. Di bírót mellbe vágta ez a különös, merev arc, amelynek szinte álarcszerű jelleget kölcsönzött a hosszú, hegyes orr, a szokatlanul éles szögben ferdülő szem, a tompa tekintet. Kicsi Főnix a tarkóján egyszerű varkocsba fogta magas, sima homlokából hátrafésült haját, ami még jobban kiemelte hosszú, karcsú nyakát. Válla szögletes volt, karja vékony és nyúlánk. Az egész lányból sugárzott valami

furcsa aszexualitás. A bíró nagyon is el tudta képzelni, hogy a kollégáját nem nyűgözi le, mert tudta, hogy Lo a szembetűnően erotikus, feltűnő viselkedésű nők csáberejére fogékony.

– Szerény személyem sajnálja, hogy átlagos képességeivel kell beérnetek – szólalt meg a táncoslány olyan halkan, hogy szinte hallani sem lehetett. – Túl nagy megtiszteltetés számomra, hogy ilyen magas rangú személyek előtt táncolhatok.

A költőnő könnyedén megsimogatta a vállát.

– Jól van, kedvesem. Uraim, vacsoránál találkozunk!

Ismét kötelességszerűen meghajolt, majd a rá jellemző gyors és hosszú léptekkel elhagyta a szobát, nyomában a szégyenlős táncosnővel.

Lo járásfőnök mindkét kezét az égnek emelte.

– Ez a nő abszolút mindent magáénak tudhatott! – kiáltotta.

– Különleges szépség, párját ritkító tehetség és erős egyéniség. Ha belegondolok, hogy a kegyetlen sors akaratából a kelleténél tíz évvel később ismertem meg! – Szomorú fejcsóválás kíséretében kihúzott egy fiókot, és vaskos irattartót emelt ki belőle, majd élénk hangon folytatta: – Összegyűjtöttem neked a gyilkossággal kapcsolatos minden lényeges dokumentum másolatát. Gondoltam, szeretnél tisztában lenni a Fehér Kócsag-ügy körülményeivel. És tájékoztatásul megfogalmaztam pár sort Jü-lan pályáját illetően. Tessék, érdemes volna belelapoznod vacsoráig…

A bírót egészen megindította ez a gesztus. Kollégája tényleg fáradságot nem kímélve ügyködött azon, hogy ő, a vendég ne unatkozzon.

– Ez nagyon figyelmes tőled, Lo! – mondta hálásan. – Tényleg tökéletes házigazda vagy!

– Szóra sem érdemes, fivérem! Igazán nem nagy ügy! – Rápillantott a bíróra, majd némiképp bűnbánóan

hozzátette: – Öööö, be kell vallanom, hogy van egy… hogy is mondjam… hátsó szándékom is, kedves Di. A helyzet az, hogy egy ideje tervezem kiadni Jü-lan összegyűjtött verseit jegyzetekkel ellátva. Az előszót már papírra is vetettem… Ha elítélik gyilkosságért, akkor persze megfeneklik a dolog… Azt reméltem, hogy segíthetsz neki olyan védőbeszédet fogalmazni, amely meggyőzi a törvényszéket az ártatlanságáról. Tekintve, hogy te nagymestere vagy a jogi szövegeknek, és így tovább. Érted, mire gondolok?

– Nagyon is – válaszolta a bíró fagyosan. Lesújtó pillantást vetett a kollégájára, fölállt, és a hóna alá csapta az iratgyűjtőt. – Akkor legjobb lesz, ha azonnal munkához látok.

HETEDIK FEJEZET

Amint Di bíró a saját lakrésze felé igyekezve belépett a főkapun, földbe gyökeredzett a lába, és döbbenten meredt az ajtajában ácsorgó gyanús külsejű alakra. Az alacsony, potrohos férfi borotvált, kerek feje fedetlen volt; foltos szerzetesruhát viselt, lábán pedig nagy, elnyűtt rafiasarut. A bíró azon töprengett, vajon hogy juthatott be egy koldus a járásfőnök magánrezidenciájára; odalépett hozzá, és szigorú hangon megkérdezte:

– Mit keresel itt?

A másik megfordult, dülledt szemét a bíróra meresztette, és dörmögő hangján megszólalt:

– Á, Di járásfőnök! Gondoltam, benézek hozzád egy-két percre, de hiába kopogtam, nem jött válasz.

A hangja nyers volt, azonban a beszéde művelt, magabiztos férfira vallott. Di bíró hirtelen megértette.

– Örvendek, hogy megismerhetlek, Lu templomfőnök. Lo járásfőnöktől tudom, hogy…

– Döntsd el később, örvendesz-e, hogy megismertél – szakította félbe a templomfőnök. Feszült figyelemmel bámult valahová a bíró mögé. Amaz önkéntelenül hátranézett a válla fölött. Az udvaron egy lélek sem járt.

– Nem, járásfőnök, te úgysem láthatod őket… Még nem. De ez ne aggasszon! A holtak mindig velünk vannak. Mindenütt. – Di bíró egy darabig csak nézte. Kicsit nyugtalanította ez a csúf ember. Vajon Lo miért…?

– Azon töprengsz, hogy Lo miért hívott meg, igaz? A válasz: mert költő vagyok. Verseket írok. Vagy mondjuk inkább úgy: kétsorosokat. A verseim sosem hosszabbak két sornál. De te biztosan nem olvastad őket. Téged a hivatalos iratok érdekelnek, Di.

Vaskos mutatóujjával rábökött az iratgyűjtőre a bíró hóna alatt.

– Menjünk be, uram, és igyunk egy csésze teát – javasolta udvariasan Di bíró, és kinyitotta az ajtót a másik előtt.

– Köszönöm, nem. Szükségem van valamire a szobámból, aztán valamit még el is kell intéznem a belvárosban,

– Itt melyik lakrészben szállásoltak el?

– A rókaszentélyben alszom, a központi udvar jobb sarkában.

– Igen, Lo említette, hogy van itt egy ilyen szentély – mosolygott kényszeredetten Di bíró.

– És vajon miért ne tartana fönn Lo járásfőnök egy rókaszentélyt? – kérdezte a templomfőnök megütközve. – A róka az univerzális lét szerves része. Az ő világuk épp olyan fontos, amilyen kevéssé fontos a miénk. És ahogy létezik különleges vonzalom két emberi lény között, ugyanúgy némely emberi lények bizonyos állatokkal vannak szorosan összekötve. Ne felejtsd el, bíró, hogy a végzetünket meghatározó zodiákus összes jegye valamilyen állat! – Figyelmesen tanulmányozta Di bíró arcát, miközben borostás állát simogatta.

– Te a tigris évében születtél, ugye? – kérdezte aztán hirtelen. Miután a bíró bólintott, Lu szája mindentudó, gúnyos vigyorra húzódott, amitől csúf arca ismét varangyéhoz lett hasonlatos. – Tigris és róka! Jobb már nem is lehetne! – Vonásai hirtelen ellazultak, húsos orra mellett mély barázda jelent meg. – Jó lesz, ha nagyon figyelsz, Di! – szólt tompa hangon. – Hallom, tegnap éjjel gyilkoltak itt, és már érik egy második gyilkosság. Azon az iratgyűjtőn a hónod alatt Jü-lan neve áll, márpedig az ő feje fölött halálos ítélet lebeg. Nemsokára több halott jár majd a nyomodban, Di! – Busa fejét fölemelte, és dülledt szemében furcsa fénnyel elnézett

valahová a bírón túlra. Di bíró önkéntelenül is megborzongott. Nyitotta volna a száját, ám a templomfőnök újra megszólalt, ezúttal korábbi reszelős, gunyoros hangján: – Ne várj tőlem semmilyen segítséget, bíró. Az emberi igazságszolgáltatást satnya tákolmánynak tekintem csupán, és a kisujjamat sem fogom mozdítani, hogy egy gyilkost leleplezzek. A gyilkosok önmagukat leplezik le. Mert ők szűkebb körökben keringenek, mint a többiek. És sosem tudnak kitörni. Este látjuk egymást, Di!

Azzal elmasírozott. Rafiaszandálja hangosan csattogott a bíróság udvarának kövén.

A bíró utánanézett, aztán gyorsan belépett a szobájába, s közben bosszantotta, hogy ilyen kényelmetlenül érzi magát.

A szolgák időközben elhúzták a hátsó falnál álló ágy függönyét, a középső asztalra pedig, a bronz gyertyatartó mellé – ezt megelégedéssel nyugtázta – odakészítették a nagy adag friss teát. Megállt az öltözőasztalnál, arcát és nyakát végigdörgölte a réztálba előkészített illatosított kendővel, és ettől mindjárt jobban érezte magát. Lu templomfőnök nyilvánvalóan különc figura, aki szeret meghökkentő kijelentéseket tenni. A bíró közelebb lökdöste az asztalt a nyitott tolóajtóhoz, és elhelyezkedett arccal a sziklakért felé. Aztán kinyitotta az iratgyűjtőt.

Legfölül Lo életrajzi jegyzetei álltak. Mintegy húszoldalnyi elbeszélése mindannak, ami a költőnővel történt; olyan gondosan, olyan tehetséggel megfogalmazva, hogy a bíró gyanította, Lo ezt szándékozik hozzáfűzni Jü-lan életműkiadásához. A felsorolt tényekből tökéletesen összeállt a kép: a némiképp burkolt megfogalmazás következtében nem volt sértő, ugyanakkor kétséget sem hagyott a dolgok valódi természete felől. Miután mindezen gondosan

átrágta magát, Di bíró hátradőlt a székben. Karját összefonta, és gondolatban még egyszer végigkísérte Jü-lan kacskaringós életútját.

A költőnő apja egy kisebb fővárosi patika alkalmazottja volt, autodidakta műkedvelő irodalmár, aki egyetlen lányát már ötéves korában megtanította olvasni. A pénzügyekhez ugyanakkor nem értett. Idővel olyan súlyos adósságokat halmozott föl, hogy az akkor tizenöt éves lányt kénytelen volt eladni egy híres bordélynak. Az ott töltött négy év során Jü-lan odaadóan igyekezett jó viszonyt ápolni idősebb és fiatalabb férfiakkal, és ezen kapcsolatoknak köszönhetően az összes művészeti ágban gyorsan fejlődött, de költői tehetsége különösen szembetűnő volt. Tizenkilenc évesen, amikor a legjobb úton haladt, hogy tökéletesen beérkezett, népszerű kurtizánná váljék, hirtelen eltűnt. Miután a lány komoly befektetésnek számított, a bordélytulajdonosok céhe a legügyesebb embereit küldte szét, hogy megkeressék, de hiába, nem akadtak a nyomára. Két évvel később véletlenül bukkantak rá a peremvidéken valami sokadrangú szállóban; beteg volt, és nyomorgott. Aki megtalálta – egy Ven Tung-jang nevű ifjú költő –, pengeéles eszéről, szépségéről és hatalmas öröklött vagyonáról volt híres. Még a fővárosban ismerte meg a lányt, valamikor réges-régen, és azóta is szerelmes volt belé. Miután megtalálta, minden adósságát kifizette, és onnan kezdve elválaszthatatlanok lettek. Egyetlen elegáns fővárosi összejövetel sem számított tökéletesnek, ha Ven és Jü-lan nem volt jelen. Ven idővel kiadta az egymáshoz írt verseik gyűjteményét, és ebből országszerte idéztek irodalmi körökben. Rengeteget utaztak, bejárták a birodalom összes híres táját, mindenütt neves irodalmárok fogadták őket, gyakran hónapokra is megálltak egy-egy helyen, amely megragadta a

fantáziájukat. Aztán Ven váratlanul elhagyta Jü-lant, miután beleszeretett egy utazó akrobatalányba.

Jü-lan ezt követően a fővárosból Szecsuán tartományba költözött, ahol a Véntől kapott bőkezű búcsúajándékból megvásárolt egy gyönyörűséges vidéki házat. Ott aztán egy csapat szolgálóval és énekeslánnyal telepedett le, otthona pedig e távoli vidék helyi értelmiségi és művészeti életének központja lett. Kegyeit jól megválogatott csodálóknak osztogatta csupán, akik egytől egyig nagy műveltségű, befolyásos emberek vagy magas rangú hivatalnokok voltak, és költséges ajándékokkal halmozták el. Amikor idáig ért az olvasásban, Di bíró nem tudta nem felidézni magában az agyoncsépelt sort: „Minden versét ezer uncia aranyra taksálták.” Jegyzeteiben Lo arra is utalt, hogy Jü-lan számos nővel ápolt szoros barátságot, és legszebb verseinek jó részét hozzájuk írta. Ha emellé odaállítjuk azt a tényt, hogy két év múltán hirtelen kellett Szecsuánból elköltöznie, mert egyik diákjával – valamelyik helybeli megyefőnök lányával – bonyodalmak támadtak, a következtetés egyértelműnek látszott.

Miután Szecsuánt maga mögött hagyta, a költőnő gyökeresen megváltoztatta az életét. A gyönyörű Tóvidéken megvásárolt egy kis taoista szentélyt, a Fehér Kócsag monostort, és onnan kezdve taoista szerzetesnőnek mondta magát. Egyetlen szolgálót tartott, az épületbe férfit nem engedett be, és kizárólag vallásos költeményeket írt. Világéletében könnyelműen bánt a pénzzel: amilyen könnyen megszerezte, olyan könnyen el is költötte. Amikor szecsuáni életét fölszámolta, nagy létszámú udvartartásától elképesztő bánatpénzekkel vett búcsút, a maradékot pedig a Fehér Kócsag monostorra költötte. Ennek ellenére továbbra is jómódúnak tekintették, mert a tartományban élő rangos polgárok busásan megfizették azért, hogy lányaikat

költészetre tanítsa. Lo életrajzi feljegyzése itt végződött. Az utolsó lap aljára még odaírta: „Lásd még a csatolt bírósági dokumentumokat.”

Di bíró megtámasztotta a hátát, és gyorsan végiglapozta a kötegnyi iratot. Gyakorlott szemével hamar kiemelte a lényeges tényeket. Két hónappal ezelőtt, egy késő tavaszi napon a helyi bíróság poroszlói váratlanul megjelentek a Fehér Kócsag monostornál, és ásni kezdtek a hátsó kertben, a cseresznyefa alatt. Meg is találták Jü-lan szolgálójának, egy tizenhét éves lánynak a holttestét. Az orvosszakértő megállapította, hogy mindössze három nappal azelőtt halhatott bele egy kegyetlen korbácsolásba; tetőtől talpig elborították a sebek. Jü-lant letartóztatták, és szándékos emberöléssel vádolták. Ő felháborodottan tagadott. Három nappal azelőtt – állítása szerint – a szolgáló egy hét szabadságot kért, hogy idős szüleit meglátogassa, és el is távozott, miután asszonyának elkészítette a vacsorát. A költőnő ekkor látta utoljára a lányt. Miután a vacsorát elfogyasztotta, hosszú sétát tett egyedül a tó partján. Amikor éjfél előtt nagyjából egy órával hazaért, a kertkaput fölfeszítve találta. Miután mindent ellenőrzött, fölfedezte, hogy a templomból hiányzik két ezüst gyertyatartó. A kihallgatást vezető járásfőnököt emlékeztette is rá, hogy a rablásról rögtön másnap reggel bejelentést tett a bíróságon. Szerinte – vallotta – a lány valószínűleg visszajött valamiért, és ekkor rajtakapta a rablókat, azok megpróbálták kiszedni belőle, hol tartja úrnője a pénzt, és addig kínozták, míg a szerencsétlen belehalt.

A járásfőnök ezután több tanút meghallgatott, akik azt állították, hogy a költőnő gyakran durván veszekedett a szolgálójával, és olykor éjszaka is hallották a lány sikolyait. A monostor egyébként elég kihalt környéken áll, de a végzetes éjszakán elhaladt

arra néhány vándorárus, és ők nem látták csavargók vagy rablók nyomát. Az illető járásfőnök Jü-lan védekezését szemérmetlen hazugságnak nevezte, és azzal vádolta, hogy a kertkaput maga feszítette föl, az ezüst gyertyatartókat pedig behajította egy kútba. A költőnő meglehetősen színes múltját is tekintetbe véve, a bíró halálbüntetést készült javasolni, amikor valahol a közelben felfegyverzett rablók megtámadtak egy gazdaságot, és a gazdát, valamint a feleségét kegyetlenül felkoncolták. A járásfőnök elhalasztotta az ítélethozatalt, és elrendelte a rablók elfogását, akik mellesleg talán Jü-lan verzióját igazolják majd. Időközben széltében-hosszában elterjedt az ismert költőnő letartóztatásának híre, és a megyefőnök intézkedett, hogy az ügy kerüljön át az ő bíróságára.

A megyefőnök – Jü-lan költészetének régi csodálója – alapos vizsgálattal két tényre is fényt derített, amely a nő mellett szólt. Először is, hogy az ügyben addig intézkedő járásfőnök egy évvel korábban sikertelenül próbálta elnyerni Jü-lan kegyeit. A járásfőnők ezt elismerte, bár tagadta, hogy ez a visszautasítás befolyásolta volna az eset megítélésében. Névtelen levelet kapott, amelyben az állt, hogy a cseresznyefa alá holttestet ástak el; kötelességének érezte, hogy ennek az állításnak utánajárjon. A megyefőnök mindenesetre úgy döntött, hogy a járásfőnök elfogult, és ezért felfüggesztette hivatalából. A milícia ugyanakkor elfogott egy rablót, aki néhány héttel azelőtt még annak a bandának a tagja volt, amelyik azt a bizonyos gazdaságot megtámadta. A bűnöző vallomása szerint a bandavezér korábban emlegette a költőnőt, akinél szerinte halomban áll az arany a monostorban, ezért jó volna valamikor alaposan körülnézni nála.

Úgy tűnt, ez Jü-lan verzióját támasztja alá. Erre a két új tényre alapozva a megyefőnök a tartományi

bírósághoz továbbította az ügyet, és a vádlott felmentését javasolta.

A tartományi kormányzó – akihez a birodalom minden sarkából özönlöttek a költőnőt támogató levelek a legkülönfélébb magas rangú személyektől – hajlamos lett volna kimondani az ártatlanságát, amikor is fölbukkant egy fiatal vízhordó a Tóvidékről. A fiú heteken át távol volt, mert egyik nagybátyját kísérte el messzi családi sírhelyekhez. Mint kiderült, nem más volt, mint az áldozat szerelme. Állítása szerint a lány gyakran panaszkodott neki, hogy az úrnője zaklatja, és ha nem áll kötélnek, megveri. A kormányzó kétségeit tovább erősítette az a tény, hogy az orvosszakértő szerint a lány szűzen halt meg. Márpedig – okoskodott – ha rablók ölték volna meg, ők előbb biztosan megerőszakolják. Elrendelte, hogy a milícia fésülje át az egész tartományt azok után a rablógyilkosok után, akik azt a bizonyos gazdaságot lerohanták, hiszen az ő vallomásuk nyilvánvalóan perdöntő fontosságú. Azonban minden kísérlet kudarcba fulladt, a bandának nem bukkantak nyomára. A kormányzó úgy ítélte, jobb, ha mossa kezeit, és ezt a kényes ügyet a császári bírósághoz utalja.

Di bíró becsukta az iratgyűjtőt, fölkelt az asztaltól, és kilépett a függőfolyosóra. Hűvös őszi szellőtől hajladoztak a sziklakért bambusszálai: kellemesnek ígérkezett az este.

Igen, igaza volt a kollégájának. Ez bizony érdekes eset. Sőt, inkább nyugtalanító. Elgondolkodva húzogatta a bajuszát. Lo járásfőnök tisztán elméleti kérdésnek állította be a dolgot, de amilyen agyafúrt alak, nyilvánvalóan jól tudta, hogy ő, a bíró személyes kihívásnak fogja tekinteni ezt a rejtélyt. És most, hogy találkozott is a költőnővel, közvetlenül is köze lett az

ügyhöz, és kénytelen feketén-fehéren megválaszolni magának a kérdést: bűnös vagy nem bűnös?

A bíró hátratett kézzel járkált föl-alá a függőfolyosón. Kizárólag közvetett információk álltak rendelkezésére erről a nyugtalanító, nyomasztó esetről. Lelki szemei előtt hirtelen megjelent a templomfőnök csúf, békaszerű arca. Ez a különös szerzetes emlékeztette arra, hogy a költőnő számára élet-halál kérdéséről van szó. Enyhe szorongás, nehezen megmagyarázható baljós előérzet vett erőt rajta. Talán sikerülne ettől a ködös rossz érzéstől megszabadulnia, ha újra elővenné az iratokat, és megint elolvasná a szó szerint lejegyzett tanúvallomásokat. Csak öt felé jár, maradt még vagy két órája vacsoráig. Valahogy mégsem érzett kedvet hozzá, hogy ismét elmélyüljön a jogi dokumentumokban. Úgy döntött, ezt a feladatot későbbre halasztja: azt tervezte, hogy az asztal mellett hosszabban elbeszélget a költőnővel. És közben arra is figyel majd, miket mond a nőnek az akadémikus és az udvari költő; megpróbálja bemérni, mit tartanak a bűnösségéről. A barátja által beharangozott felhőtlen vacsora hirtelen egy halálbüntetést mérlegelő bírósági ülés mázsás súlyával és felelősségével kezdte nyomasztani. Határozottan érezte a fenyegető veszély baljós előjelét.

Hogy ezeket az aggasztó gondolatokat elűzze, újból felidézte a Szung nevű diák esetét. Az is cifra ügy volt: részt vett ugyan a vizsgálatban a gyilkosság helyszínén, de most nem tehet semmit, kénytelen teljes egészében arra támaszkodni, amit Lo emberei előbányásznak. Vagyis megint csak másodkézből való információkra kell hagyatkoznia.

Hirtelen megtorpant. Dús szemöldökét erősen összeráncolta, és eltöprengett. Aztán belépett a szobájába, és fölvette az asztalról Szung kottásfüzetét.

A levéltárban lekörmölt följegyzésein kívül ez volt az egyetlen közvetlen kapocs a halottal. A bíró újra végigböngészte a sűrűn teleírt lapokat, és elmosolyodott. Merész feltételezés, de egy próbát megér! Mindenesetre többre megy vele, mint ha a szobájában ülve búsongana, vadidegen emberek vallomásait lapozgatva.

Gyorsan átöltözött: egyszerű kék köntöst, kis sapkát vett föl, és a füzettel a hóna alatt útnak indult.

NYOLCADIK FEJEZET

Beállt az esti szürkület. A bírói rezidencia elülső udvarán két szolgáló sorra gyújtotta meg az ereszekről körben lelógó lampionokat.

Amikor Di bíró végre a járásfónökség főbejárata előtt futó főúton hömpölygő tömegben találta magát, elégedetten felsóhajtott. Eddigi tehetetlenségérzete jórészt abból fakadt, hogy a kollégája palotájába zárva el volt szigetelve a város – egy számára lényegében ismeretlen város – lüktető életétől. Most, hogy akcióba lépett, azonnal jobban érezte magát. Hagyta, hogy magával sodorja az emberáradat, és közben figyelmesen pásztázta a boltok tiritarka bejáratát. Amikor meglátta egy hangszerkereskedés cégjelzését, odaverekedte magát az ajtóhoz.

Odabent fülsiketítő lárma fogadta, miután egyszerre legalább öthat vásárló próbálgatta a dobokat, furulyákat és kéthúrú hegedűket. A nagy holdünnep előestéjén minden amatőr zenész szeretett volna felkészülni a másnapi vidám összejövetelekre. A bíró a bolt hátuljában lévő irodába ment, ahol az íróasztalnál ülő tulajdonos épp sebesen igyekezett magába lapátolni egy nagy mélytányérnyi tésztát, miközben fél szemét rajta tartotta a vevőket körülsürgölődő segédein. Di bíróban rögtön megérezte a művelt embert: talpra szökkent, és megkérdezte, miben lehet a szolgálatára.

A bíró átadta neki a füzetet.

– Ezek mind fuvolához való kották – mondta. – Felismered a dalokat?

A hangszerkereskedőnek egyetlen pillantás elég volt, és már vissza is adta.

– Mi csak az egyszerű, tízes jelrendszert ismerjük, uram. Ez valami régen használatos lejegyzés lehet, amihez már szakértőre van szükség. Fordulj Lao-liuhoz. A város legkiválóbb fuvolajátékosa, elsőre lejátszik bármilyen, akár régi, akár új rendszerben lejegyzett dallamot. – A boltos megtörölte zsíros állát, majd folytatta: – Csak az a gond, uram, hogy Lao-liu iszik. Már délben nekiáll, miután a tanítványaival végzett, és ilyenkorra általában részeg. Aztán estére józanodik ki, amikor ilyen-olyan alkalmakon kell zenélnie. Jól keres, de az egészet elszórja borra és nőkre.

Di bíró letett az asztalra egy maréknyi rézpénzt.

– Azért csak szólj valamelyik emberednek, hogy vigyen el hozzá!

– Természetesen, uram, köszönöm szépen, uram. Hé, Vang! Kíséred el ezt az urat Lao-liu házához. De aztán rögtön visszagyere nekem!

Útközben a fiatal segéd egyszer csak megrángatta a bíró köntösének ujját. Sokat sejtető vigyorral a szemközti borkereskedésre bökött, és így szólt:

– Ha komolyan el akarsz érni valamit Lao-liunál, érdemes venned neki egy apró ajándékot. Akármilyen messze jár, egy pillanat alatt magához tér, ha az orra alá dugsz egy kis alkoholt.

A bíró vásárolt egy közepes korsónyi erős fehérbort, amit melegítés nélkül szokás inni. A fiú ezután egy szűk átjárón keresztül egy sötét mellékutcába vezette, amelyet csupán a düledező faházak mocskos papírablakaiból itt-ott kiszűrődő fény világított meg valamelyest.

– A negyedik ház balra, uram!

Di bíró a kezébe nyomott némi borravalót, és a fiú már föl is szívódott.

A zenész ajtaja csálén lógott a sarokvasakon. Bentről cifra káromkodás hallatszott, majd gyöngyöző női kacaj.

A bíró épp csak hozzáért az ajtóhoz, az máris szélesre tárult.

A füstölgő petróleumlámpa által megvilágított, kopár kis szobát olcsó szesz nehéz szaga töltötte be. A fal melletti bambuszlócán kövér férfi ült. Buggyos barna nadrágot viselt, nyitott zubbonya szabadon hagyta fénylő potrohát; arca kerek volt, és kivörösödött. Fiatal lány ült a térdén. Kicsi Főnix volt az. Lao-liu bambán bámult a belépőre. A táncoslány kapkodva visszahuzigálta a szoknyát valószínűtlenül fehéren világító, izmos combjára, és a szoba legtávolabbi csücskébe surrant. Maszkszerű arcát sötét pír lepte el.

– Ki a fene vagy te? – kérdezte a fuvolás dörgő hangon.

A bíró a lányról tudomást sem véve az alacsony bambuszasztalhoz telepedett, és letette a boroskorsót.

Lao-liu véreres szeme tágra nyílt.

– Egy korsó valódi Rózsaharmat, te jó ég!

Bizonytalanul lábra állt.

– Szívesen látlak, ha magad vagy is az alvilág királya azzal a nagy szakálladdal… Nyisd ki, barátom!

Di bíró a korsó szájára tette a kezét.

– Még ki kell érdemelned ezt az italt, Lao-liu. Először mondd meg nekem, milyen dalok ezek! – szólította föl, és az asztalra dobta a füzetet.

A kövér zenész megállt az asztal mellett, és vaskos, de meglepően mozgékony ujjaival átpörgette a lapokat.

– Nem nagy ördöngösség! – mormolta. – De azért kicsit felfrissítem magam előbb.

Odatámolygott a sarokban álló mosdóállványhoz, és egy nedves törülközővel végigdörgölte az arcát, majd a mellkasát. Di bíró csendben figyelt, és továbbra sem foglalkozott a táncosnővel. Az ő dolga, mit keres itt. Némi habozás után Kicsi Főnix lépett oda az asztalhoz, és szégyenlősen így szólt:

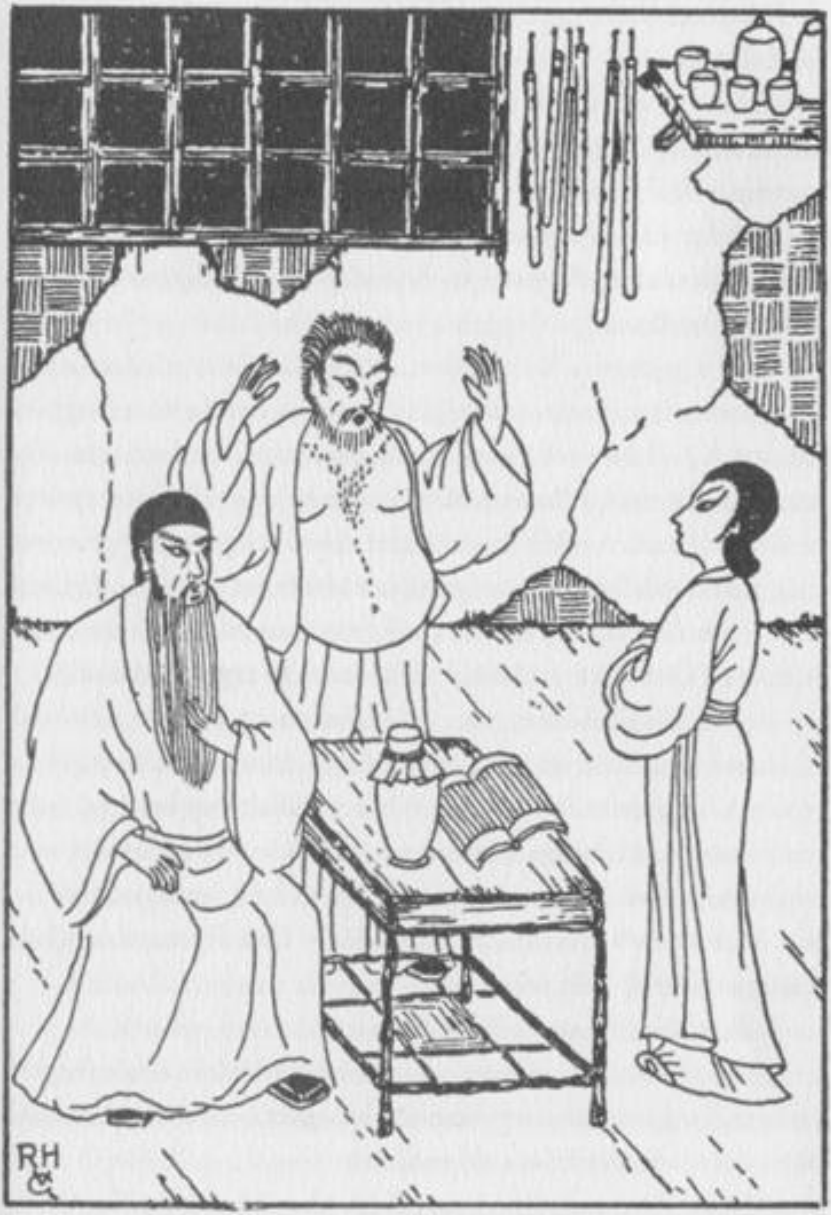

A FUVOLAJÁTÉKOS VITATKOZIK A TÁNCOSNŐVEL

– Én csak… megpróbáltam rávenni Lao-liut, uram, hogy játsszon a ma esti vacsoránál… Olyan, mint egy vadállat, viszont csodálatos zenész. Nem akart kötélnek állni, ezért megengedtem, hogy ölelgessen kicsit…

– Nem fogom eljátszani a *Feketeróka-balladát*, azt az átkozott dalt, még akkor sem, ha reggelig enyelegsz itt velem! – morogta a testes muzsikus, és válogatni kezdett a repedezett falon lógó, jó tucatnyi fuvola között.

– Azt hittem, a *Főnix a bíbor felhők között* című számot fogod előadni – vetette oda a bíró.

Szinte szánandónak látta a lányt merev arcával, görnyedt, keskeny vállával.

– Így is volt, uram. De miután… miután láttam azt a szép, tágas termet, ahol táncolnom kell… és miután bemutattak annak a két magas rangú fővárosi hivatalnoknak és Lu templomfőnöknek, eszembe jutott, hogy ez soha vissza nem térő alkalom. Ezért azt gondoltam, megpróbálom azt a másikat eltáncolni. Arra lehet nagyon gyors, pörgő mozgással…

– Illegesd azt a semmi kis hátsódat valami tisztességes muzsikára! – csattant föl Lao-liu. – A *Feketeróka-ballada* nem jóféle zene.

Elhelyezkedett egy alacsony ülőkén, és kinyitotta az ölében a kottafüzetet.

– Hm, ezt az elsőt biztos nem akarod meghallgatni. „A fehér felhők kedvesem ruháját és orcája virágait idézik elém…” – ezt a szerelmes dalt mindenki ismeri. A második mintha… – Szájához emelte a fuvolát, és játszott néhány taktust a fülbemászó dallamból.

– Hát persze, ez az *Ének az őszi hold alatt*. Tavaly nagyon népszerű volt a fővárosban…

Sorra végigment a füzet lapjain, időről időre játszott valamennyit, hogy azonosítani tudja a dalt. A bíró nem nagyon figyelt a magyarázatokra. Csalódott volt, hogy

az elmélete szertefoszlott, igaz, elég képtelen ötlet volt. Miután a dalok cím és szöveg nélkül szerepeltek, ráadásul olyan bonyolult rendszerben voltak lejegyezve, amilyennel még sosem találkozott, az a gyanúja támadt, hogy ezek valójában nem is kották, hanem a diák titkos feljegyzései valamiféle zenei rejtjelezéssel. Utszéli káromkodás zökkentette ki a gondolataiból.

– Itt süllyedjek el, ha ez nem...! – folytatta a zenész az utolsó dalra meredve. – Bár az első pár taktus eltér – mormogta, és szájához emelte a hangszerét. Mély tónusú dallam szólalt meg lassú, gyászos tempóban. A táncoslány döbbenten egyenesedett föl ültében. A zene felgyorsult, rikoltó, magas hangok formáltak hátborzongató futamokat. A kövér ember leengedte a fuvoláját. – Ez a *Feketeróka-ballada* – szólt undorral. – Az átkozott!

A táncoslány az asztal fölé hajolt.

– Add nekem azt a füzetet, uram! Szépen kérlek! – könyörgött, és nagy, ferde szeme most lázasan csillogott. – Ebből a kottából bármelyik jó fuvolajátékos elő tudja adni.

– Csak nekem ne kelljen! – morogta a kövér zenész. – Én a testi épségemet többre tartom annál.

– Szívesen kölcsönadom ezt a füzetet – mondta a bíró a táncoslánynak –, de mesélj nekem erről a balladáról! Nagyon érdekel a zene.

– Alig ismert régi dallam erről a vidékről, uram. Egyetlen fuvolakönyvben sincs benne. Sáfrány szokta mindig énekelni, az a lány, aki a déli városnegyedben a Fekete Róka szentélyt őrzi. Megpróbáltam lejegyeztetni vele, de bolond szegény, a nevét se tudja leírni, hát még egy ilyen bonyolult kottát. Pedig ez az egyik legcsodálatosabb zene, amire táncolni lehet…

Di bíró a kezébe nyomta a füzetet.

– Majd a vacsoránál visszaadod.

– Ó, uram, nagyon köszönöm! Most el kell rohannom, a zenésznek még gyakorolnia is kell. Hadd kérjek valamit, uram! – fordult vissza az ajtóból. – A többi vendégnek ne áruld el, hogy ezt táncolom majd! Meg akarom lepni őket.

A bíró bólintott.

– Hozz két nagy csészét – szólt aztán a kövér férfihoz.

A fuvolás leemelt két cserépkupát a polcról, Di bíró közben kidugaszolta a korsót. Lao-liu kupáját színültig töltötte.

– Elsőrangú ital! – kiáltott a zenész, miután beleszagolt.

Egy hajtásra kiitta az egészet. Di bíró épp csak megkóstolta a magáét.

– Különös lány ez a táncos – jegyezte meg közömbös hangon.

– Ha lány egyáltalán! Nem lepődnék meg, ha kiderülne, hogy rókaszellem, és a szoknyája alatt nagy, bozontos farkat hord. Épp ezt akartam ellenőrizni, uram, amikor megjelentél! – vigyorgott a zenész. Újratöltötte a kupáját, belekortyolt, élvezettel csettintett, aztán továbbszőtte a gondolatot: – Róka vagy sem, nagyon ért hozzá, hogy a férfiakból az utolsó fillért is kipréselje… A haszonleső kis szajha!

Elfogadja az ajándékokat, megengedi, hogy egy kicsit csókolgassák, simogassák, de ha valaki rá akarna térni a lényegre, arról szó sem lehet. Soha. Senkivel. És én már legalább egy éve ismerem! Viszont nagyon jó táncos, azt meg kell hagyni… – Megvonta széles vállát.

– Hát, az is lehet, hogy igaza van. Ha belegondolok, hány jó táncost láttam tönkremenni a túlzásba vitt hancúrozás miatt!

– Hogy ismerted meg a *Feketeróka-balladát*?

– Sok éve hallottam két banyától. Bábaasszonyok voltak, azzal kerestek pluszpénzt, hogy kiűzték a gonosz szellemet a várandós anya házából. Az igazat megvallva, nem ismerem túlzottan ezt a dalt. De az a boszorkány, odaát a szentélyben, fantasztikusan adja elő.

– Ki az a nő?

– Egy átkozott boszorkány! Igazi rontó rókatündér! Egy öreg rongyszedő asszony találta az utcán. Bájos kis csöppség volt. Legalábbis annak látszott! Bolond, úgy nőtt föl, hogy tizenöt éves koráig nem is beszélt. Aztán néha rájött a roham, forgatta a szemét, furcsa, rémisztő dolgokat mondott. Az öregasszony megijedt, és eladta egy bordélynak. Szemrevaló lány volt, ha igaz. A bordély tulajdonosa mindenesetre jó pénzt zsebelt be attól az idősebb műkedvelőtől, aki el akarta venni a szüzességét. Lehetett volna annyi esze az öregnek, hogy egy rókatündérrel ne kezdjen ki… Igyunk még egyet, uram, ez ma az első rendes italom! – Fenékig ürítette a kupáját, aztán szomorúan megcsóválta a fejét: – Amikor az öreg megpróbálta megcsókolni, ez az őrült némber leharapta a nyelvét, aztán kiugrott az ablakon, és meg sem állt a kihalt szentélyig, ami a déli kapu közelében van. Ott él azóta is. A bordélyos céh legkeményebb emberei se mertek oda utánamenni. Kísértetek járják azt a helyet. Százakat gyilkoltak le ott, férfit, nőt, gyereket… Éjszaka hallani, ahogy a szellemük ott jajgat az ugaron, ahol a szentély épült. A babonás emberek élelmet hagynak a düledező kapunál, azt a lány megosztja a vad rókákkal. Csak úgy hemzsegnek arra… A lány ott táncol velük a holdfényben, és azt az… azt az átkozott dalt énekli hozzá… – Kezdett erősen akadozni a nyelve. – Ez a… ez a táncos is róka. Őaz egyetlen, aki odamerészkedik. Átko… átkozott róka, arra mérget vennék.

Di bíró fölállt, és a korsóra bökött:

– Lassítsd a tempót, ha ma este még zenélned kell! Ég veled!

Visszament a főutcára, ott megkérdezte egy árustól, hogyan juthat el a déli városkapuhoz.

– Elég messze van ide, uram. Végigmész ezen az utcán, aztán amikor a nagy piacot elhagytad, fordulj rá a Templomok utcájára, és menj el egészen a végéig! Onnan egyenesen tovább, és nemsokára meglátod a kaput.

A bíró leintett egy kis hordszéket. A két hordozónak megparancsolta, hogy vigyék a Templomok utcája déli végén álló szentélyhez. Úgy vélte, jobb, ha ott kiszáll, és az út hátralévő részét gyalog teszi meg, a hordszékesek úgyis hírhedten szószátyár népség.

– A Kifinomult Éleslátás templomára gondolsz, uram?

– Arra bizony. És külön jutalmat kaptok, ha siettek.

A férfiak felkapták megkeményedett vállukra a hosszú rudakat, és szaporán trappoltak, miközben hangos rikkantásokkal figyelmeztették a hömpölygő tömeget, hogy jó lesz utat adni nekik.

KILENCEDIK FEJEZET

A bíró összébb húzta magán a köntöst, mert a nyitott hordszéken kicsit csípősnek érződött az esti levegő. Jó kedve volt: a Feketerókaballada talán az első komoly nyom lehet a Szung-gyilkossággal kapcsolatban. A piacot elárasztották a vásárlók, a pultoknál és a bódék előtt alig lehetett elférni. De amint ráfordultak egy széles, sötét utcára, már csak néhányan lézengtek körülöttük. Mindkét oldalon magas, kőből épült boltívek és hosszan húzódó, viharvert kőfalak váltakoztak. A kapuk fölött függő nagy lámpások feliratai elárulták, hogy a Templomok utcáján az összes jelentősebb buddhista irányzat képviselteti magát. A hordozók egy kétszintes bejáró előtt tették le a hordszéket. A feketére lakkozott kétszárnyú ajtó fölött lógó lámpáson ez állt:„A Kifinomult Éleslátás temploma”.

Di bíró kiszállt, a két férfi pedig azonnal törölgetni kezdte izzadt testét.

– Itt pihenjetek – szólt a bíró az idősebbikhez. – Fél óránál többet nem időzöm. Meddig tart az út innen a keleti városkapuig? – kérdezte, miközben átnyújtotta a megígért borravalót.

– Ha hordszéken mész, uram, körülbelül fél óra lehet. De ha ismered az utat, szűk sikátorokon át sokkal gyorsabban odaérsz gyalog.

Di bólintott: ez azt jelenti, hogy a meggyilkolt diák gond nélkül eljuthatott a déli kapunál lévő rókaszentélyhez. A bíró a főkapu melletti keskeny kis ajtón lépett be az épülettömbbe. A kővel lerakott templomudvaron nem látott senkit, ám a hátulsó masszív, kétszintes főcsarnok ablaka mögött fény derengett. A csarnok jobb oldalán nyitott folyosó futott

az udvar külső fala mentén. Ezen a folyosón indult el, mert azt tervezte, hogy a hátsó bejáraton megy ki, s úgy halad tovább a déli városkapu irányába, hogy a hordszékesek ne is sejtsék a valódi úti célját.

A főcsarnok mögött a folyosó szűk átjáróba torkollt, amely két egyszintes épületet választott el: a bíró úgy vélte, ez lehet a szerzetesek lakhelye. Az átjárót épphogy csak megvilágították az ereszről függő kis lámpások. Amikor a jobb oldali épület utolsó ablaka előtt elhaladt, a bíró bepillantott. Földbe gyökerezett a lába. Mintha Lu templomfőnököt látta volna, ahogy a kopár szoba hátsó falánál kuporog egy kereveten, és őt nézi kidülledő békaszemekkel. Belekapaszkodott a párkányba, és még egyszer belesett a sötét helyiségbe. Tévedés volt: a szemközti épület lampionjának halvány fényében csupán egy halom szerzetesruhát látott a kereveten, a kupac tetején pedig egy koponya alakú fadobot. Bosszúsan haladt tovább: úgy tűnik, sehogy sem sikerül megszabadulnia a különös templomfőnök nyomasztó képétől.

Mindvégig jobbra tartva átvágott a templom mögötti ritkás fenyvesen, és hamarosan széles, kikövezett országútra ért. A csillagos ég háttere előtt a távolban jól látszott a déli városkapu magas építménye.

Manővere eszerint bevált. Gyors léptekkel haladt az úton, amelyet itt-ott világított csak meg egy-egy, az utcai árusok asztalán pislákoló olajlámpás. Baloldalt fölsejlett néhány elhagyott, sötét ház, vele szemben a sűrű bozótosból kimagasló fák fekete tömege. Omladozó kőkapuhoz ért. Épp átment volna rajta, de ekkor a háta mögül nagy csapat közeledett az úton. Nehéz csomagok alatt görnyedtek mindannyian, mégis vígan fecsegtek. Láthatóan azért indultak neki a városból, hogy vidéken töltsék a holdünnepet, a rokonaiknál. Amíg a bíró várt, hogy elhaladjanak mellette, azon gondolkozott, vajon

merre lehet a Smaragd-szikla, ahová Lo járásfőnök a másnap esti ünnepséget szervezte. Valószínűleg a hegyekben, a várostól nyugatra. A ragyogó hold körül nem gyülekeztek felhők a tiszta őszi égbolton, az erdő ennek ellenére sötétnek és fenyegetőnek látszott az út túloldalán. Odalépett hát egy árushoz, és vett egy kis viharlámpát, azzal indult tovább.

A régi kapuból mostanra csupán a két tartóoszlop maradt meg. Ahogy a bal oldali oszlop tövében a lámpásával megvilágított egy szürke kőpadkát, egy rakás gyümölcsöt, valamint egy zöld levelekkel félig lefedett cserépedényben főtt rizst pillantott meg. Az ajándékok bizonyították, hogy valóban ezen a kapun túl kezdődik az ugar.

Di bíró gyorsan széthajtotta az ösvényt elzáró sűrű bozót ágait. Az első kanyar után köntöse szegélyét betűrte az övébe, bő ruhaujját fölhajtotta, és a bokorban tapogatózva keresett egy erős botot, hogy azzal tolja félre az útból a tüskés ágakat. így indult tovább a kanyargós ösvényen.

Furcsán csendes volt ez a vad vidék: még az éjszakai madarak rikoltása sem hallatszott, csupán a kabócák állandó ciripelése, meg néha valami surrogó nesz a bozótból.

– Merész lány ez a táncos – morogta –, ez a hely még fényes nappal is elég zord lehet.

Hirtelen megtorpant, és erősebben szorította botot. Közvetlenül előtte a bokorból szuszogást hallott, a földtől jó fél méterre zöld szempár villogott rá. Fölkapott egy követ, és odahajította. A szempár eltűnt, a levelek között mozgolódás támadt, aztán újra elcsendesült minden. Eszerint tényleg vannak erre rókák. De a róka sosem támadna emberre, gondolta. Aztán nyugtalanító dolog jutott eszébe: többfelé hallotta, hogy a vadon élő rókák és a kóbor kutyák gyakran veszettséggel

fertőzöttek. Márpedig egy veszett róka bármikor bárkit képes megtámadni. Hátratolta fején kicsi sapkáját, és bosszúsan azon morfondírozott, hogy meggondolatlanság volt fegyvertelenül nekivágni ennek az útnak. Egy kard – vagy még inkább egy rövid tőr – jól jött volna. Azonban úgy döntött, bízhat erős lábszárvédőjében, és a bot is kéznél van, úgyhogy továbbment.

Az ösvény hamarosan kiszélesedett. A bíró a ritkuló fák közt a holdfényben felsejlő végeláthatatlan parlagot látta. A romos templom sötét tömbjéhez vezető enyhe emelkedőt magas fű borította, amelyből itt-ott gyommal benőtt kőbuckák emelkedtek ki. A templom külső kerítésének fala sok helyütt leomlott, a kerítésen belül álló egyetlen épület ívelt teteje súlyosan megrogyott. Nagyjából az emelkedő felénél az egyik kőbuckára sötét árny szökkent ruganyosan, és leült a hátsó lábára. A bíró jól ki tudta venni hegyes fülének és lompos farkának körvonalait. Az állat szokatlanul magasnak tűnt.

Di egy darabig a sötét romot kémlelte, de nem látott fényt vagy egyéb életjelet. Nagy sóhajjal haladt tovább a szabálytalan kövekkel szegélyezett ösvényen. Amikor a róka közelébe ért, fölemelte a botot. Az állat kecsesen leugrott, és elillant a sötétben. A fű hullámzása mutatta, hogy több társa követte a példáját.

A kapunál a bíró megállt, és megszemlélte a szeméttel teleszórt kis előudvart. A fal tövében mohos gerendák hevertek, és enyhe rothadásszag ült a levegőben. A sarokban, magas gránittalapzaton életnagyságú rókaszobor ült, egyedül a nyaka köré tekert piros rongy árulkodott emberi jelenlétről. A templom megfeketedett, egyszintes, négyzet alapú épület volt, méretes téglákból, amelyet befutott a borostyán. Jobb sarka omladozott, afölött rogyott meg

veszélyesen a súlyos tető. Itt-ott a cserepek is leestek, és csupaszon hagyták a vastag, avítt tetőgerendákat. A bíró fölment a három gránitlépcsőn, és botjával megkopogtatta a farácsos ajtót. Az elkorhadt lécekből jókora darab esett ki, a reccsenés valószerűtlenül hangosnak tűnt az este csendjében. A bíró várt, de nem kapott választ.

Kinyitotta az ajtót, és belépett. A helyiség bal oldali kis mellékágából halvány fény szűrődött át. A bíró befordult, ám azonnal meg is torpant. Egy falmélyedésben égő gyertya alatt szennyes lepelbe tekert, magas, karcsú alakot pillantott meg. A feje helyén csupasz koponya látszott, üres szemgödre sötéten meredt a belépőre.

– Hagyjuk a hókuszpókuszt! – szólt a bíró.

– Visítva kellett volna kiszaladnod – szólalt meg valaki halkan, közvetlenül mögötte. – Akkor azonnal a lábadat törted volna.

A bíró lassan hátrafordult. Filigrán lány állt vele szemben, aki durva barna szövetből készült laza zubbonyt és hosszú, elnyűtt nadrágot viselt. Arca csinos, azonban kifejezéstelen volt, szeme nagy, tekintete riadt. Ám a kezében csöppet sem remegett a bíró oldalának szegezett kés.

– Így most itt kell, hogy megöljelek – folytatta a lány az iménti lágy tónusban.

– Szép késed van! – mondta lassan a bíró. – Látod, milyen gyönyörű kéken ragyog?

A lány lepillantott, mire ő elengedte a botot, és gyorsan megragadta a csuklóját.

– Ne butáskodj, Sáfrány! – förmedt rá. – Kicsi Főnix küldött. És Szunggal is találkoztam.

A lány bólintott, és beharapta a felső ajkát.

– Amikor észrevettem, hogy nyugtalanok a rókáim, azt hittem, Szung az – mondta, miközben a bábut nézte a bíró háta mögött.

– De láttalak fölfelé jönni az ösvényen, és akkor meggyújtottam a gyertyát a szerelmem fölött.

A bíró elengedte a lány kezét.

– Nem ülhetnénk le valahol, Sáfrány? Szeretnék beszélni veled.

– Beszélni lehet, játszadozni nem – mondta a lány nagyon komolyan. – A szerelmem nagyon féltékeny.

A kést a zubbonya ujjába csúsztatta, és odalépett a bábuhoz. Kisimította a szutykos leplet, és odasúgta.

– Nem hagyom, hogy játsszon velem, ígérem, kedvesem!

Gyengéden megsimogatta a koponyát, aztán kiemelte a falmélyedésből a gyertyát, és belépett a szemközti falon nyíló boltíves ajtón.

Di bíró követte a dohszagú kis helyiségbe. A lány letette a gyertyát egy durva deszkákból összetákolt primitív asztalra, és leült egy alacsony bambusszékre. Egy szalmafonatú zsámoly volt még a szoba teljes bútorzata, leszámítva a sarokba hordott rongyhalmot, amely nyilvánvalóan a lány fekhelyéül szolgált. A hátsó fal felső része kidőlt, a tető pedig beszakadt, úgyhogy azon a részen belátszott az égbolt. A résen dús fürtökben kúszott be a borostyán, és rálógott a nyerstéglára. A száraz levelek zörögve potyogtak a porlepte padlóra.

– Nagyon meleg van itt – mormogta a lány. Levette a zubbonyát, és a rongyokra dobta. Kerek vállát, telt keblét por fedte. A bíró ellenőrizte, elbírja-e őt a rozoga szalmafonatos zsámoly, aztán leült rá. A lány üres tekintettel nézett, messze a vendég mögé, és csupasz mellét dörgölte. Bár a bíró elég hűvösnek érezte a levegőt, fölfedezte, hogy a lány két melle között vékony

izzadságpatak csorog lefelé, és hagy fekete csíkot lapos hasán. Sáfrány gubancos, piszkos haját a halántékán piros rongy szorította le. – Borzalmasan csúnya a szerelmem, igaz? – kérdezte váratlanul. – De jó a szíve, soha nem hagy el, és mindig türelmesen végighallgat. Szegénynek nem volt feje, kiválasztottam neki a legnagyobb koponyát, amit találtam. És minden héten új ruhát adok rá. A hátsó kertben szoktam kiásni. Rengeteg sok csont és koponya van ott, meg ruha is. Szung miért nem jött ma este?

– Nagyon elfoglalt. Arra kért, hogy adjam át az üzenetét.

A lány lassan bólintott.

– Tudom. Rengeteg dolga van folyton, mindent ki kell bogoznia. Régen történt… tizennyolc éve, azt mondja. Viszont aki az apját megölte, még mindig itt van. Ha megtalálja, leütteti a fejét. A vérpadon.

– Én is igyekszem megtalálni azt az embert, Sáfrány. Mi is a neve?

– A neve? Azt Szung nem tudja. De meg fogja találni. Ha az én apámat megölné valaki, én is…

– Azt hittem, te talált gyerek vagy.

– Nem igaz! Az apám el szokott jönni hozzám néha. Nagyon rendes ember… Vajon miért hazudott nekem? – kérdezte hirtelen elgondolkodva.

Látván a lány szemében kigyulladó lázas fényt, a bíró nyugtatni próbálta:

– Szerintem tévedsz. Biztos vagyok benne, hogy az apád sosem hazudna neked.

– De igenis hazudott! Azt mondja, azért van mindig sálba bugyolálva a feje, mert annyira csúnya. Csakhogy Kicsi Főnix a múltkor találkozott vele, mikor innen elment, és szerinte egyáltalán nem csúnya… Akkor miért nem akarja, hogy meglássam az arcát?

– Az anyád hol van, Sáfrány?

– Meghalt.

– Értem. Akkor ki nevelt fel? Az apád?

– Nem, az idős nagynénim. Ő nem volt rendes, mert eladott rossz embereknek. Elszöktem, de ide is utánam jöttek… Az első kettő nappal. Fölmásztam a tetőre egy csomó csonttal és koponyával. Amikor a fejükre pottyantottam, elrohantak. Aztán éjszaka hárman jöttek vissza. De akkor már itt volt a szerelmem, visítva szaladtak ki. Az egyik megbotlott egy nagy kőben, és kitörte a lábát. Látnod kellett volna, hogy vonszolták el!

Nagyot nevetett; éles hangja visszhangzott a sivár szobában. Valami megzörrent a borostyánlevelek között. Di bíró körülnézett. Négy-öt róka jelent meg az omladozó fal tetején; különös, zöldes szemükkel őt bámulták.

Visszafordult a lány felé. Sáfrány a kezével eltakarta az arcát. Sovány teste reszketett, ugyanakkor a válla verejtékben úszott.

– Szung említette, hogy gyakran jött ide egy Meng nevű teakereskedővel – mondta a bíró.

A lány leengedte a kezét.

– Teakereskedő? – kérdezte. – Én sosem iszom teát. Csak vizet a kútból. De most már azt sem szeretem… Igen, tényleg, Szung mondta, hogy valami teakereskedőnél lakik. – Egy darabig gondolkozott, aztán halvány mosollyal folytatta: – Szung minden második napon eljön. A fuvoláját is el szokta hozni. A rókák szeretik a zenéjét, ő meg engem szeret. Azt mondta, annyira szeret, hogy magával visz egy nagyon szép helyre, ahol mindennap tudunk zenét hallgatni. És azt is mondta, hogy ne áruljam el senkinek, mert ő engem nem vehet feleségül. De azt feleltem neki, hogy nem mehetek el innen, és nem lehetek senki felesége, mert itt az én szerelmem, akit soha nem fogok elhagyni. Soha!

DI BÍRÓ A FEKETE RÓKA SZENTÉLYBEN

– Szung nem említette az apádat.

– Persze hogy nem! Apa azt mondta, soha, senkinek nem beszélhetek róla. És tessék, most elárultam neked! – Ijedten nézett a bíróra. Aztán hirtelen a torkához kapott. – Alig tudok nyelni… és borzasztóan fáj a nyakam meg a fejem. Egyre rosszabb…

Vacogni kezdtek a fogai. Di bíró fölkelt. Ezt a lányt el kell innen vinni, már holnap. Súlyos beteg.

– Megmondom Kicsi Főnixnek, hogy nem vagy jól, holnap meglátogatlak vele együtt. Apád sosem hívott, hogy költözz hozzá?

– Miért hívott volna? Azt mondta, sehol nem lenne jobb helyem, mint itt, ahol vigyázhatok a szerelmemre és a rókáimra.

– Jó lesz óvatosabbnak lenni azokkal a rókákkal. Ha megharapnak…

– Nem szégyelled magad?! – szakította félbe a lány. – A rókáim soha nem harapnának meg! Néhányan mindig velem alszanak a sarokban, és nyalogatják az arcomat. Menj innen, utállak!

– Én is nagyon szeretem az állatokat, Sáfrány. De néha az állatok is megbetegszenek, ugyanúgy, ahogy mi. És ha megharapnak, te is megbetegszel. Holnap visszajövök. Ég veled!

A lány követte az elülső udvarig. A rókaszoborra mutatva félénken megkérdezte:

– Szeretném odaadni azt a gyönyörű piros kendőt a szerelmemnek. Szerinted a kőróka megharagudna?

A bíró némi mérlegelés után úgy döntött, a lány biztonsága érdekében legjobb, ha a bábu ugyanolyan ijesztő marad, mint eddig, ezért így felelt:

– Szerintem lehet, hogy csúnyán viselkedne. Azt hiszem, nem kellene elvenni a kendőjét.

– Köszönöm. Csinálok majd egy csatot a szerelmem köntösére azokból a hajtűkből, amiket Szung ígért. Kérd meg, hogy holnap hozza el, jó?

Di bíró bólintott, majd átment az ódon kapun. Végigpásztázta tekintetével a holdfényben úszó ugart, ám egyetlen rókát sem látott.

TIZEDIK FEJEZET

Amikor a bíró visszaért a Kifinomult Éleslátás temploma mögötti fenyvesbe, viharlámpáját egy fa alatt hagyta. Ruháját – amennyire lehetett – letisztogatta, majd a hátsó bejáraton át belépett a templom épületegyüttesébe. A sarokszoba ablaka – ahol korábban a templomfőnököt vélte látni – most csukva volt.

A főcsarnok lépcsőjén két szerzetes beszélgetett. Odalépett hozzájuk.

– Lu templomfőnökhöz jöttem, de úgy látszik, nincs itt.

– A mélyen tisztelt Lu tegnapelőtt érkezett hozzánk, azonban ma reggel átköltözött a nagyméltóságú járásfőnök úr rezidenciájára.

A bíró megköszönte a felvilágosítást, és a főbejárathoz ment. Két hordszékese az útszélen guggolva játszott valami szerencsejátékot fekete és fehér kavicsokkal. Sebesen feltápászkodtak, ő pedig kiadta az utasítást: egyenest a bírósághoz vitette magát.

Amikor megérkeztek, a bíró rögtön a főudvarba sietett. Szeretett volna beszélni a kollégájával, mielőtt a vendégek összegyűlnek; aztán majd gyorsan átöltözhet a vacsorára, gondolta.

A központi csarnok előtti pazar kertben öt-hat sebes léptű szolgáló aggatott színpompás lampionokat a virágzó bokrok közé, két fiatal szolga pedig a lótuszvirágos tavacska túloldalán épített bambuszból állványt a tűzijátékhoz. Lo járásfönök a második szint erkélyén, a vörösre lakkozott könyöklőnél beszélgetett a tanácsnokával. Kék brokátból varrott, elegáns, bő köntöst és fekete fátyolszövetből készült magas,

szárnyas fejfedőt viselt. A bíró örömmel konstatálta, hogy a vacsora még nem kezdődött el, fölsietett hát a széles, fényezett falépcsőn. Amikor a köpcös járásfőnök meglátta kollégáját közeledni az erkélyen, döbbenten kiáltott föl:

– Drága barátom! Hogyhogy nem öltöztél még át? A vendégek bármelyik pillanatban megérkezhetnek!

– Sürgős mondandóm van, Lo. Négyszemközt.

– Nézz utána, Kao, boldogul-e rendesen a háznagy a díszteremben! – Miután tanácsnoka távozott, Lo meglehetősen barátságtalanul kérdezte: – Miről van szó?

A bíró rádőlt a könyöklőre, és elmondta, hogyan jutott el a Feketeróka-ballada révén az elhagyott szentélybe, és röviden összefoglalta az ottani beszélgetés velejét. Amikor a végére ért, a kollégája sugárzó arccal kiáltott föl:

– Csodálatos, drága fivérem, csodálatos! Eszerint félúton vagyunk a gyilkosság rejtélyének megoldása felé, hiszen ismerjük az indítékot. Szung azért jött ide, hogy a nyomára bukkanjon az apja gyilkosának, de a fickó megszimatolta, hogy szorul a hurok, ezért megölte a szerencsétlent. A diák szobájában pedig azokat a feljegyzéseket kereste, amelyeket Szung a tizennyolc évvel ezelőtti gyilkossággal kapcsolatban készített. És meg is találta! – A bíró bólintott, Lo pedig folytatta: – Szung az apja meggyilkolására utaló adatok után kutatott a levéltáramban. Végig kell böngésznünk a Kutya éve összes iratgyűjtőjét, hátha találunk olyan megoldatlan esetet – gyilkosságot, emberrablást, eltűnést, a jó ég tudja, mit –, amelyben fölbukkan a Szung család neve.

– Sőt, minden ilyen esetet – javította ki a bíró. – Miután a diák titokban akart nyomozni, lehet, hogy a Szung felvett név. Azt tervezte, hogy fölfedi a kilétét, és

hivatalos feljelentést tesz, amint megtalálta az emberét, és összegyűjtötte a bűnösségre utaló bizonyítékokat. Nos, a tettes megölte Szungot, most viszont mi vagyunk a sarkában. Van még valaki, akivel szívesen összetalálkoznék – folytatta, miközben szórakozottan huzigálta a bajuszát –, ez pedig Sáfrány apja. Szégyen és gyalázat, hogy az a gazember hagyja a törvénytelen gyerekét ilyen körülmények között élni, abban a szutyokban! Ráadásul a lány beteg is… Beszélnünk kell Kicsi Főnixszel. Lehet, hogy felismerte Sáfrány apját, de ha nem, legalább személyleírást tud nekünk adni, miután látta a férfit elmenőben, amikor annak nem takarta kendő az arcát. Ha megtaláljuk a fickót, vallomásra kell bírni, hogy kit csábított el, aztán meglátjuk, mit tehetünk szegény lányért. Kicsi Főnix megjött már?

– Meg. A díszterem mögött, egy ideiglenes öltözőben készülődik. Jü-lan vele van, segít az arcát kikészíteni. Hívassuk ide! Az öltözőben ott a két másik táncoslány is, márpedig mi egyedül szeretnénk beszélni vele. – Lepillantott a mellvédről. – Te jó ég! Az akadémikus és Csang már megérkezett! Le kell rohannom köszönteni őket. Te inkább a hátsó lépcsőn menj, és öltözz át, amilyen gyorsan csak tudsz!

Di bíró lement az erkély végében induló szűk lépcsősoron, és a saját lakrészébe sietett.

Miközben magára öltötte halvány virágmintás, sötétkék köntösét, azon töprengett, milyen kár, hogy közeli elutazása miatt nem lesz tanúja a talányos gyilkossági ügy további fejleményeinek. Amint sikerült azonosítani a diák tizennyolc éve meggyilkolt apját, Lo töviről hegyire kikérdezi majd mindazokat, akik annak idején kapcsolatban álltak vele, és még Csinhuában laknak, hogy kiderítse a halál pontos körülményeit. Ez hosszú napokig vagy éppen hetekig eltarthat. Őmaga

személyesen fog intézkedni, hogy Sáfránynak rendes lakhelyet találjanak. Aztán – ha majd megfelelő orvosi ellátásban részesült – Lo dolga lesz kifaggatni a megölt diáktól hallottakról. A bíró elgondolkodott, vajon miért kereshette meg Szung a lányt. Csak mert érdekelte a szokatlan zene? Ez elég valószínűtlennek tűnik. Viszont a jelek szerint a diák beleszeretett Sáfrányba, Meng szolgálója említette, hogy Szung leginkább a szerelmes dalokat kedvelte; és mostanra az is kiderült, hogy Sáfránynak szánta az ezüst hajtűket, amelyekről a szolgáló beszélt. Érdekesebbnél érdekesebb lehetőségek merülnek föl. Di bíró az öltözőasztal tükre elé állt, megigazította szárnyas fövegét, azzal visszasietett a központi udvarra.

A fényárban úszó erkélyen csillogó brokátköntösöket pillantott meg. Megkönnyebbült: a vendégek eszerint a kivilágított kertben gyönyörködnek vacsora előtt, megmenekült tehát attól a kínos helyzettől, hogy a magas rangú meghívottak már mind helyet foglaltak, mire ő belép a díszterembe.

Amikor az erkélyre fölért, először az akadémikus előtt hajolt meg, aki lobogó aranyruhában pompázott, fején a rangjának kijáró magas, négyszögletű fejfedővel, amelynek két fekete szalagja hosszan lelógott termetes hátára. Lu templomfőnök fekete szegélyű, borvörös köntöst vett magára, ami némi tartást kölcsönzött neki. Csang, az udvari költő arany virágmintával hímzett barna selyemköntöst választott, hozzá aranyszegélyű, magas föveget. Mostanra valóban jobb hangulatba került, élénk beszélgetést folytatott Lo járásfőnökkel.

– Ugye, egyetértesz, Di barátom – fordult kollégája felé Lo –, hogy igen tisztelt vendégünk költészetének egyik legszembetűnőbb vonása a nagy kifejezőerő?

Csang Lan-po megrázta a fejét.

– Ne pazaroljuk az együtt töltött idő drága perceit üres bókokra! Amióta felmentésemet kértem az udvari kötelezettségek alól, legtöbb időmet az utóbbi harminc évben született verseim kötetbe szerkesztésének szenteltem. Éppenséggel a kifejezőerő az, ami leginkább hiányzik a költészetemből. – Lo tiltakozni akart, ám a költő fölemelte a kezét: – Az okát is megmondom. Mindig békében, elzártan, biztonságos körülmények között éltem. A feleségem, talán te is tudod, szintén költő, gyermekeink nincsenek. Szép vidéki házban lakunk, nem messze a fővárostól; én az aranyhalak és a bonszai gondozásával töltöm az időt, a feleségem a virágoskertünket műveli. Néhanap benéz pár barát a fővárosból, elfogyasztjuk egyszerű vacsoránkat, hajnalig beszélgetünk és írogatunk. Világéletemben boldognak hittem magam, míg nemrégiben rá nem döbbentem, hogy a költészetem csupán egy elképzelt, a fejemben fölépített világ tükre. És mert a verseimnek semmi kapcsolatuk nincs a valóságos világgal, mindig is vérteknek voltak, hiányzott belőlük az életerő. Most, hogy meglátogattam őseim szentélyét, egyfolytában csak azt kérdem magamtól, vajon pár kötetnyi élettelen vers elég igazolása-e ötvenévnyi létezésemnek.

– Amit te elképzelt világnak nevezel, uram – vetette ellen Lo komoly arccal –, valójában valóságosabb, mint az úgynevezett valóságos élet. Hétköznapi, külső világunk múlandó; te a belső élet állandó lényegét ragadod meg.

– Köszönöm a kedves szavakat, Lo. Én mégis úgy érzem, ha egyszer átélhetnék valami mindent elsöprő érzést, legyen az akár tragikus élmény, valamit, ami mindenestül felforgatja békés létemet, akkor talán…

– Hatalmasat tévedsz, Csang! – szakította félbe dörgő hangon az akadémikus. – Gyere, templomfőnök, a te véleményedre is kíváncsi vagyok! Ide hallgass,

Csang, én nemsokára hatvanéves leszek, majdnem tíz évvel idősebb vagyok nálad. Negyven éven át a tettek embere voltam, az államigazgatásnak szinte minden fontos ágazatában töltöttem be hivatalt, nagy családom volt, sok gyereket neveltem, volt szerencsém mindent elsöprő érzéseket megtapasztalni a magán- és a közéletben. De hadd mondjam el, hogy csak tavalyi nyugdíjba vonulásom óta, most, hogy nyugodtan végigjárom mindazokat a helyeket, amelyeket valaha szerettem, most kezdek keresztüllátni a külső burkon, most kezdem felismerni a világi létünkön túli állandó értékeket. Te viszont ki tudtad hagyni a megelőző szakaszt, a tettekét. Te, barátom, láttad a Mennyeknek Útját, és még az ablakodon sem kellett kinézned hozzá,

– Nocsak, taoista szövegeket idézel! – jegyezte meg a templomfőnök. – A taoizmus alapítója szószátyár bolond volt. Kijelentette, hogy a csend többet ér, mint a beszéd, aztán lediktált egy ötezer szónyi könyvet!

– Egyáltalán nem értek egyet – tiltakozott az udvari költő.

– Buddha…

– Buddha koszos koldus volt, Konfucius pedig tudálékos, minden lében kanál ember – vágta rá a templomfőnök.

Di bíró, akit ez az utolsó kijelentés megdöbbentett, az akadémikusra nézett, akitől szenvedélyes tiltakozást várt. Ám Sao csak elmosolyodott, és megkérdezte:

– Ha mindhárom vallásunkat lenézed, templomfőnököm, akkor miben hiszel?

– A semmiben – felelte gondolkodás nélkül a kövér szerzetes.

– Hohó! Ez nem igaz. Te a kalligráfiában hiszel! – kiáltott föl az akadémikus. – Van egy ötletem, Lo. Tudod, mit fogunk csinálni? Vacsora után levesszük azt a hatalmas selyemleplet, ami a díszteremben függ, a

földre terítjük, és Lu ír rá egy kétsorost. Egy nagy söprűvel, vagy amivel szokott. – Remek ötlet! – örvendezett Lo. – Nemzedékeken át féltve őrzött kincs lesz az a lepel.

Di bírónak most jutott eszébe, hogy templomok és más építmények falán többször látott már jó kétméteres írásjelekkel gyönyörűen odapingált idézeteket ezzel az aláírással:„A jó öreg Lu”. Hirtelen egész más szemmel nézett erre a csúf, kövér emberre.

– Hogy tudod elkészíteni azokat a hatalmas feliratokat? – kérdezte.

– Egy állványon imbolyogva másfél méteres ecsettel hadonászom. Amikor pedig lepelre írok, egy létrán sétálgatok fölötte. Mondd meg a szolgáidnak, Lo, hogy készítsenek egy vödör tintát!

– Kinek van szüksége egy vödör tintára? – hallatszott a költőnő dallamos hangja.

Most, hogy az arcát gondosan kikészítette, valóban tündöklő szépség volt. Olajzöld ruhájának ügyes szabása jótékonyan rejtette el kiszélesedett alakját. A bíró csodálta azt a keresetlen könnyedséget, amellyel Jü-lan csatlakozott a beszélgetéshez, és ahogyan épp a megfelelő hangot ütötte meg az akadémikussal és Csanggal: egyszerre nyilvánult meg ebben az irodalmár kolléga közvetlensége és némi finom tiszteletadás. Egyenjogúként érintkezni olyan férfiakkal, akik nem a családtagjai – erre ilyen természetességgel csak az a nő képes, aki hosszú éveket töltött kurtizánként.

Az idős háznagy kinyitotta a tolóajtót, Lo pedig betessékelte vendégeit a díszterembe. A tarkára festett gerendázatot négy, vörösre lakkozott vaskos oszlop tartotta; mindegyiken bizakodó felirat virított nagy aranybetűkkel. A jobb oldalin ez állt: „Pergesse éveit együtt békén, boldogan mind!”, a másik erre felelt:„Szerencsés, aki szent és bölcs uralkodót tudhat

maga fölött.” Az oldalsó ajtónyílások boltíves fakeretét gazdag faragás díszítette. A bal oldalin egy kisebb terembe lehetett belátni, ahol a szolgák a bort melegítették. A vele szemközti kisteremben hattagú zenekar foglalt helyet: két fuvolás, két hegedűs, egy lány, aki sípon játszott, végül egy, aki méretes citera mögött ült. A zenekar rázendített az Üdvözlet a rangos vendégeknek derűs dallamára, a köpcös járásfőnök pedig szertartásosan a díszvendégeknek járó helyre vezette az akadémikust és az udvari költőt. Asztaluk közvetlenül a hátsó falat takaró, hatalmas keretekbe feszített három fehér selyemlepel előtt állt. Mindkét vendég tiltakozott, mondván, nem jár neki ez a megtiszteltetés, de hagyták, hogy Lo meggyőzze őket. Ezután Di bírót a bal oldali asztalhoz invitálta – így ő Csang mellé került –, majd a templomfőnököt vezette oda a jobb oldali asztal főhelyére. Miután megkérte a költőnőt, hogy üljön Di bíró jobbjára, ő maga leült a legalacsonyabb rangú helyre, Lu templomfőnök mellé. Mindhárom asztalt aranyhímzéssel szegett drága vörös brokátterítő borította; különleges, festett porcelánból készültek a tányérok és a tálkák, színaranyból a boroscsészék, ezüstből az evőpálcikák. A gazdagon megrakott tálakon fűszerezett hús és hal, vékonyra szelt sonka, kacsatojás és számtalan más hideg finomság kínálta magát. Bár a falak tövében álló magas lámpák jól bevilágították a termet, mindegyik asztalon két nagy vörös gyertya állt, vert ezüst tartóban. Miután a szolgálók körbekínálták a bort, Lo járásfőnök megemelte a csészéjét, és ivott ajelenlévők egészségére és jó szerencséjére. Ezután fogták az evőpálcikákat, és hozzáláttak.

Az akadémikus rögtön elkezdett beszélgetni Csanggal a fővárosi

közös ismerősökről, így a bíró nyugodtan szólhatott a költőnőhöz. Udvariasan megkérdezte, mióta tartózkodik Csinhuában. Jü-lan elmondta, hogy két nappal korábban érkezett fegyveres kísérettel, amely egy tisztből, valamint két egyszerű katonából állt, és a Zafír Lugas mögötti kis fogadóban vett ki szobát. A zavar legkisebb jele nélkül tette hozzá, hogy az intézményt vezető idős hölgy valaha ugyanabban a híres fővárosi bordélyban dolgozott, ahová egy ideig ő maga is tartozott, és most kifejezetten azért kereste föl, hogy a régi időkről beszélgethessenek.

– Kicsi Főnixszel is a Zafír Lugasban találkoztam össze – magyarázta. – Elsőrangú táncos és nagyon okos lány.

– Nekem túl becsvágyónak tűnt – vetette ellen Di bíró.

– Ti, férfiak, egyáltalán nem értitek a nőket – jegyezte meg szarkasztikusan a költőnő. – Ami valószínűleg nagy szerencse… nekünk!

Bosszúsan pillantott az akadémikusra, aki belekezdett egy hosszas tirádába:

– …így aztán biztos vagyok benne, hogy mindannyiunk nevében szólok, amikor szívből jövő köszönetemet fejezem ki Lo járásfőnöknek, a tehetséges költőnek, kiváló állami hivatalnoknak és tökéletes házigazdának! Köszönet illeti, amiért a lélekemelő holdünnep előestéjén egybegyűjtötte régi barátok és rokon lelkek eme kis csoportját. – Szemét rávillantotta a költőnőre: – Jü-lan, rögtönözz nekünk egy ódát a jeles alkalomra! A téma: „örömteli viszontlátás”.

A költőnő fölemelte a boroscsészéjét, és pár pillanatig forgatta a kezében. Aztán telt, csengő hangján rákezdett:

Borostyánszín bor gőzölög az aranykehelyben, marhasült és őzcomb illatoz az ezüsttálon, sárgán lobog a vörös gyertyaszál fénye…

Szünetet tartott, Lo járásfónök bólintott, és elégedetten mosolygott. De a bíró észrevette, hogy a templomfőnök különös nyugtalansággal figyeli a költőnőt. Jü-lan folytatta:

De a bor a szegények vére és verejtéke, a sült és az őzcomb az ő búsuk és inuk, s a vörös gyertyán a bánat könnye csordul.

Döbbent csend támadt. Az udvari költő elvörösödött. Dühös pillantást vetett a költőnőre, és csak nehezen tudott uralkodni magán.

– Olyan körülményekre utalsz, Jü-lan, amelyek csak időlegesen állnak fenn. És kizárólag olyan vidékeken, ahol árvíz vagy aszály pusztít.

– Mindig és mindenütt fennállnak. És ezt nagyon jól tudod! – vágott vissza keményen a költőnő.

Lo járásfőnök gyorsan fölemelte a kezét, és tapsolt, mire a zenészek könnyed, elbűvölő melódiába kezdtek, és besuhant két táncoslány. Mindkettő nagyon fiatal volt. Az egyik áttetsző fehér fátyolszövetből készült hosszú, libbenő ruhát viselt, a másik azúrkék köntöst. Mélyen meghajoltak a főasztal előtt, majd kezüket a fejük fölé emelve lassan forogni kezdtek, ruhájuk hosszú ujja nagy köröket írt le a levegőben. Míg egyikük lábujjhegyen táncolt, a másik fél térdét behajlította; ezt a két pózt sebesen váltogatták. Jól ismert szám volt: Két veréb tavasszal. Bár minden tőlük telhetőt megtettek, úgy tűnt, zavarja őket, hogy meztelenek a vékony ruha alatt, és hiányzott belőlük a gyakorlott táncosokra jellemző fesztelenség. A vendégek nem is fordítottak rájuk különösebb figyelmet, általános csevegés folyt, mialatt a szolgák behordták a gőzölgő fogásokat.

Di bíró lopva figyelte egykedvűen eszegető szomszédnője fáradt arcát. Életrajzából tudta, hogy Jülan megtapasztalta a legmélyebb nyomort, és becsülte is egyenességéért. A verset azonban barátságtalan, sőt sértő gesztusnak tartotta szívélyes vendéglátójukkal szemben. Odahajolt a költőnőhöz.

– Nem gondolod, hogy kicsit barátságtalan volt a versed? Tudom, hogy kedélyes viselkedése ellenére Lo járásfőnök nagyon lelkiismeretes hivatalnok, aki a vagyonát nemcsak arra költi, hogy a vendégeit jól tartsa, de nagyvonalúan támogat egy sor jótékonysági szervezetet is.

– Kinek hiányzik a jótékonyság?

– Hiányzik, vagy sem, sok emberen segít – jegyezte meg Di bíró szárazon. Nem tudott eligazodni ezen a különös nőn.

Elhallgatott a zene, a két fiatal táncos meghajolt. A vendégek ímmel-ámmal tapsoltak. A szolgák új fogásokat hordtak az asztalokhoz, friss bort töltöttek a csészékbe. Aztán Lo fölállt, és arcán széles mosollyal így szólt:

– Az imént látott tánc csupán a fő műsor szerény bevezetője volt! Miután a párolt pontyot felszolgálták, tartunk egy rövid szünetet, hogy az erkélyről végignézhessük a tűzijátékot. Ezután egy ritkán látható régi táncot tekinthettek meg, amely csakis ezen a vidéken ismert. A Kicsi Főnix nevű művésznő adja elő két fuvola és egy dob kíséretével. A címe: Feketeróka-ballada.

Azzal a vendégek meglepett moraja közepette visszaült a helyére.

– Remek ötlet! – kiáltott föl az akadémikus. – Végre egy olyan tánc, amit sosem láttam.

– Nagyon érdekes – fűzte hozzá az udvari költő. – Idevalósi lévén tudom, hogy a róka a helyi folklór fontos szereplője, de erről a táncról még csak nem is hallottam.

A templomfőnök jellegzetes reszelős hangján megkérdezte a házigazdát:

– Szerinted, Lo, helyénvaló előadni egy mágikus táncot ezen a…

A folytatást elnyomta a lendületes zene, amelybe a muzsikusok

belevágtak. Di bíró újabb beszélgetést kezdeményezett volna a költőnővel, ám az beléfojtotta a szót.

– Majd később, jó? Szeretem ezt a zenét. Régebben táncoltam is rá.

A bíró ezután minden figyelmét az édes-savanyú mártásban párolt pontynak szentelte: kitűnő volt. Odakintről hirtelen süvítő hang hallatszott. Rakéta szállt föl, színes fénycsíkot húzva maga mögött.

– Az erkélyre, tessék kifáradni az erkélyre! – kiáltotta Lo; majd odaszólt a selyemlepelnél álló háznagynak: – Oltsatok el minden fényt!

Mindannyian otthagyták a helyüket, és kimentek az erkélyre. Di bíró a költőnő mellett támaszkodott neki a vörösre lakkozott könyöklőnek. Lo a másik oldalon állt meg, Kao tanácsnok és az idős háznagy pedig kicsit távolabb. A bíró a válla fölött hátrapillantva homályosan ki tudta venni a magas akadémikust, és feltételezte, hogy ott van Csang, valamint a templomfőnök is, bár őket nem látta. Miután az összes lámpást és gyertyát eloltották, a díszterem csak egy sötét árnyéktömb maradt mögöttük.

A kertben felépített állványzaton nagy, színes fénykerék forgott, a körben ráerősített petárdák szikrát hánytak. Egyre gyorsabban és gyorsabban forgott, míg a végén színpompás csillagesővé hullott szét.

– Felettébb látványos! – szólalt meg az akadémikus Di bíró mögött.

A következő attrakció egy virágcsokor volt, amely egy idő után nagy pukkanás kíséretében pillangórajjá robbant szét. Aztán különböző élénk színű jelképek hosszú sora következett. A bíró újra szeretett volna beszélgetésbe elegyedni a költőnővel, de meggondolta magát, amikor rápillantott Jü-lan sápadt, elgyötört arcára. Inkább a házigazda felé fordult:

– Nagyszerű esténk van, Lo. Csodálatos ez az előadás.

A járásfőnök szerénykedő válaszát azonban elfojtotta egy sor hangos robbanás. Di bíró elégedetten szívta be a kertből felszálló csípős puskaporszagot. Kicsit kitisztult tőle a feje – nem is ártott, sokcsészényi bort megivott, méghozzá elég gyorsan. A boldogság, a gazdagság és a hosszú élet hagyományos hármasát megjelenítő nagy kép következett, aztán még egy utolsó petárdaössztűz, és a kert sötétbe borult.

– Nagyon szépen köszönjük, Lo – szólalt meg az udvari költő.

Mostanra ő is előrejött a könyöklőhöz az akadémikussal és Lu

templomfőnökkel együtt. Mialatt ők dicsérettel árasztották el a járásfőnököt, Jü-lan halkan beszélni kezdett a bíróhoz:

– Nagyon ostoba dolog ez a hagyományos hármasság. Ha az ember boldog, a gazdagság boldogtalanná teszi, a hosszú élet pedig arra jó, hogy tovább maradjunk a földön, mint ameddig a boldogságunk tart. Menjünk be, hűvösödik idekint, és kezdik újra meggyújtani a gyertyákat…

Miután a vendégek visszatértek a helyükre, hat szolga nagy edényekben gőzölgő gombócot hozott be. A költőnő nem ült le.

– Megyek, megnézem, készen áll-e Kicsi Főnix – magyarázta a bírónak. – Azt reméli, azzal, hogy ilyen válogatott közönség előtt léphet föl, megalapozhatja a hírnevét. Fővárosi meghívásokról álmodozik szegény kislány, le merném fogadni!

Az asztaluk mögötti boltíves ajtónyíláshoz lépett.

– Igyunk a mi nemes lelkű és bőkezű vendéglátónkra! – rikkantotta az akadémikus.

Mindannyian megemelték a boroscsészéjüket. A bíró kivett egy gőzgombócot. Gyömbérrel ízesített, apróra vagdalt sertéshússal és hagymával volt töltve. A templomfőnöknek – ezt Di bíró megfigyelte – külön húsmentes ételt, olajban sült tofut szolgáltak fel, de ő hozzá sem nyúlt. Vaskos ujjai között egy darab cukrozott gyümölcsöt morzsolgatott, s dülledt szeme az ajtónyílásra szegeződött, amelyen át a költőnő eltűnt az imént. Lo kezéből hirtelen kiesett az evőpálcika, és nagyot koppant az asztalon. A járásfőnök elfojtott egy kiáltást, némán mutatott az ajtónyílásra.

Di bíró hátrafordult a széken,

A költőnő állt halottsápadt arccal a boltív alatt, és kábán nézte a kezét. Csurom vér volt.

TIZENEGYEDIK FEJEZET

Amikor látta, hogy Jü-lan megtántorodik, a bíró – aki legközelebb volt hozzá – fölpattant, és megragadta a nő karját.

– Megsérültél? – kérdezte élesen.

– Meg… meghalt – hebegte a költőnő. – Az öltözőben. Nagy… tátongó seb… a torkán. Ez az… ő vére… a kezemen.

– Mit mond? – süvöltött az akadémikus. – Megvágta a kezét?

– Nem. Úgy látszik, a táncost baleset érte – közölte a társasággal Di bíró józan hangon. – Meglátjuk, mit tudunk segíteni.

Jelzett Lo járásfónöknek, és kifelé indult Jü-lannal, aki teljes súlyával rátámaszkodott. Az oldalsó helyiségben Kao és a háznagy épp utasításokat adott egy szolgálónak. Rémülten néztek a költőnőre, a szolgáló kezében tartott tálca csörömpölve ért földet. Amikor Lo kirohant utánuk, a bíró a fülébe súgta:

– Megölték a táncosnőt.

Lo pattogó hangon azonnal kiadta a parancsokat:

– Rohanj a főkapuhoz, és mondd meg, hogy senkit ne engedjenek át! – szólt a tanácsnoknak. – Küldj egy hivatalsegédet az orvosszakértőért! Te intézkedj – fordult a háznagyhoz hogy minden bejáratót azonnal zárjanak le, és hívd a gondnoknőt! Te pedig – utasította a döbbenettől bénult szolgálót – vidd a vendégünket az erkély végében lévő várószobába, ültesd le egy kényelmes karosszékbe, és maradj vele, amíg a gondnoknő megérkezik!

Di bíró eközben kihúzta a szolgáló övéből a szalvétakendőt, és gyors mozdulatokkal letörölte Jü-lan kezét. Sebet nem talált.

– Hogy jutunk az öltözőbe? – kérdezte kollégáját, miközben a félájult költőnőt a szolgáló gondjára bízta.

– Gyere velem! – felelte Lo, és elindult egy szűk kis mellékfolyó – són, amely balra, a díszterem mentén futott. A folyosó végén kinyitott egy ajtót, egy pillanatra hátrahőkölt, aztán továbblépett. A bíró gyors pillantást vetett az ajtóval szemközt lefelé tartó sötét lépcsősorra, majd követte őt a verejték- és illatszerszagtól nehéz levegőjű hosszúkás, szűk helyiségbe. A szoba üres volt, azonban a magas, fehér, selyem állólámpa fénye megvilágította az ébenfa kereveten hanyatt elterülő Kicsi Főnix félmeztelen testét. Áttetsző alsóruha takarta félig-meddig; izmos, hófehér lába lelógott a földre, vékony, csupaszon széttárt karja a semmibe kapaszkodott, tekintete üvegesen meredt a mennyezetre. Nyakának

bal oldala merő vér volt, és a vértócsa lassan terjedt tovább a kerevet rafiatakaróján. A lány csontos bal vállán véres ujjnyomok éktelenkedtek. Erősen kifestett, maszkszerű arca hosszú orrával, torzan kinyílt ajka mögül elővillanó hegyes kis fogaival óhatatlanul rókapofára emlékeztette a bírót.

Lo járásfőnök megérintette a lány bőrét, közvetlenül az apró, csúcsos mell alatt.

– Csak pár perce történhetett – mormogta, mialatt felegyenesedett. – És ott a gyilkos fegyver! – mutatott a földön heverő, véres ollóra.

Amíg Lo közelebb hajolt az ollóhoz, a bíró gyors pillantást vetett az öltözőasztalka előtti széken lévő, gondosan összehajtogatott női ruhadarabokra. A sarokban álló magas polcon lebegő ujjú, bő ruha lógott vörös selyemövvel és két hosszú, áttetsző selyemkendővel.

– Akkor ölték meg, amikor föl akarta venni a ruhát a tánchoz – fordult a kollégájához a bíró.

Fölemelte az asztalról Szung kottásfüzetét, és a köntöse ujjába csúsztatta. Tekintete egy kis ajtóra esett, amely épp derékszögben helyezkedett el ahhoz képest, amelyen bejöttek.

– Ez hová vezet?

– A díszterembe. Közvetlenül a fali lepel mögött.

Di bíró lenyomta a kilincset. Amikor résnyire kinyitotta, meghallotta az udvari költő hangját.

– …hogy Lo házában mindig van orvos. Mert…

A bíró halkan visszahúzta az ajtót.

– Biztos szeretnél alaposan körülnézni, Lo – mondta. – Nem gondolod, hogy az volna a legjobb, ha visszamennék, és átvenném a házigazdaszerepet?

– Légy olyan kedves, Di! Örülök, hogy balesetként jelentetted be a dolgot. Maradjunk is ennél, ne izgassuk föl a vendégeket! Mondd azt, hogy megvágta magát egy

ollóval… Csatlakozom hozzátok, ha mindenkit kikérdeztem.

A bíró bólintott, és kiment. Az oldalsó helyiségben csoportosuló rémült szolgákat elküldte a dolgukra, és belépett a díszterembe.

– A táncoslány ráejtette az ollót a jobb lábára, és az elvágott egy artériát – mondta, miután visszaült a helyére. – A költőnő megpróbálta elállítani a vérzést, de rosszul lett, és idefutott hozzánk segítségért. Átveszem Lo helyett a házigazda szerepét, ha megengeditek.

– Egyben biztos lehetsz: ilyen helyzetben egy nő mindig elveszíti a fejét! – jelentette ki az akadémikus. – Szerencse, hogy Jü-lannak nem esett baja. Azért sajnálom ezt a Főnix lányt… De nem nagyon bánom, hogy a rókatánc elmarad. Emelkedettebb céllal jöttünk össze, nem azért, hogy azt nézzük, miként tipeg körbe egy kis szajha.

– Egy táncosnak nagy balszerencse, ha megsérül a lába – jegyezte meg a költő. – Nos, ha már csak négyen maradtunk, félre is dobhatunk minden formalitást. Mi volna, ha ebből a három asztalból egyet csinálnánk? Amikor Jü-lan visszatér, csinálunk neki helyet.

– Remek ötlet! – helyeselt a bíró, majd tapsolt, és a belépő szolgáknak kiadta, hogy a két oldalsó asztalt tolják oda a főasztalhoz.

A templomfőnökkel odaköltöztették a széküket a rögtönzött négyzet alakú vacsoraasztalhoz, így Saóval és Csanggal szemben foglaltak helyet. A bíró intett a szolgálóknak, hogy töltsék újra a boroscsészéket. Miután ittak arra, hogy a táncos mihamarabb felépüljön, két szolga nagy tálcán sült kacsát hozott be, a zenekar pedig újabb dalra zendített. Az akadémikus fölemelte a kezét.

– Mondd nekik, hogy vigyék vissza azt a tálcát, Di! – kiáltotta.

– És küldd el azokat a nyenyerézőket is! Épp eleget ettünk és elég zenét hallgattunk már! Ideje, hogy rendesen elkezdjünk végre inni!

A következő pohárköszöntőt az udvari költő mondta, majd Lu következett, aztán Di bíró emelte poharát a megjelentekre a hiányzó házigazda nevében. Az akadémikus kezdeményezésére bonyolult vita bontakozott ki közte és a költő között arról, mennyiben értékesebb a klasszikus próza az újabb kori kísérleteknél. Ez alkalmat adott a bírónak, hogy szóra bírja a templomfőnököt. Lu jócskán döntögette magába a bort; a fogadalmai nyilván nem terjedtek ki a borivás tilalmára. A durva arcbőrét ellepő fényes izzadságtól most még inkább békára emlékeztetett.

– Vacsora előtt azt mondtad, nem vagy buddhista. Akkor miért tartottad meg a templomfőnöki címedet?

– Akkor akasztották rám, amikor még fiatal voltam, aztán rajtam ragadt – felelte Lu barátságtalanul, és egyetlen hörpintéssel kiitta a borát.

– Úgy tűnik, ebben a járásban sok a buddhista. Láttam egy utcát, ahol vagy fél tucat buddhista templom áll. Bemenni csak egybe volt időm, úgy hívják, a Kifinomult Éleslátás temploma. Az melyik irányzathoz tartozik?

A templomfőnök ráemelte a tekintetét. Dülledt szemében most különös, pirosas fény csillant.

– Egyikhez sem. Rájöttek, hogy a végső igazsághoz vezető út önmagunkban van. Nincs szükségünk Buddhára, hogy megmondja, hogyan és merre találjuk meg. Nincsenek cifra oltárok, szent könyvek, nagy áhítattal végigcsinált zajos szertartások. Csendes hely, én mindig ott szállok meg, ha a városba jövök.

– Hé, templomfőnök! – rikkantott az akadémikus. – Csang azt mondja itt nekem, hogy az ő versei is egyre

rövidülnek! A végén már ő is kétsorosokat fog írni, mint te!

– Bárcsak tudnék! – mondta bánatosan a költő. Egészen kipirult; a bíró arra gondolt, hogy Csang láthatóan nem bírja olyan jól az italt, mint az akadémikus, akinek széles, sápadt arca éppúgy nem árult el semmit, mint egyébként. A költő fejcsóválva folytatta: – Első ránézésre a verssoraid banálisnak tűnnek, templomfőnök úr, sőt, néha értelmetlennek! Az ember mégsem tudja őket kiverni a fejéből, aztán egy nap rájön, mit is akartál… Ezt a poharat, uraim, nagy tisztelettel ürítem kitűnő szerzőnkre! – Miután kiitták, a költő folytatta:

– Most, hogy mondhatni magunk közt vagyunk, írhatnál valamit arra a lepelre a házigazdánknak, templomfőnök úr. A te utánozhatatlan kalligráfiád kárpótolja majd a sok szép pohárköszöntőért, amiről lemaradt.

A csúf szerzetes letette a boroscsészét.

– Szívesen meglennék a léha megjegyzésed nélkül, Csang – mondta hűvösen. – Én komolyan veszem a hivatásomat.

– Hé-hó, templomfőnök! – dörögte az akadémikus. – Nem fogadjuk el a kibúvódat. Azért nem mered vállalni az írást, mert túl sokat ittál. Fogadok, hogy nem tudsz már rendesen megállni a lábadon… Nincs mese: most vagy soha!

Az udvari költő harsányan hahotázott. A templomfőnök ügyet sem vetve rá, halkan odaszólt a bírónak:

– Azt a nagy leplet levenni komoly munka volna, a szolgák pedig azt sem tudják, hol áll a fejük. Ha kerítesz nekem lapot, írok egy verset a házigazdánknak itt, az asztalnál.

– Helyes! – szólt erre az akadémikus. – Lásd, milyen nagylelkűek vagyunk! Miután annyit ittál, hogy nem tudnád fölfesteni a nagy írásjeleket, kivételesen megelégszünk egyetlen aprócska írással. Di, szólj azoknak a lézengőknek, hogy hozzanak papírt és tintát!

Két szolga lerakodott az asztalról, egy szolgáló pedig papírtekercseket és íróeszközöket hozott egy tálcán. Di bíró kiválasztott egy fél méterszer másfél méteres vastag fehér lapot, és rásimította az asztalra. A szerzetes ezalatt bedörzsölte a tintát, közben húsos ajka hangtalanul mozgott. Amikor a bíró látta, hogy Lu a kezébe veszi az ecsetet, lefogta a papír felső szélét, hogy az ne mozduljon el.

Lu fölállt. Egy rövid pillanatig meredten nézte az üres lapot, aztán a karja előrelendült, és papírra vetett két sort, mindkettőt lényegében egyetlen mozdulattal, villámgyorsan és biztos kézzel, mint az ostorcsapás.

– Egek! – kiáltott föl az akadémikus. – Ezt hívták a régiek ihletett írásnak. Nem mondom, hogy a tartalma túl izgalmas, de a kalligráfia miatt kőbe kellene vésni az utókor számára!

Az udvari költő fölolvasta a két sort:

– „Mind visszatérünk oda, amerről jöttünk: oda, hol az eloltott gyertya lángja kialudt.” Megmagyaráznád a jelentését, templomfő' nők úr?

– Nem.

A templomfőnök kiválasztott egy kisebb ecsetet, és dedikálta a verset Lo járásfőnöknek. Végül egyetlen lendülettel aláírta: „A jó öreg Lu”.

Di bíró utasította a szolgálókat, hogy erősítsék a papírlapot a falat borító selyemlepel középső részére. Átfutott az agyán, hogy ez egyben a lepel mögött fekvő meggyilkolt táncosnő tökéletes sírverse.

Kao tanácsnok lépett be. A bíróhoz hajolt, és súgott valamit a fülébe. Di bíró bólintott, majd így szólt.

– Uraim, a kollégám arra kért, hogy tolmácsoljam: legnagyobb sajnálatára le kell mondania a megtiszteltetésről, hogy gondoskodhasson rólatok. Jülan szintén azt kéri, hogy nézzétek el a távolmaradását, szörnyű fejfájás gyötri. Remélem, a jeles társaság lesz olyan kedves, és megelégszik szerény személyemmel mint a házigazda képviselőjével.

Az akadémikus kihörpintette az italát, megtörölte a bajuszát, majd így szólt:

– Kiválóan működsz, Di, ám azt hiszem, mára eleget mulattunk, nem igaz, urak? – És már föl is tápászkodott. – Lo járásfőnöknek majd reggel köszönetét mondunk, amikor együtt megnézzük a holdoltárt – tette még hozzá. Di bíró kivezette a széles lépcsősorhoz, nyomukban Kao ment az udvari költővel és a templomfőnökkel. Lefelé haladtában Sao széles mosollyal fordult a bíróhoz: – Legközelebb hosszabban elbeszélgetünk, Di! Kíváncsi volnék, milyen tapasztalatokat szereztél az államigazgatásban. Mindig érdeklődéssel hallgatom a

fiatal hivatalnokok véleményét arról, ami… – Itt elbizonytalanodva pillantott a bíróra, mintha azon morfondírozna, nem mondta-e már ezt korábban. Végül úgy oldotta meg a problémát, hogy kedélyesen elköszönt: – Mindenesetre holnap találkozunk. Jó éjt!

Miután Di és Kao kikísérte a vendégeket, és sűrű hajlongások közepette elbúcsúztak tőlük, a bíró megkérdezte:

– Hol van most a járásfőnök úr, Kao?

– A várószobában, itt lent, a főcsarnokban, uram. Mutatom az utat.

A köpcös járásfőnök egy karosszékben kuporgott a teázóasztalnál, fejét két könyöke között az asztallapra hajtotta. Amikor hallotta belépni a bírót, elkínzott

tekintettel nézett föl. Kerek arca most nyúzottnak tűnt, még a bajusza is lekonyult.

– Elvesztem, Di – panaszolta rekedt hangon. – Tökéletesen tönkre vagyok téve. Méghozzá örökre!

TIZENKETTEDIK FEJEZET

Di bíró odahúzott mellé egy széket, és leült a kollégájával szemben.

– Ennyire azért nem lehet súlyos a helyzet – mondta nyugtatólag,

– Persze, sosem öröm, ha az ember saját rezidenciáján történik gyilkosság, de előfordul az ilyesmi. Ami ennek a vakmerő gaztettnek az indítékát illeti, talán érdekelni fog: az a fuvolás, akit Szung kottásfüzetéről kikérdeztem, azt mondta, Kicsi Főnix nagyon értett hozzá, hogyan kopassza meg az ügyfeleit. Az olyan lány, aki bátorítja a férfiakat, de az utolsó pillanatban visszautasítja őket, jó eséllyel szerez magának ádáz ellenségeket. Felteszem, az egyik ilyen kihasználta a nagy sürgés-forgást, a kereskedők és beszállítók jövés-menését, hogy észrevétlenül besurranjon az épületbe. Az öltözőbe aztán azon a sötét lépcsőn jutott föl, amit az ajtóval szemközt láttam.

Lo mindeddig csak fél füllel figyelt. Most azonban fölemelte a fejét, és fásultan így szólt:

– Annak a lépcsőháznak az alsó bejárata azóta zárva van, amióta én itt lakom. Az asszonynépség nem mindig olyan szófogadó, mint szeretném, de azért eszembe nem jutna újra használatba venni az úrnő zugjáratát.

– Az úrnő zugjárata? Az meg mi a csuda?

– Ajaj, te nemigen olvasol kortárs költőket, igaz? A helyzet az, hogy a hírhedt kilencedik herceg, aki itt lakott húsz évvel ezelőtt, nemcsak gaz áruló volt, hanem ráadásul rémes papucsférj is. Sokan azt állítják, hogy a felesége piszkálta föl arra a balul elsült lázadásra is… 0 irányítottba háttérből”, ahogy mondják. 0 építtette azt a

szobát a díszterem mögé, és hozzá azt a lépcsősort, amely lent közvetlenül a női lakrészhez vezető folyosóba torkollik. A terem végét ugyanúgy egy nagy lepel zárta le, mint most. Amikor a herceg a trónján ült és audienciát tartott, a hercegné beállt a lepel mögé, és hallgatózott. Ha egyet koppantott, a herceg tudta, hogy nemet kell mondania, ha kettőt, akkor pedig igent. Ez a történet olyan széles körben elterjedt, hogy „az úrnő zugjárata” kifejezés rendszeresen felbukkan irodalmi szövegekben mint a papucsférjre való utalás.

A bíró bólintott.

– Jó. De ha a gyilkos nem juthatott be az öltözőbe a hátsó lépcsőn, akkor hogy tudott…?

Lo mélyet sóhajtott, és szomorúan megrázta a fejét.

– Nem látod, Di? Az a nyomorult költőnő tette, ez világos!

A bíró fölegyenesedett a székben.

– Lehetetlen! Azt akarod mondani, hogy Jü-lan bement az öltözőbe éppen akkor, amikor a táncos… – Döbbenten harapta el a szót.

– Tejó ég! – mormogta. – Igen, éppenséggel megtehette, ez igaz. De mi oka lett volna rá, az ég szerelmére?

– Olvastad az életrajzát, nem? Abban, azt hiszem, elég világosan megfogalmaztam mindent. Elege volt már a férfiakból. Amikor Kicsi Főnixszel találkozott, megtetszett neki a lány. Furcsának is találtam, hogy személyesen kíséri ide, az irodámba. Az a sok „drága ez” meg „drága amaz”! Este, jóval a kezdés előtt, bejött a díszterembe, hogy segítsen a táncosnőnek felkészülni. Felkészülni, na persze! Bent időzött az öltözőben vagy fél órát! Nyilván megpróbált közeledni a kis szajhához, az pedig megfenyegette, hogy panaszt tesz ellene. És ez a nyomorult költőnő a vacsora első felében kieszelte, hogyan némítsa el.

– Csak azért, mert egy táncos feljelentéssel fenyegette? – hitetlenkedett a bíró. – Jü-lannak ez édes mindegy, hiszen a múltban számtalan. .. – Ismét elharapta a szót, és a homlokára csapott. – Alázatosan kérem a bocsánatodat, Lo! Ma este egészen fafejű vagyok! Te jóságos ég, a táncoslány hivatalos feljelentése egyenest a vérpadra juttatta volna Jü-lant, hiszen alátámasztaná a meggyilkolt szolgáló szerelmének a vallomását, és ez jócskán elbillentené a mérleg nyelvét!

– Pontosan! Azt az ügyet, amely miatt Szecsuánból mennie kellett, tökéletesen sikerült eltussolni. Miután az érintett lány apja megyefőnök volt, nem kellett attól tartani, hogy tőlük bármilyen terhelő bizonyíték napvilágra kerül. De képzeld csak el: egy hivatásos táncos megjelenik a bíróság előtt, és őszinte vallomást tesz – az összes szaftos részletet kiteregetve – egy olyan kihágásról, amely ennek a teremnek a tőszomszédságában zajlott, a mi nagy díszvacsoránk estéjén. Ez egyszer s mindenkorra leszámolt volna Jü-lannal. Hidd el: teljesen kilátástalan volt a helyzete. – Húsos ujjaival izzadt arcát masszírozta. – De nem kilátástalanabb, mint most az enyém. Járásfőnökként jogomban állt a városomon keresztülhaladó elítéltet feltartóztatni útközben. Persze csakis úgy, hogy az őt kísérő tisztnek személyes garanciát adok, vagyis egy, az aláírásommal és a pecsétemmel hitelesített nyilatkozatban fehéren-feketén kijelentem, hogy teljes felelősséget vállalok a fogolyért, ameddig az én fedelem alatt tartózkodik. És most tessék, ez a nő elkövet egy gyilkosságot, méghozzá pontosan olyan természetű gyilkosságot, mint ami miatt vád alatt áll… Micsoda arcátlan vakmerőség! Bizonyára arra számít, hogy falazni fogok neki, és hogy mindkettőnk bőrét mentsem, úgy írom majd meg a jelentésemet, mintha a sokat

emlegetett ismeretlen behatoló követte volna el! De elszámította magát! – Nagyot sóhajtott, majd komoran folytatta: – Rémes balszerencse, barátom! Amint bejelentem ezt a gyalázatos esetet, a császári bíróság felfüggeszt a hivatalomból kötelességmulasztás és bűnös gondatlanság címén. A határvidéken végzendő kényszermunkára ítélnek… és az még a szerencsésebbik eset. Ha belegondolok, hogy részben azért hívtam meg Jü-lant, mert ezzel szerettem volna kivívni a fővárosi nagykutyák elismerését: lám, milyen nagyvonalú baráti gesztust teszek egy bajba jutott híres költőnőnek!

Köntöse ujjából selyemkendőt húzott elő, és törölgetni kezdte fénylő arcát.

Di bíró hátradőlt a széken, és komoran összeráncolta a szemöldökét. A barátja alaposan benne van a pácban. Az akadémikus persze közbenjárhatna az érdekében, megpróbálhatná elérni, hogy az ügyet zárt ajtók mögött intézzék el a fővárosban. A nyilvánosság az akadémikus hírnevének sem tenne jót. Másrészt viszont… Nem, nagyon is előreszaladt. Igyekezett fegyelmezni magát, és halkan megkérdezte:

– A költőnő mit mondott?

– Hogy ő? Azt, hogy amikor belépett az öltözőbe, és meglátta, hogy a táncosnőből ömlik a vér, azonnal odarohant hozzá, és megpróbálta a vállánál fogva fölemelni, hogy megnézze, mi a baj. Miután megállapította, hogy halott, elrohant segítségért. Most éppen az első feleségem szobájában kornyadozik egy heverőn, hideg vizes törülközővel meg még a jó ég tudja, micsodával pátyolgatják.

– És nem mondta, hogy szerinte ki tehette?

– Dehogynem. Hozzá is eljutott, amit a fuvolás mesélt neked a városban, csak ő ellenkező előjellel adta tovább. Szerinte Kicsi Főnix tiszta és ártatlan lány volt, és emiatt sok nagyon-nagyon romlott férfi gyűlölte; úgy

véli, az egyik elutasított rajongó surrant be, hogy megölje. Azt képzelte talán, hogy elfogadom ezt a kibúvót?! Nem mondtam rá semmit, otthagytam, csak azt kértem, hogy egyelőre ő is tartsa magát a hivatalos változathoz, miszerint a táncosnőt baleset érte.

– És az orvosszakértői jelentés?

– Abban sincs semmi, amit ne tudtunk vagy ne sejtettünk volna. Megerősítette, hogy a lány nem régen volt halott, legfeljebb tíz-tizen-öt perccel azelőtt ölték meg hogy mi láttuk a holttestet. És hozzátette, hogy szűz volt… ami csöppet sem lep meg. Az a beesett arc, az a lapos mell! Utoljára mindenesetre a másik két táncos látta élve. Teát és süteményt vittek neki, mielőtt összecsomagolták a holmijukat, és visszamentek a Zafír Lugasba. Akkor még egészséges volt, mint a makk.

– Mit mondanak a szolgák? És a zenészek?

– Még mindig az ismeretlen behatoló jár a fejedben, igaz? Nincs olyan szerencsénk. A tanácsnokkal mindenkit kikérdeztünk. A zenészek az oldalsó csarnokból nézték a tűzijátékot, egyik sem mozdult onnan. És mindvégig egy csomó szolga sürgölődött a főlépcsőn, illetve az erkély két végénél, a lépcsősoron. Kizárt, hogy a te ismeretlen behatolód észrevétlenül följuthatott volna a második szintre. Alaposan megvizsgáltam, volt-e bárkinek bármilyen kapcsolata a táncosnővel. Semmi. Tiszta lány volt, ne feledd! Azonkívül az olló tipikus női fegyver. Sima ügy, kerek és egész! Csodásan egyszerű! Jóságos ég, micsoda tárgyalás lesz! – csapott öklével az asztalra. – Országos szenzáció! Én pedig a bírói pulpitus rossz oldalán állok majd. Egy ígéretes pálya dicstelen vége!

A bíró kis ideig nem szólt, csupán a pofaszakállát simogatta mélyen elgondolkodva. Végül kétkedőn rázta meg a fejét:

– Van egy másik megoldás is a rejtélyre. De attól tartok, Lo, neked az sem fog tetszeni!

– Nálad így fest a vigasztalás, kedves fivérem? Mindegy, hadd halljam! Aki ilyen kilátástalan helyzetben van, a legvékonyabb szalmaszálba is belekapaszkodik.

Di bíró felkönyökölt az asztalra.

– Nem kevesebb, mint három más gyanúsított van, Lo. Nevezetesen a három illusztris vacsoravendég.

A köpcös járásfőnök talpra szökkent.

– Túl sokat ittál, Di!

– Meglehet. Különben már rég felmerült volna bennem ez a lehetőség. Gondolatban menj vissza oda, hogy a tűzijátékot nézzük az erkélyről! Föl tudod idézni, ahogy ott álltunk a könyöklőnél? A költőnő a bal oldalamon volt, te pedig mellette. Kicsit odébb a tanácsnok és a háznagy. Na mármost. Noha a tűzijáték gyönyörű volt, időről időre körülnéztem kicsit, és tudom, hogy közülünk senki nem mozdult el a korláttól. De Saóról, Csangról és a templomfőnökről nem tudok nyilatkozni, mert ők mögöttünk maradtak. Az akadémikust észrevettem egy pillanatra az elején, aztán legközelebb a parádé legvégén, amikor Csanggal és Lu templomfőnökkel együtt előrelépett. Te láttad valamelyiküket a tűzijáték közben?

A járásfőnök, aki eddig le-föl lépdelt, most megállt, és visszaült a helyére.

– Amikor az egész elkezdődött, az udvari költő a hátam mögött állt. Fölajánlottam neki a helyemet, de azt mondta, jól lát a vállam fölött. És megpillantottam Lu templomfőnököt is, aki mellette állt. Aztán a parádé közepe felé elnézést akartam kérni a templomfőnök – tői, amiért buddhista motívumok nem voltak a jelképes alakok között, de amikor hátrafordultam, nem láttam senkit; a díszterem koromsötét volt, a szemem pedig káprázott a rakéták fényétől.

– Ettől tartottam. Ide hallgass, épp te magyaráztad el, hogy minden költő ismeri az úrnő zugjáratának történetét, mindenki tud a hátsó szobáról és a lepel mögötti rejtett ajtóról. Ez annyit jelent, hogy mindhárom vendégednek remek alkalma nyílhatott megölni a táncosnőt az öltözőben. Rég tudták, hogy ott van, hiszen előre bejelentetted, hogy közvetlenül a tűzijáték után fellép. Rengeteg idejük lehetett hatékony tervet kidolgozni. Miután a szolgák az összes fényt eloltották, és mindenki a kertet nézte, a gyilkos visszalépett a terembe, besurrant a lepel mögé, és már ott is volt az öltözőben. Szólt pár kedves szót, fölkapta az ollót, és megölte a lányt. Aztán a legnagyobb lelki nyugalommal ugyanazon az úton visszajött az erkélyre. Az egész nem tarthatott tovább három percnél.

– És ha az ajtót zárva találja?

– Ez esetben nyugodtan bekopoghatott volna, hiszen a tűzijáték nagy lármával jár. Ha pedig valamelyik szolgálót ott találja Kicsi Főnixnél, mondhatta volna egyszerűen, hogy elunta az égi parádét, és benézett egy kis baráti csevegésre… És elhalasztja a gyilkos tervét megfelelőbb időpontra. Hidd el, Lo, ennél tökéletesebb alkalmat el sem lehet képzelni egy gyilkossághoz.

– Ez nagyon igaz, ha belegondolok – húzogatta elgondolkodva kis bajuszkáját a járásfőnök. – De akkor is, Di, micsoda képtelenség hogy egy magukfajta hatalmasság…

– Mennyire alaposan ismered őket, Lo?

– Hát… tudod, hogy van az ilyen híres emberekkel. Mindhármukkal találkoztam néhányszor, csak mindig nagyobb társaságban, ahol az irodalom, a képzőművészet és hasonlók körül forgott a beszélgetés. Egyszóval, arról, hogy milyenek valójában, nagyon keveset tudok. De hallgass ide, fivérem! Az egész életük a nyilvánosság előtt zajlik. Ha bármelyikük személyisége

valami furcsaságot rejtene magában, az emberek már rég… A templomfőnököt leszámítva persze. Ősemmitől nem riad vissza, abszolút semmitől! Nem volt ám mindig ilyen földtől elrugaszkodott, átszellemült figura… Régen egy hatalmas egyházi földbirtokQt igazgatott a Tóvidéken, és szörnyen kiszipolyozta a bérlőket. Később persze megbánta, csakhogy…

– Halványan elmosolyodott. – Az igazat megvallva, Di barátom, még nem sikerült egészen megemésztenem ezt az új helyzetet.

– Teljesen érthető, Lo. Elismerem, megrázza az embert, ha ilyen nagy hírű személyeket egy gyilkosság gyanúsítottjaiként kell számba vennie. Ami egyébként a templomfőnököt illeti, írt neked a vacsoraasztalnál egy gyönyörű kalligrafikus kétsorost. Föltetettem a hátsó lepelre. Most mindenesetre tegyük félre a tehetséget és a magas pozíciót, s tekintsünk rájuk úgy, mint egy gyilkossági ügy három egyszerű gyanúsítottjára! Azt már tudjuk, hogy mindháromnak lett volna alkalma megtenni. A következő kérdés az indíték. Az első dolgunk: alaposan utánajárni a táncosnő dolgainak a Zafír Lugasban. Kiderült, hogy mindhárom vendéged Csinhuában tartózkodik egykét napja, vagyis az itteni bemutatkozás előtt is megismerkedhettek Kicsi Főnixszel. Jut eszembe, ma hogyan találkoztak vele?

– Amikor Saóval és Csanggal mentem föl a lépcsőn, hogy megmutassam nekik a dísztermet, Jü-lan és a táncosnő épp jött lefelé, úgyhogy rögtön meg is ismertettem őket egymással. Később az erkélyről láttam, hogy Kicsi Főnix a rókaszentély előtt belebotlott a templomfőnökbe. Tudod, Lu a szentély mögötti kis szobát választotta.

– Értem. Hát jó. Ha visszajöttél a Zafír Lugasból, meg kell próhálnunk megkeresni a levéltárban azt az iratköteget, amit Szung tanulmányozott. Mert…

– Tejó ég! A diák! Két gyilkosságot kell kinyomozni! Várj csak, mit is mondott Kao a szerencsétlen Szung háziuráról? Igen-igen, az emberei szaglásztak, de hiába: a teakereskedő népszerű figura azon a környéken. Nyoma sincs botránynak vagy gyanús ügyletnek. Szerintem csak azért próbálta olyan nagy elánnal ránk tukmálni a besurranó kóbor gonosztevőről szóló elméletét, hogy megmutassa, milyen okos. A legtöbben imádják a műkedvelő nyomozót játszani.

– Igen, Menget kihagyhatjuk a számításból. Egy darabig eljátszottam a gondolattal, hogy Szungnak talán titkos viszonya volt Meng lányával. Csinos teremtés, és a szolgáló mesélte, hogy éjszakánként elhallatszottak hozzá az érzelmes dalok, amiket Szung fuvolázott. És ha Meng esetleg tudomást szerzett volna erről a viszonyról… De mostanra már tudjuk, hogy Szungot nem Meng lányához, hanem Sáfrányhoz fűzték gyengéd szálak, és hogy neki akart ezüst csecsebecséket venni. Ráadásul a diák mesélt is Sáfránynak a háziuráról, viszont egyetlen szóval sem utalt arra, hogy az apja meggyilkolásával gyanúsítja, úgyhogy egyáltalán semmi nem szól a teakereskedő ellen… – Végigsimította hosszú szakállát. – Térjünk most vissza Kicsi Főnixhez! Tőle szerettünk volna személyleírást kapni Sáfrány apjáról. A Zafír Lugasban megkérdezhetnéd, vajon a táncoslány említette-e valaha, hogy a Fekete Róka szentély őre törvénytelen gyerek, és az apja, egy jóképű férfi, még mindig itt él, Csinhuában. Tervezzük meg a holnapi programot! Egy: te ellátogatsz a Zafír Lugasba. Kettő: átkutatjuk a levéltáradat az után a tizennyolc évvel ezelőtti eset után, ami a meggyilkolt diákot izgathatta. Három…

– Di barátom, át kell vállalnod tőlem a Zafír Lugast! Megígértem a feleségemnek és a gyerekeimnek, hogy megmutatom a vendégeknek a holdoltárt, amit a

negyedik udvarban építettek, és ezt holnap reggelre beszéltük meg. Ha idős anyám elég jól érzi magát, ő is ott lesz.

– Rendben. Rögtön reggeli után elmegyek a Zafír Lugasba. Légy szíves, írj egy ajánlólevelet, és küldesd át a szobámba! Amikor végzek, csatlakozom hozzátok, és én is megtekintem a holdoltárt. Aztán amilyen hamar csak lehet, együtt bemegyünk a törvényhivatalba, és végignyálazzuk az aktákat. Ami a harmadik pontot illeti, annak egyedül kell a végére járnom. Nevezetesen: elmenni a Fekete Róka szentélybe, és rábeszélni Sáfrányt, hogy hagyja ott azt a rémes helyet. Bízom benne, hogy találsz itt valahol egy nyugodt, csendes kis sarkot, ahol el tudod helyezni. – Miután a kollégája bólintott, a bíró lassan folytatta: – Nem lesz könnyű elválasztani a kedvenc rókáitól és attól a hátborzongató „szerelmétől”, de remélem, sikerülni fog. Ha már Sáfránynál tartunk, el kell mondjam, hogy Lu templomfőnök egy olyan templomban szállt meg, amely nagyon közel van az ugarhoz. Ráadásul előadott nekem egy hátborzongató elméletet, miszerint bizonyos emberek különösen erősen kötődnek a rókákhoz. Nagy kár – tette még hozzá a bajuszát húzgálva hogy nem kérdeztem meg Sáfrántól, sovány vagy kövér-e az apja.

– Ostobaság! – vágta rá Lo türelmetlenül. – Neked azt állította, hogy a táncoslány szerint jóképű férfi.

A bíró elismerően bólintott. Hiába tűnik a kollégája szétszórtnak, láthatóan mindenre nagyon figyel.

– Ez igaz, Lo. De mi van, ha Kicsi Főnix ezt csak azért mondta, hogy örömet szerezzen annak a szegény lánynak? Majd ebéd után megyek oda a romos templomhoz, akkor az egész délután megmarad erre a kényes feladatra. Hacsak a megyefőnök nem hívat, természetesen.

– Az ég ne adja! – kiáltott föl a járásfónök rémülten. – El nem tudom mondani, milyen hálás vagyok! Reménysugarat mutattál, Di.

– Sajnos nagyon kevéske az a reménysugár. Jut eszembe, hányra tervezed az ünnepséget a Smaragd-sziklánál? Gondolom, valahol a városon kívül van.

– Igen. A leghíresebb magaslati kilátónk. A hozzánk legközelebbi hegy tetején. A nyugati városkaputól körülbelül fél óra hordszékkel. Tudod, fivérem, a holdünnep köszöntésére magasra kell mászni! Áll ott egy pavilon egy évszázados fenyőerdő szélén. Imádni fogod, Di barátom! A szolgák délután előremennek, és mindent előkészítenek. Hat óra tájban kell innen elindulnunk, hogy időben fölérjünk, és gyönyörködhessünk a naplementében. – Föltápászkodott a székből. – Éjfél elmúlt, én már hullafáradt vagyok, Di. Azt hiszem, ideje lefeküdnünk. De egy pillanatra fölszaladok, megnézem, amit Lu templomfőnök írt nekem.

A bíró is fölkelt.

– Az írásképet gyönyörűnek fogod találni – mondta –, ám a szöveg azt sejteti, Lu tudta, hogy a táncoslány meghalt.

TIZENHARMADIK FEJEZET

Di bíró korán ébredt. Kinyitotta a tolóajtót, és hálóruhában kiállt a verandára, hogy élvezze a friss reggeli levegőt. A sziklakertre még árnyék borult, a bambuszleveleket finom harmatréteg borította.

Mögötte a rezidencia termeiben csend honolt; úgy tűnt, mindenki sokáig alszik. A szolgák biztosan jóval éjfél utánig takarítottak a vacsora után. Az elülső, bírósági tömb felől azonban pattogó vezényszó és fegyvercsörgés hallatszott: az őrök végezték reggeli gyakorlataikat.

A bíró sietség nélkül tisztálkodott, majd bő kék selyemköntöst öltött, hozzá keményített fekete

fátyolszövetből készült magas, négyszögű föveget. Tapsolt, és amikor az álmos szemű fiatal szolga belépett, megkérte, hogy hozzon neki teát és egy tálka rizskását savanyúsággal. A fiú alaposan megrakott tálcával tért vissza. Gőzölgő fehér rizs, vegyes savanyított zöldség, hideg csirkesült, omlett rákhússal, sült tofu, kis bambuszdobozban aprósütemény, egy tál fölszeletelt friss gyümölcs – úgy tűnt, a Lo-rezidencián efféle fényűző reggeli van szokásban. Di kivitette az asztalt a verandára.

Épphogy nekilátott, amikor egy írnok lezárt borítékot hozott neki, benne egy levéllel járásfónök kollégájától:

Kedves Fivérem!

A háznagy átszállíttatja a táncoslány holttestét a Zafír Lugasba, ugyanakkor megérteti velük, hogy saját érdekükben titokban kell tartaniuk az esetet, amíg holnap a nyilvános meghallgatáson sorra nem kerül. Mellékelten küldöm a főnökasszonynak címzett ajánlólevelet.

Tudatlan öcséd: Lo Kuan-csung

A bíró a köntöse ujjába csúsztatta a levelet, és megkérte az írnokot, hogy kísérje az oldalsó bejárathoz, mert szeretne egy kis reggeli sétát tenni. A sarkon bérelt egy kis hordszéket, és elrendelte, hogy vigyék a Zafír Lugashoz. Miközben a korai piacozóktól nyüzsgő utcákon haladtak, elgondolkozott, vajon hogyan sikerült eltitkolnia a kollégájának a szolgasereg elől a táncoslány halálát. Valószínűleg a minden hájjal megkent öreg háznagy intézett mindent úgy, ahogy kell. A hordozók egyszerű, feketére lakkozott kapu előtt tették földre a gyaloghintót, egy csendes utcában. A bíró épp szólni akart, hogy biztosan rossz helyen járnak, amikor a kapufélfán szerény réztáblát pillantott meg a felirattal: „Zafír Lugas”.

Miután egy mogorva kapus beengedte, a bíró gondozott, szépen kövezett udvaron találta magát, melyet művészien megmunkált márványdézsákban pompázó virágos növények díszítettek. Az udvar végében vörösre lakkozott, dupla szárnyú ajtó fölött, fehér táblán, nagy, kék írásjelekkel ez állt: „Szép virágok között örök a tavasz”. Aláírás nem látszott, ám a kalligráfia erősen emlékeztetett a járásfőnökére.

Egy ragyavert arcú, széles vállú fickó gyanakvó képpel vette át Di bíró levelét, de amint a hátoldalon meglátta a járásfőnökség nagy piros pecsétjét, alázatoskodva hajolt meg. Ezután egy bájos kis virágoskert körül futó nyitott folyosón, amelyet pirosra lakkozott fakorlát szegélyezett, meghitt hangulatú várószobába vezette a vendéget. A bíró helyet foglalt a fényezett szantálfa teázóasztalnál. A kék bársonyszőnyeg puhán süppedt be a lába alatt, a falat kék brokátfiiggönyök borították. A fal melletti rózsafa asztalkán egy füstölőből ámbraillat áradt. A nyitott tolóajtón át épp csak a sarka látszott a kertre néző kétszintes háznak. Az erkély hosszában sorakozó aranyozott rostélyú ablaktáblákon keresztül citerák cincogása hallatszott. A lányok zeneórája eszerint már elkezdődött.

Fekete damasztköntösben nagydarab asszony lépett be, a nyomában illedelmes szolgáló hozta a teástálcát. A főnökasszony, karját a köntöse ujjában illendően összefonva, szívélyes üdvözlőbeszédbe kezdett. A bíró szemügyre vette a püffedt, megereszkedett arcot, az apró, ravasz szempárt, és úgy döntött, nem rokonszenves neki a nő.

– Megérkezett már a járásfőnök úr háznagya? – szakította félbe a köszöntőtirádát.

Az asszony utasította a szolgálót, hogy tegye a tálcát az asztalra, és hagyja őket magukra. Majd köntösét nagy, fehér kezével kisimítva így szólt:

– Szerény személyem mélységesen fájlalja, hogy ilyen balszerencsés esemény zavarta meg az estét. Remélem, az illusztris vendégeknek nem okozott nagy kényelmetlenséget.

– Kollégám úgy informálta őket, hogy a táncosnő csak a lábán sérült meg. Idehozatnád nekem a papírjait?

– Tudtam, hogy kérni fogod, uram – mosolygott negédesen a nő.

Elővett a köntöse ujjából egy csomó dokumentumot, és átadta őket a bírónak. Az egyetlen pillantással felmérte, hogy egyikből sem fog eddig ismeretlen döntő információkhoz jutni. Kiderült, hogy Kicsi Főnix egy zöldségkereskedő legkisebb lánya volt, akit egyszerűen azért adtak el három éve, mert volt négy nővére, és az apjának nem telt volna még egy hozományra. A ház jóvoltából neves tanár tanította táncolni, és alapfokú írásolvasás leckéket is kapott.

– Volt olyan a bentlakók, illetve a vendégek között, akivel a lány különösen közeli barátságot ápolt? – kérdezte a bíró.

A főnökasszony szertartásosan kitöltött neki egy csésze teát.

– Ami az intézményünket látogató urakat illeti – mondta halk hangon –, Kicsi Főnixet szinte mindannyian ismerték. Elsőrangú táncos lévén, nagyon keresett volt, bármerre rendeztek összejövetelt vagy vacsorát. Miután túlzottan szépnek nem volt mondható, különleges kegyeire csak néhány idősebb úr tartott volna igényt, akiket minden bizonnyal éppen fiús alkata vonzott. Őazonban mindet visszautasította, én pedig nem gyakoroltam rá semmiféle nyomást, miután a tánccal épp eleget hozott a konyhára. – Egyenes vonalú, ősz

szemöldökét enyhén ráncolva folytatta: – Csendes lány volt, sosem kellett fegyelmezni, és a táncórákon is nagyon szorgalmasan dolgozott. Viszont a többiek gyűlölték, azt mondták… büdös, és hogy valójában boszorkány, aki emberi alakot öltött. Fárasztó fönntartani a rendet ennyi fiatal nő között… Nagy türelmet igényel, és mindig tekintetbe kell venni, hogy…

– Nem próbált néha ittott zsarolni valakiket?

A főnökasszony tiltakozólag emelte föl a kezét.

– Már megbocsáss, uram! – kiáltotta, miközben szemrehányóan nézett a bíróra. – Nálam az összes lány tudja, hogy amint bármelyikük valami szabálytalansággal próbálkozna, azonnal ott találná magát az oszlophoz kikötözve, és kapná a korbácsütéseket! Ennek a háznak, uram, régtől fogva őrizzük a jó hírnevét! Persze, adományokat elfogadott, és… igen, úgy tűnik, rendkívül ügyesen tudta fölfelé tornázni az összeget… különféle, de csakis elfogadható módszerekkel. Miután nagyon szófogadó teremtés volt, engedélyeztem neki, hogy néha meglátogassa azt a furcsa nőt, aki a Fekete Róka szentély őre… Csakis azért, mert érdekes dalokat tanított Kicsi Főnixnek, amelyek népszerűek lettek a vendégeink körében. – Az asszony összeszorította keskeny ajkát. – A déli városkapu környékén mindenféle csavargók lézengenek, uram. Talán valakivel nemkívánatos ismeretségbe keveredett arrafelé, és az a valaki követte el ezt a szörnyűséges bűntettet. Ebből is látszik, hogy egy pillanatig sem szabad szem elől téveszteni ezeket a lányokat. Ha arra a sok pénzre gondolok, amit a táncóráiba fektettem, meg a…

– Ha már a rókaszentély őre került szóba, ő ebből a házból szökött meg korábban?

A főnökasszony rövid időn belül másodszor vetett rá szemrehányó tekintetet.

– Természetesen nem, uram! Azt a lányt egy kicsi háznak adták el, amely a keleti kapu közelében van. Kifejezetten alacsony kategóriájú ház, kulik látogatják, és más aljanépség. Az egy… egy bordély, ha megbocsát, uram.

– Értem. Említette-e valaha Kicsi Főnix, hogy a szentély őre nem árva, és hogy az apja ma is itt él, a városban?

– Nem, uram, soha. Egyszer megkérdeztem a táncoslányt, hogy az a nő fogad-e… férfi látogatókat, de ő azt felelte, hogy rajta kívül soha senki nem merészkedik oda a szentélybe.

– Jü-lant, a költőnőt nagyon megviselte a táncosnő halála. Tapasztalt-e bármelyikük részéről különös érdeklődést a másik iránt?

A főnökasszony lesütötte a szemét.

– A tiszteletre méltó Jü-lant láthatóan lenyűgözte a táncoslány szégyenlős és fiatalos viselkedése… – válaszolta kimérten, majd gyorsan hozzátette: – És természetesen a nagy tehetsége. Nagy megértést tanúsítok a nők mély barátsága iránt, uram. És miután a költőnőt volt szerencsém korábbról, a fővárosból ismerni…

Az asszony nem folytatta, megvonta a vállát.

Di bíró fölállt. Miközben a főnökasszony a kapu felé kísérte, ő közömbös hangon megkérdezte:

– A méltóságos akadémikus úr, a nagyra becsült Csang úr és a tiszteletre méltó Lu úr egyaránt csalódott volt, hogy nem láthatták Kicsi Főnix táncát. Gondolom, korábban már volt szerencséjük a fellépéséhez.

– Ez nagyon valószínűtlen, uram! A két tekintélyes úr néha megtiszteli látogatásával ezt a várost, azonban sosem vesznek részt sem magán-, sem nyilvános összejövetelen. Beszédtéma is lett, hogy ezúttal elfogadták a járásfőnök úr meghívását! De hát a

nagytiszteletű Lo úr olyan kivételes ember! Mindig olyan kedves és megértő… Ki is volt az a harmadik úr, akit említettél?

– Nem számít. Ég veled!

Ahogy visszaért a bíróságra, Di bíró elküldött egy írnokot, hogy jelentse be Lo járásfőnöknél. Kollégáját a dolgozószobájában találta. Lo az ablak előtt állt, a háta mögött összekulcsolt kézzel.

– Remélem, tejól aludtál, Di – mondta fásultan, ahogy megfordult. – Ami engem illet, nekem komisz egy éjszakám volt! Éjjel egykor belopóztam a fő hálószobába, azt gondoltam, így lesz a legjobb esélyem, hogy rendesen kialudjam magam, mert az első asszonyom mindig korán lefekszik. De most nagyon is ébren volt, ott állt az ágya előtt a harmadik és a negyedik nőm, és egymással kiabáltak. Az első asszonyom közölte, hogy nekem kell igazságot tennem a vitájukban.

Végül kénytelen voltam elkísérni a negyediket, aki még egy órán át mesélte a legnagyobb részletességgel, hogy min robbant ki a vita!

– Az asztalon fekvő nagyméretű hivatalos borítékra mutatott, és drámai hangon hozzátette: – Ezt futár hozta neked a megyefőnökségről. Ha az áll benne, hogy magához rendel a megyefőnök, én a folyónak megyek!

Di bíró fölvágta a borítékot. A rövid hivatalos levélben az állt, hogy miután a megyefőnök nem tart igényt a megjelenésére, a bíró köteles haladéktalanul visszatérni szolgálati helyére.

– Nem, visszarendelnek Pu-jangba. Legkésőbb holnap reggel útnak kell indulnom.

– Irgalmas ég! Hát jó, legalább egy napunk még maradt. Mit tudtál meg a főnökasszonytól?

– Csak olyasmit, ami még inkább Jü-lanra tereli a gyanút. Először is: a költőnőnek tényleg megtetszett a

táncoslány. Másodszor: a vendégeid egyike sem járt még a Zafír Lugasban, és a főnöknő szerint egészen valószínűtlen, hogy találkoztak volna Kicsi Főnixszel.

– A köpcös járásfőnök borús képpel bólintott, mire a bíró megkérdezte: – Tudod, mit terveznek a vendégek délutánra?

– Négykor találkozunk a könyvtárban, hogy elolvassuk és megvitassuk a legújabb verseskötetemet. És ha belegondolok, mennyire vártam ezt az alkalmat! – csóválta kerek fejét Lo szomorúan.

– Mit gondolsz, a háznagyod emberei elég gyakorlottak ahhoz, hogy ha valamelyik vendéged kimenne ebéd után, a nyomába eredjenek?

– Tejó ég, Di! Hogy kövessük őket? – Aztán lemondóan megvonta a vállát: – Hát, nekem valószínűleg úgyis végem. Igen, azt hiszem, vállalhatom a kockázatot.

– Helyes. Ezenkívül rendeld el, hogy a déli kapu őrparancsnoka állítsa be két fölfegyverzett emberét egy utcai árus bódéjába az ugarhoz vezető átjáróval szemben, hogy megfigyelés alatt tartsák a kaput! Ha bárki a Fekete Róka szentélybe indulna, azonnal vegyék őrizetbe! Nem szeretném, ha bármi történne azzal a szegény lánnyal, ráadásul lehet, hogy nekem is szükségem lesz rájuk, amikor délután odamegyek. Most merre vannak a vendégeid?

– Reggeliznek. Jü-lan az első asszonyommal van. így át tudok veled menni a törvényirodára.

Tapsolt. A belépő főporoszlónak megparancsolta, hogy induljon a déli kapuhoz, és személyesen adja ki az utasításokat az őrparancsnoknak. Kifelé menet pedig szóljon Kao tanácsnoknak, hogy jelenjen meg a levéltárban.

A járásfőnök folyosók bonyolult labirintusán át tágas, hűvös terembe vezette a bírót. A falakat piros bőr

iratdobozokkal, nyilvántartó könyvekkel, aktagyűjtőkkel telerakott széles polcok borították, egészen a magas, kazettás mennyezetig. A levegőben a dobozok fényezéséhez használt viasz és a rovarok távoltartására a lapok közé szórt kámfor kellemes illata keveredett. A vörös kőpadló közepén fölállított hatalmas, kecskelábú asztal egyik végén egy öreg írnok papírokat rendezgetett. A másik végén Lu templomfőnök görnyedt egy dokumentum fölé.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

A kövér templomfőnök most barna darócklepetust viselt, amelyet bal vállán rozsdás vascsattal fogott össze. Komoly bólintással viszonozta a két járásfőnök köszönését, majd csendben végighallgatta Lo dagályos köszönetét az előző este írott kétsorosért. Aztán húsos ujjaival megkopogtatta az előtte fekvő iratgyűjtőt, és rekedtes hangján így szólt:

– Beugrottam, hogy utánaolvassak a kétszáz évvel ezelőtti parasztlázadásnak. A déli kapunál hatalmas vérengzés volt. Ha mindazok, akiket akkor kardélre hánytak, ma is köztünk járnának, ki se lehetne férni azon a kapun. Ezt az iratgyűjtőt keresed, Lo?

– Nem, uram, csak egy bizonyos aktát szeretnék megtalálni.

A templomfőnök rámeredt, dülledt szemével ismét békára emlékeztetett.

– Értem. Nos, ha nem sikerül megtalálnod, csak pecsételd le ezt a termet, és gyújts egy füstölőt a rókaszentélyben. Amikor visszajössz ide, az az iratköteg, amit keresel, ki fog lógni a többi közül a polcon. A rókaszellem segít az államhivatalnoknak. Néha. – Becsukta az iratgyűjtőjét, és fölállt. – Ideje megnéznünk azt a holdoltárt, nem?

– Most azonnal odavezetlek, uram. Remélem, Di, te is csatlakozol hozzánk később. A, itt a tanácsnok úr!

Kao, segíts a kollégámnak eligazodni a dokumentumok között!

Azzal Lo elindult, és tisztelettudóan kinyitotta az ajtót a templomfőnök előtt.

– Miben segíthetek, uram? – kérdezte Kao a tőle megszokott tárgyszerű előzékenységgel.

– Azt hallottam, tanácsnok úr, hogy a kutya évében volt itt egy megoldatlan gyilkossági ügy. Ennek az aktáiba szeretnék belepillantani.

– A kutya éve a kilencedik herceg összeesküvése miatt híresült el, uram. De földerítetlen gyilkosság? Nem emlékszem, hogy valaha olvastam volna róla… Talán ez az ősz szakállú írnok tud valamit. Ő itt született, itt nőtt föl. Hé, Liu, nem emlékszel véletlenül egy földerítetlen gyilkosságra a kutya évéből?

Az öreg elgondolkodva babrálta ritkás szakállát.

– Nem, uram. Igen rossz év volt az itt, Csinhuában a felségáruló Mo Te-ling tábornok miatt. De földerítetlen gyilkosság… Nem, uram, olyan nem volt.

– Olvastam Mo tábornok ügyéről – bólintott a bíró. – A lázadó kilencedik herceg szövetségese volt, ugye?

– Úgy van, uram. Az összes dokumentum megtalálható abban a nagy piros dobozban, az ötödik polcon, jobboldalt. Mellette a papírfedelű iratgyűjtőkben pedig a többi bírósági ügy aktái abból az évből.

– Kérem az egészet ide az asztalra, tanácsnok úr! – Az idős írnok a polchoz támasztott egy létrát, és egyesével leadogatta az iratgyűjtőket Kaónak, aki időrendben elhelyezte őket az asztalon. Ahogy a sor egyre hosszabb és hosszabb lett, Di bíró átlátta, mekkora munka vár rá. Természetesen még csak nem is feltétlenül megoldatlan gyilkossági esetet kell keresni. Ugyanúgy elképzelhető, hogy egy lezárt ügyről van szó, amelyben egy ártatlant ítéltek el, így aki hamisan bevádolta, az gyakorlatilag a kivégzett ember gyilkosa

volt. – Példás rendet tartotok ebben a levéltárban – jegyezte meg. – Sehol egy porszem az iratgyűjtőkön.

– Az írnokokkal minden hónapban levétetem az összes irattartót – válaszolt Kao büszke mosollyal. – A dobozokat portalanítják és fényesítik, a dokumentumokat kiszellőztetik, ez a rovarokat is távol tartja!

A bíró agyán átfutott, kivételesen milyen sajnálatos, hogy a gyűjtemény ilyen makulátlanul tiszta. Ha a felső polcokon tárolt régi aktákat por lepné, a friss kéznyomok jeleznék, melyeket tanulmányozta közülük Szung.

– Gondolom, a meggyilkolt diák is ennél az asztalnál dolgozott.

– Igen, uram. Azok az alsó polcra félretett iratgyűjtők a parasztfelkeléssel kapcsolatosak, amit Szung úr kutatott. Nagyon értelmes fiatalember volt, uram, komoly érdeklődést mutatott a hivatali és közigazgatási ügyek iránt. Amikor beléptem, gyakran láttam, hogy frissebb aktákat is tanulmányoz. Elkötelezett, szorgalmas kutató volt, sosem akart föltartani holmi fecsegéssel. Nos, uram, itt van mind.

– Köszönöm, Kao. Nem akarlak elvonni a munkádtól. Ha szükségem lesz még valamilyen iratra, majd segítséget kérek az írnoktól.

Amint a tanácsnok elment, Di bíró leült az asztalhoz, és kinyitotta az első iratgyűjtőt. Az ősz szakállú öreg visszament az asztal másik végéhez, és tovább rendezgette a papírokat. A bíró csakhamar elmerült a különféle bűnügyekben. Egyik-másikkal kapcsolatban fölmerültek érdekes kérdések, de eljárásbeli tévedésre vagy jogsértésre semmi jel nem utalt, a Szung név pedig csak egyetlenegyszer bukkant föl, valami jelentéktelen csalás alpereseként. Amikor egy fiatal hivatalsegéd friss teával jelent meg, a bíró egészen elcsodálkozott, hogy már tizenegy óra van. A fiú arról is

beszámolt, hogy a járásfőnök még mindig a negyedik udvarban tartózkodik a vendégekkel együtt, így az ebédet is valószínűleg ott szolgálják föl.

A bíró nagy levegőt vett, és úgy döntött, nekilát a Mo Te-ling tábornok felségárulásával kapcsolatos doboznyi aktának. Egy embert államellenes összeesküvésben találtak bűnösnek, és kivégezték a bűntársaival együtt – nem lehetetlen, hogy valamelyiküket ártatlanul vádolták meg.

Amint kinyitotta a dobozt, némi elégedettség kunkorította mosolyra a száját. Azonnal látszott, hogy az iratgyűjtőket hanyagul tömködték be a dobozba – és még csak nem is a helyes sorrendben. Ebben a kivételes pedantériával rendben tartott levéltárban ez egyértelműjele volt annak, hogy jó nyomon jár. A diák nyilvánvalóan ebben az anyagban kutakodott, de amikor valaki belépett, kapkodva visszatette az aktákat. A bíró a levéltári számok szerint mindent gondosan szétrakott az asztalon.

Az első dokumentumban tömören összefoglalták a kilencedik herceg elleni vádat. Visszafogott stílusban egyértelművé tették, hogy a herceg lelki egyensúlyát vesztett egyéniség volt: betegesen gyanakvó, mély kedélybetegségre hajlamos, féltékeny és veszekedős. Miután dührohamában majdnem megölt egy udvaroncot, a császár Csinhuába helyeztette, abban a reményben, hogy az itteni nyugalmas élet jó hatással lesz rá. Ám a herceg onnantól képzelt sérelmeken tépelődött. Hízelgő udvaroncai folyamatosan arról győzködték, hogy minden hercegek közt ő a nemzet kedvence. Becsvágyó és zsarnoki felesége aztán addig-addig tüzelte, míg végül megszületett a fejében az a képtelen terv, hogy lázadást szít, majd megszerzi a Sárkány-trónt. Amikor megpróbált az ügynek megnyerni néhány háborgó civilt és katonatisztet, az ügyetlen összeesküvés kiszivárgott.

A császár teljhatalommal felruházott cenzort küldött Csinhuába, egy regiment császári testőrrel. Körülvették a palotát, a cenzor pedig magához rendelte a herceget és a feleségét. Közölte a herceggel, hogy a császár mindent tud, de hajlandó megbocsátani neki, ha elrendeli az őrségének, hogy tegyék le a fegyvert, és a feleségével együtt azonnal visszatér a fővárosba. A herceg kardot rántott, ott helyben megölte a feleségét, majd elvágta a saját torkát. A császári testőrség katonái behatoltak a palotába, mindenkit őrizetbe vettek, és az összes iratot lefoglalták. Mindez tizennyolc évvel ezelőtt történt, a második hónap negyedik napján.

A cenzor még aznap megkezdte a nyomozást. Azokat az udvaroncokat, akik tudtak a tervről, valamint a herceg összes többi cinkosát rövid úton kivégezték. A hercegnek beteg elméje miatt hajlandó lett volna megbocsátani a császár, a többi összeesküvőnek azonban nem volt kegyelem. Az elkövetkező zavaros napokban rengeteg hamis vádat megfogalmaztak – alattomos emberek igyekeztek kihasználni az alkalmat, hogy a saját ellenségeiktől megszabaduljanak, amint az az ilyen súlyos és szerteágazó esetekben gyakran előfordul. A cenzor rendkívüli elővigyázattal és alapossággal vizsgálta ki ezeket a – többnyire névtelen – feljelentéseket. Szerepelt közöttük egy hosszú levél aláírás nélkül, amelyben az állt, hogy a nyugdíjba vonult Mo Te-ling tábornok is részese volt az összeesküvésnek, és a kilencedik herceggel folytatott levelezése, amely ezt bizonyítja, ezen és ezen a rejtekhelyen található a tábornok házának női részlegében. A cenzor átkutattatta a tábornok udvarházát, a leveleket valóban megtalálták a jelzett helyen, és a tábornokot felségárulás vádjával letartóztatták. Ő mindent tagadott, azt állítván, hogy a leveleket valamely régi ellensége hamisíthatta és helyezhette el. A cenzor azonban tudta, hogy a tábornok

– miután úgy vélte, hogy méltatlanul kihagyták az előléptetésből – idő előtt vonult vissza a szolgálattól, és azóta szülővárosában, Csinhuában él, sanyarú sorsán keseregve. Korábbi társai azt vallották, hogy gyakran beszélt nekik küszöbönálló változásokról, amelyek a rátermett férfiak számára lehetőséget teremtenek arra, hogy a hozzájuk méltó pozícióba kerüljenek. A cenzor megvizsgálta a leveleket, és eredetinek találta őket. A tábornokot elítélték, majd kivégezték – s vele együtt két felnőtt fiát is, ahogyan a felségárulásra vonatkozó kemény törvény ezt előírja. Az állam pedig elkobozta teljes vagyonát.

Di bíró hátradőlt a széken. Lenyűgöző történet volt, és az a tény, hogy ezt a beszámolót éppen annak a bíróságnak az épületében olvassa, ahol annak idején a pert lefolytatták, valahogy jelenvalóvá tette az egészet, amit a régi aktáktól általában hiába várna. Kiválasztotta azt az iratot, amelyben a tábornok háznépét és elkobzott javait vették sorra. Hirtelen a lélegzete is elállt. A tábornok három feleséget és két ágyast tartott. A második ágyas családneve pedig Szung volt. Az írás nem tartalmazott róla több adatot, miután őt nem hallgatták ki: a második hónap harmadik estéjén – egy nappal azelőtt, hogy a cenzor megérkezett Csinhuába – felakasztotta magát. Egyetlen fiút szült a tábornoknak, I-vent, aki ötéves volt, amikor a tragédia lesújtott a Mo családra. Minden egybevág! A bíró végre megtalálta azt a kulcsot, amit keresett! Elégedett mosollyal dőlt hátra.

Ám a mosoly csakhamar az arcára fagyott. A diák azért érkezett, hogy az apjáért bosszút álljon. Ez csakis azt jelentheti, hogy Szung bizonyítékot talált Mo tábornok ártatlanságára. A névtelen feljelentés íróját tehát azzal gyanúsította, hogy a hamis bűnjeleket ő csempészte be annak idején, azaz őt tartotta az apja gyilkosának.

Az a tény továbbá, hogy ez az ismeretlen férfi megölte a diákot, cáfolhatatlan bizonyítéka annak, hogy Szung nem tévedett. Egek, itt tizennyolc éve szörnyű jogsértés történt!

A bíró most a tárgyalás jegyzőkönyvét tartalmazó iratgyűjtőt vette elő. Oldalszakállát lassan húzgálva figyelmesen végigolvasta az egészet. Mo tábornok mellett egyetlen dolog szólt: a többi összeesküvő közül senki nem tudott róla, hogy a kilencedik herceg megnyerte őt az ügynek. Ezt azonban a cenzor figyelmen kívül hagyta, arra hivatkozva, hogy a herceg betegesen gyanakvó volt, és a saját szövetségeseiben sem bízott meg. A vád viszont a tábornok házában talált leveleken alapult, amelyek a herceg saját kézírásával, saját levélpapírjára íródtak, és saját pecsétjével voltak ellátva.

Di bíró a fejét csóválva vette kézbe a névtelen feljelentő levelét

– illetve az eredetiről a törvényirodán, egy írnok semleges kézírásával készült másolatot, miután az összes eredeti dokumentumot a fővárosba szállították. A kifogástalan stílusból ítélve így is valószínűnek látszott, hogy a szerzője művelt írástudó volt. A lapszélen szerepelt a cenzor személyes megjegyzésének másolata is:,, A levél valószínűleg egy elégedetlen udvaronctól származik. Tartalmat, kézírást haladéktalanul ellenőrizni.” A következő dokumentumból kiderült, hogy a cenzor embereinek minden erőfeszítése ellenére nem sikerült a levél íróját azonosítani. A kormány kiáltványban ígért komoly jutalmat, de senki nem jelentkezett.

A bíró hosszú szakállár lassan simogatva komolyan végiggondolta az ügyet. A kilencedik herceg leveleit hamisítani lehetetlenség lett volna, miután azokon a saját pecsétje állt, márpedig a pecsétnyomót mindig

magánál tartotta. Azonkívül a cenzor tökéletesen megvesztegethetetlen, rendkívüli tehetségű nyomozó hírében állt, aki briliánsan oldott meg egy sor nagyon bonyolult bűnügyet, amelyekben magas rangú személyek voltak érintve. Di bíró emlékezett, hogy apja, a néhai államtanácsos is mesélt olykor ezekről az ügyekről, és nagy elismeréssel emlegette a cenzor éleselméjűségét. Márpedig ha ő bűnösnek mondta ki a tábornokot, nyilván teljesen biztos volt a dolgában. A bíró fölállt, és járkálni kezdett.

Milyen új bizonyíték juthatott a diák birtokába? Mindössze ötéves volt, amikor az eset történt, így aztán csakis szóbeszédre vagy írásbeli dokumentumokra támaszkodhatott. Hogyan lehetne a nyomára bukkanni annak, amit Szung fölfedezett? A diákot megölték, és a gyilkos elvitte a papírokat, amelyeket Szung a szobájában rejtett el. Először talán Szung anyjának családja felé volna érdemes elindulni. Odaintette az idős írnokot, és megkérdezte:

– Sok család él a városban Szung néven?

– Nagyon sok, uram – bólintott nehézkesen az ősz szakállú öreg.

– Gazdagok és szegények, rokonok és idegenek. Valamikor régen ezt

a megyét Szungnak hívták ugyanis.

– Kerítsd nekem elő a kutya évének adónyilvántartását, de csak a Szung családnevűekre vonatkozó részt!

Amikor az írnok az asztalra helyezett egy lajstromot, a bíró megnézte, hol szerepelnek ilyen néven a legalacsonyabb jövedelműek. Miután Szung anyja csak második ágyas volt, az ő apja földbérlő gazdálkodó, kiskereskedő vagy kézműves lehetett. A listán összesen féltucatnyi ilyen szerepelt. A harmadik egy bizonyos Szung Ven-ta nevű zöldséges volt egy feleséggel és két

lánygyermekkel: az idősebb egy Hvang nevezetű edénykereskedőhöz ment, a fiatalabbat eladták Mo tábornoknak mint második ágyast. Di bíró rábökött erre a bejegyzésre, és így szólt:

– Légy szíves, nézd meg az idei népességnyilvántartásban, hogy él-e még ez a Szung úr!

Az idős írnok odament az oldalfalnál álló polchoz, és egy ölre való vastag tekerccsel csoszogott vissza. Néhányat kigöngyölített, és a sűrűn sorakozó bejegyzéseket böngészve motyogta: „Szung Ven- ta… Szung Ven-ta…” Végül fölemelte a tekintetét, és ingatta a fejét.

– Úgy látszik, ő és a felesége fiútód nélkül halt meg, mert abból a Szung családból már senki nem szerepel a lajstromban. Szeretnéd tudni, melyik évben haltak meg?

– Nem, szükségtelen. Add ide nekem az edénykereskedők céhének névsorát!

A bíró fölkelt a székből. Ez lehet az utolsó esélye.

Az öreg kinyitott egy nagy dobozt, amelyen ez állt: „Kisebb céhek”. Kiválasztott belőle egy vékony füzetkét, és átadta a bírónak. Mialatt újra összeszedte a népesség-nyilvántartás tekercseit, a bíró átlapozta a füzetet. Igen, szerepelt benne egy Hvang nevű edénykereskedő, aki egy Szung családnevű nőt vett feleségül. A név mellett a lapszélen kis köröcske jelezte, hogy Hvang elmaradásban van a tagdíjbefizetéssel. Lakhelye a keleti kapu közelében található, Di bíró megjegyezte a címet, és elégedett mosollyal dobta le a füzetet az asztalra,

A Mo család aktái fölé hajolva még meggyőződött róla, hogy a tábornok kivégzése után a család szétszóródott. Az elhunyt ágyas fiát, I-vent egy fővárosban élő távoli nagybácsi fogadta örökbe. A bíró kivette a helyéről a tábornokra nézvést terhelő, névtelen levelet, és a köntöse ujjába csúsztatta. Megköszönte a

segítséget az idős írnoknak, s közölte vele, hogy mindent visszatehet a helyére, azután átment a rezidenciára.

A negyedik udvarba érkezve gyerekzsivaj, kiabálás, nevetgélés fogadta. Szívmelengető jelenet volt. Vagy két tucat, tiritarkajelmezbe öltözött gyerek rohangált a kövezett udvar közepén fölállított, ember nagyságú holdoltár körül. Legfelül a kenyértésztából készült, hosszú fülű, fehér Holdnyúl állt, egy halom édes babkrémmel töltött kerek holdsüteményen. A tövében töméntelen tányér és tálka virított friss gyümölccsel és édességekkel megrakva; az oltár sarkaira hosszú, piros gyertyákat és bronz füstölőedényeket helyeztek, hogy majd sötétedés után meggyújtsák őket.

Di bíró átvágott az udvaron ahhoz a széles márványteraszhoz, ahonnan egy kis csapat nézelődött: az udvari költő és Lu templomfőnők a márvány mellvédnél, Lo, valamint az akadémikus és a költőnő pedig mögöttük, egy ébenfából faragott jókora karosszék mellett, amely alacsony dobogón terpeszkedett. A karosszékben törékeny idős asszony ült, hosszú, fekete ruhában. Hófehér haját egészen hátrafésülte, ráncos kezében zöld nefritkő markolatú ébenfa sétabotot tartott. A szék mögött szép arcú, magas, középkorú nő állt mereven egyenes tartással, szűkre szabott, hímzett zöld selyemköntösben. Láthatóan ő volt Lo járásfőnök első felesége. A jó kéttucatnyi nő, aki a csarnok homályában mögötte sürgölődött, Lo többi felesége és az ő szolgálóik lehettek.

A bíró, a többiekre ügyet sem vetve, egyenest a ház idős úrnőjéhez lépett, és mélyen meghajolt az emelvény előtt. Mialatt az asszony kíváncsi tekintettel végigmérte a jövevényt, a fia közel hajolt hozzá, és tisztelettel odasúgta:

– Anyám, ez itt Di kollégám Pu-jangból.

Az idős hölgy bólintott, és halkan, de meglepően tiszta hangon köszöntötte a bírót, az pedig tiszteletteljesen érdeklődött a kora felől, és megtudta, hogy az asszony hetvenkét éves.

– Tizenhét unokám van, járásfőnök! – büszkélkedett.

– Az erényes házat számos utóddal áldja meg az ég, asszonyom! – jelentette ki nagy hangon az akadémikus.

A matróna boldog mosollyal ingatta a fejét. Di bíró köszöntötte Saót, majd az udvari költőt és Lu templomfőnököt, végül a költőnő hogyléte felől érdeklődött. Jü-lan azt felelte, jól van, hála ajárásfőnök első asszonyának, aki gondjaiba vette. De a bíró elég sápadtnak és nyúzottnak látta. Félrevonta Lo járásfőnököt, és halkan így szólt:

– A diák Mo Te-ling tábornok fia volt, egy nem hivatalos ágyas szülte, akit Szungnak hívtak. Azért jött, hogy bebizonyítsa, az apját hamisan vádolták be. Pontosan, ahogyan Sáfránynak elmesélte. Nem használt álnevet, mert ötéves volt, amikor elkerült innen, és csak egyetlen nagynénje maradt életben. Föl a fejjel, Lo! Ha tényleg bebizonyosodik, hogy a táncoslányt Jü-lan ölte meg, akkor is jó eséllyel elkerülheted a fenyegető krízist, amennyiben egyszersmind jelented, hogy Mo Te-ling tábornokot ártatlanul végezték ki!

– Magasságos ég, Di, ez csodálatos hír! Az asztalnál majd részletesebben elmeséled. Itt fogunk enni, a szabad levegőn.

A terasz végében futó nyitott folyosó felé mutatott. Az oszlopok között asztalok álltak, rajtuk hideg finomságokkal megrakott tálak és ízlésesen piramisba rakott holdsüteményhalmok váltakoztak.

– Nekem most dolgom van, Lo. El kell mennem a belvárosba, aztán a Fekete Róka szentélybe. De igyekszem négy órára ideérni a költői találkozótokra.

Miután újra csatlakoztak a többiekhez, Lo anyja közölte, hogy vissza kíván vonulni. Az akadémikus és a többi vendég meghajolt, Lo és első számú felesége pedig bevezette a házba az idős asszonyt. A bíró azt mondta az akadémikusnak, hogy futárpostát kapott Pujangból, és sürgősen intézkednie kell, ezért, ha megengedik, távol marad a közös étkezéstől.

– Előbb a munka, aztán a szórakozás. Eredj csak, Di!

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

A bíró először a saját szobájába ment, mert körültekintően föl akart készülni a látogatásra. Egy felségárulás miatt kivégzett ember rokonai – legyenek bármilyen távoliak – mindig halálosan rettegnek a hatóságoktól. Akár még hosszú évek elteltével is felbukkanhatnak új adatok, amelyek miatt veszélyes bonyodalmakba keveredhetnek. írószeres dobozából elővett egy piros lapot, és nagy írásjelekkel ráírta: „SZUNG LIANG”. Jobboldalt hozzábiggyesztette: „bizományos” a bal oldalra pedig fölírt egy képzeletbeli Kanton városbeli címet. Ezután egyszerű kék vászonköntösbe bújt, fejére kis fekete körsapkát tett, és az oldalsó kijáraton át elhagyta a bíróság tömbjét.

A sarkon bérelt egy kis hordszéket. Amikor a hordozókkal közölte, hogy Hvang edényboltjához mennek, azok tiltakozni kezdtek, mondván, messze van, ráadásul rossz környéken, ahol nehezen járhatóak az utak. De miután a bíró alkudozás nélkül elfogadta az árat, ráadásul előre bőkezű borravalóval toldotta meg, mégiscsak elindultak vele.

A főutca láthatóan jól menő üzleteiről a bírónak eszébe jutott, hogy Hvang elmaradásban van a tagdíjjal a céhe felé, ami azt jelenti, hogy nagyon szegény lehet. Szólt a hordozóknak, hogy álljanak meg, és egy ezüstért vett egyvégnyit a legjobb gyapjúanyagból, a szomszé

dós üzletben pedig két füstölt kacsát és egy doboz holdsüteményt. Ezután folytatta az útját.

A piacot elhagyva jómódú lakónegyeden haladtak át; a bíró felismerte: ebben a kerületben van Meng teakereskedő háza is. Aztán megérkeztek a szegénynegyedbe, amelyet rosszul kövezett, bűzös mellékutcák szabdaltak keresztül-kasul. A szeméthalmok közt játszó félmeztelen gyerekek megálltak, és tátott szájjal lesték a hordszéket – az efféle jármű nem számított túl gyakori látványnak feléjük. Hogy látogatása ne keltsen fölösleges feltűnést, a bíró szólt a hordozóknak, tegyék le egy kis teaház előtt. Kiadta, hogy egyikük itt várja meg őt a hordszékkel, a másik pedig gyalog kísérje el, vigye a szövetet és a kacsát. Örült, hogy magával vitte a férfit, mert csakhamar girbegurba sikátorok valóságos labirintusában találták magukat, és a hordozónak helyi dialektusban kellett eligazítást kérnie.

Hvang boltja egyszerű utcai pult volt, a fölé lógó foltos ponyvát a mögötte álló vályogviskó tetejéhez erősítették. A tálakkal és tányérokkal megrakott kecskelábú asztal fölött egy keresztrúdon olcsó cserép teáskannák lógtak. A kezdetleges pult mögött széles vállú, napbarnított arcú férfi állt elnyűtt ruhában, és nagy műgonddal próbált felfűzni egy tucat rézpénzt. Amikor Di bíró letette elé a piros névkártyát, a férfi megrázta a fejét:

– Én csak annyit tudok kiolvasni, hogy Szung – mondta mogorván, érdes hangon. – Mit akarsz?

– A kártyámon az áll, hogy Szung Liang vagyok, bizományos Kantonban – magyarázta a bíró. – Távoli rokonságban állok a feleségeddel. Gondoltam, megkereslek benneteket útban a főváros felé.

Hvang arca felderült. Hátrafordult, és odakiáltotta a fal melletti lócán ülő, varrás fölé görnyedő asszonynak:

– Végre valamelyik rokonodnak eszébe jutottál! Hallod, asszony, Szung Liang jött meg Kantonból! Fáradj beljebb, uram, hosszú út áll mögötted!

A nő felpattant. A bíró intett a hordozónak, hogy adja át az ajándékokat, aztán megkérte, hogy várjon rá a szemközti bódénál.

Az edényárus betessékelte a kicsiny helyiségbe, amely egyszerre szolgált nappaliként, hálószobaként és konyhaként. Mialatt Hvang egy ronggyal gyorsan letörölte a zsíros asztalt, a bíró helyet foglalt egy bambuszzsámolyon, és magyarázni kezdte az asszonynak:

– A harmadik nagybácsim írt a fővárosból, hogy a szüleid meghaltak, de a címedet megadta. Miután erre vitt az utam, gondoltam, benézek, hogy átadjak egy kis ajándékot a mai ünnep alkalmából.

Az asszony kinyitotta a csomagot, és tágra nyílt szemmel bámulta a vég finom szövetet. A bíró körülbelül negyvenévesnek becsülte az asszonyt. Arca szabályos volt, ám sovány és barázdált. Hvang döbbenten kiáltott föl:

– Túl nagylelkű vagy, rokon! Kegyelmes ég! Ez a sok gyönyörű kelme! Hogy tudom én valaha is viszonozni ezt a drága…

– Egyszerűen! Megengeded, hogy egy magányos utazó a rokonaival költse el ebédjét a holdünnepen! Egy kicsivel hozzá is járulnék.

Fölnyitotta a kosár tetejét, és Hvang kezébe adta a doboznyi holdsüteményt. A férfi szeme a kosár tartalmára tapadt.

– Két egész kacsa! Óvatosan vágd föl, asszony! És hozz a boltból új tálat, új csészéket! Eltettem egy kis korsónyi bort az ünnepre, de nem is álmodtam volna, hogy hús is kerül hozzá! Méghozzá ilyen drága füstölt kacsa!

Kitöltött a bírónak egy csésze teát, aztán udvariasan értlcklőilni i a vendég kantoni családjáról, munkájáról és a hosszú utazásról, A. pedig előadott egy meggyőző történetet, hozzátéve, hogy még aznap délután tovább kell mennie.

– Most megesszük az egyik kacsát, a másik jól fog nektek jönni estére – mondta aztán.

Hvang fölemelte a kezét.

– Kedves rokon! Estig még bármi csapás érhet bennünket, emberi vagy égi eredetű – szavalta ünnepélyesen. – Itt és most megeszünk mindent. – Odafordult a feleségéhez, aki gondterhelt arcán halvány mosollyal hallgatta a párbeszédet. – Megígérem, asszony, hogy soha többet egyetlen rossz szót sem szólok a családodra.

– Az óta a szörnyűség óta – magyarázta szégyenlős tekintettel a nő – senki nem mert meglátogatni bennünket, kedves rokon.

– A tábornok esetéről még lent, délen is sok szó esett – bólintott a bíró. – Nagyon szomorú, hogy a húgod megölte magát a katasztrófa előtt, de ha tágabb összefüggésben nézzük a dolgot, a család szempontjából így volt a legjobb. Megóvott bennünket attól, hogy belekeveredjünk az ügybe. – Hvang és felesége bólogatott. – Mi történt I-vennel? – kérdezte a bíró.

– I-ven? – húzta el az orrát Hvang. – Pár éve hallottam, hogy tudós lett. Túl magasan hordja az orrát, eszébe sem jut a nagynénje.

– Miért végzett magával a húgod, rokon? Rosszul bántak vele a tábornok házában?

– Nem, egyáltalán – válaszolta lassan az asszony. – Jól bántak vele, főleg miután megszült egy egészséges, szép kisfiút, I-vent. Csak a húgom sajnos…

– Az a lány egy átkozott… – kezdte Hvang, azonban a felesége gyorsan közbevágott:

– Fékezd azt a csúnya nyelvedet! – Aztán a bíróhoz fordult:

– Nem tehetett róla. Talán tényleg apa volt az oka mindennek… – Nagyot sóhajtott, és kitöltötte a bort. – Tizenöt éves koráig nagyon csendes, szófogadó lány volt, szerette az állatokat. Egyik nap egy kis talált rókakölyökkel állított haza. Amikor apánk meglátta, nagyon megijedt, mert fekete róka volt, tudod, gonosz szellem. Azonnal megölte. A húgom rohamot kapott, és onnan kezdve mintha kicserélték volna.

Az edénykereskedő zavartan pillantott a bíróra.

– Beleköltözött az a buja rókalélek.

A felesége bólintott.

– Apa elhívott egy taoista papot, az mondott rá mindenféle igéket, de nem tudta kiűzni belőle a rókalelket. Tizenhat évesen már minden fiatalemberre meresztgette a szemét, aki csak szembejött. És miután csinos lány volt, anyának éjjel-nappal szemmel kellett tartania. Aztán egy öregasszony, aki bejárt a nagy házba fésűt meg arcfestéket árulni, elmondta apánknak, hogy Mo tábornok első felesége ágyast keres az úrnak. Apa nagyon örült. A húgomat elvitték az első feleséghez, ő elfogadta, és megkötötték a megállapodást. Minden rendben ment; a húgomnak sokat kellett dolgoznia a nagy házban, de az úrnő minden egyes ünnepen új ruhát ajándékozott neki, és miután I-vent megszülte, soha többet nem kapott verést.

– Persze neki mindent el kellett rontania, az ostoba szajhájának!

– dörmögte Hvang, és gyorsan fölhajtotta a bort.

A felesége félresimított a homlokából egy ősz tincset.

– Egyik nap a piacon találkoztam az első feleség szobalányával, aki azt mondta, jó nekem, hogy ilyen testvérem van, aki nem feledkezik meg az övéiről, és hétről hétre meglátogatja a szüleit. Akkor rájöttem,

hogy szörnyű nagy baj van, mert a húgom akkor már több mint fél éve felénk se nézett. Később viszont megjelent. Terhes volt, azonban… nem a tábornoktól. Elvittem egy bábaasszonyhoz, aki mindenféle főzeteket adott neki, de ez nem segített. Lányt szült, a tábornoknak azt mondta, elvetélt, a gyereket pedig kitette az utcára.

– Kegyetlen, szívtelen rókanő volt! – kiáltotta dühösen Hvang.

– Az volt, nem kétséges!

– Sajnálta, hogy ezt kell tennie – tiltakozott a felesége. – Alaposan bebugyolálta a kislányt abba a drága sáfrányszín szövetbe, amilyet a buddhisták használnak, amikor… – Ahogy meglátta Di bíró arcán a döbbenetet, gyorsan hozzátette: – Ne haragudj, rokon, nem valami szívderítő történet. Nagyon régen volt, de én még mindig…

Az asszony elsírta magát. Hvang megsimogatta a vállát.

– Na, na, ilyen szép napon nem sírunk. Tudod – fordult a bíró felé –, nekünk sosem volt gyerekünk. Mindig ez van, ha ez a téma előkerül. Hát, hogy rövidre fogjam, a tábornok mégis megtudta a dolgot. Az egyik hordszékcipelője mesélte nekünk, hogy az öreg ordított, hogy becibálja a lányt meg a szeretőjét a díszterembe, mert a saját kardjával akarta lecsapni a fejüket. A lány fölakasztotta magát, a tábornoknak meg nem volt módja lecsapni a szerető fejét, mert másnap megérkeztek a császár katonái, és az ő fejét csapták le. Ilyen furcsa világ ez, rokon. Na, igyunk még egyet! Itt van neked is, asszony!

– És ki volt a szerető? – kérdezte a bíró.

– Soha nem árulta el – mondta hüppögve az asszony. – Csak annyit mondott, hogy tanult úriember, aki szabadon járhat kibe a nagy házba.

– Örülök, hogy a jobbik testvért választottam! – kiáltotta Hvang, mostanra meglehetősen kipirult arccal. – Az én asszonyom keményen dolgozik, és még varrást is vállal, hogy meglegyen a betevő falatunk. Bár a férfiak dolgában járatlan! Azt akarta, hogy ne fizessem be a tagdíjamat a céhnél! Én erre azt mondtam, nem, inkább eladjuk a téli ruhát. Ha az ember nem tud valahová tartozni, csak olyan, mint a kóbor kutya… És igazam is lett, mert abból a rengeteg finom kelméből, amit te hoztál nekünk, rokon, évekig jól elöltözködünk. Még a boltnak is jót tesz, ha rendes ruhában áll az ember a pult mögött!

A bíró, miután befejezte az evést, így szólt az asszonyhoz:

– Holnap menj el a névkártyámmal a járásfőnök magánrezidenciájának a hátsó kapujához. Volt valami üzleti ügyem a háznaggyal, ő majd elintézi, hogy kapj onnan varrnivalót.

Azzal fölállt. Hvang és a felesége győzködte, hogy maradjon, ám ő arra hivatkozott, hogy el kell érnie a kompot, amely átviszi a folyón.

A hordszékcipelő visszakísérte a teaházhoz, ahol a társa várt rájuk. Onnan elvitték a főutcáig. A bíró fejében kavarogtak a gondolatok. A sarkon kifizette a viteldíjat, aztán gyalog ment a bíróság tömbjéig. A kapustól, aki kinyitotta neki az oldalbejáratot, megtudta, hogy Lo járásfőnök a főépület földszintjén van, a fogadóteremben. Eszerint még nem kezdődött el a költői összejövetel a könyvtárban. A bíró gyorsan bement a saját szobájába.

Elővette a fiókból azt az iratköteget, amelyet Lo a költőnő ügyéről összeállított neki. Az asztalnál állva addig lapozott, amíg rátalált arra a névtelen levélre, amelyben a helyi járásfőnökkel tudatták, hogy a holttest egy cseresznyefa alá van eltemetve a Fehér Kócsag

monostor kertjében. Aztán a ruhaujjából előhúzta a Mo Te-ling tábornokot feljelentő névtelen levelet, és a másik mellé fektette. Lassan simogatva fekete szakállát, összehasonlította őket. Miután mindkettő semleges írnokkéz által írott adattári másolat volt, kizárólag a stílusból lehetett következtetni arra, hogy egy és ugyanaz a személy írta-e őket. A bíró ingatta a fejét, kétségek közepette mindkét levelet a köntöse ujjába tette, és visszasétált a főudvarba.

A köpcös járásfőnök ecsettel a kézben, összecsücsörített szájjal ült papírokkal teleszórt asztalánál. Fölnézett, és lelkesen magyarázta:

– A legújabb verseimet válogatom és javítgatom, Di. Szerinted az akadémikus mit fog szólni a balladám visszatérő rímeihez?

Már kezdte volna fölolvasni azt a verset, amelynek a javításába épp elmerült, amikor a bíró megállította:

– Majd máskor, Lo! Furcsa fölfedezésről kell beszámolnom.

Leült a kollégájával szemközt.

– Rövid leszek, mert indulnod kell a könyvtárszobába. Mindjárt négy óra.

– Á, nem, rengeteg időnk van, fivérem! Az ebéd a negyedik udvarban jócskán elhúzódott. Az udvari költő és Jü-lan írt néhány költeményt, azokról beszélgettünk nagy adag bor kíséretében. Mind a négy vendég egyenest a szobájába indult szieszt̀ázni, és azóta nem bújtak elő.

– Helyes! Eszerint egyikük sem ment ki, vagyis nem kellett bevetned a háznagy embereit, hogy kövessék őket. Tehát: a meggyilkolt diák anyja Mo tábornok ágyasa volt. Később egy ismeretlen személlyel megcsalta a tábornokot, és a törvénytelen gyermeküket kitette az utcára. Ez a gyermek nem más, mint Sáfrány, a Fekete Róka szentély őre. – Lo elképedt arcát látva

fölemelte a kezét, és folytatta: – A kitett gyereket sáfrányszínű gyapjúba csavarták, márpedig a lelenceket gyakran nevezik el az után a ruhadarab után, amelyben megtalálják őket. Ez azt jelenti, hogy Sáfrány a megölt Szung féltestvére, és a diák ezért mondta neki, hogy soha nem veheti feleségül. Továbbá azt is jelenti, hogy Sáfrány apja és a diák gyilkosa egy és ugyanazon személy. Az öreg tábornok a letartóztatása előtt egy nappal azt mondta az ágyasának, rájött, hogy megcsalta egy barátjával, és mindkettejüket saját kezűleg fogja megölni. Az ágyas rögtön felakasztotta magát. A tábornokot pedig másnap elfogták, mielőtt még a szeretővel leszámolhatott volna.

– Jóságos ég! Honnan a csudából derítetted ki mindezt?

– Nagyrészt a levéltáradban talált aktákból. A diák nyilvánvalóan meg volt róla győződve, hogy az anyja szeretője egy névtelen levélben hamisan vádolta a tábornokot felségárulással, nehogy a tábornoknak alkalma legyen megvádolni őt mint csábítót. Szung az elsőben tévedett. Végigolvastam a hivatalos aktákat, s meggyőződésem, hogy a tábornok bűnös volt. És nyilván az ágyasa szeretője is benne volt az összeesküvésben. Ami Szung második sejtését illeti, az tökéletesen helytálló. Az a férfi valóban azért írta a névtelen feljelentést, mert tudta, hogy a cenzornak időbe telne, amíg a nyomozásban elér a tábornokhoz, ő viszont be akarta biztosítani, hogy már a vizsgálat első napján őrizetbe vegyék, és így ne tudjon ellene fellépni.

Lo járásfőnök fölemelte a kezét.

– Ne olyan gyorsan, Di! Ha a tábornok tényleg felségáruló volt, miért kellett a feljelentőjének megölnie a diákot? Hiszen elismerésre méltó cselekedetnek számított a tábornok ellen bejelentést tenni.

– Valószínűleg magas pozícióban volt, és nem engedhette meg magának, hogy csábításért vádat emeljenek ellene. Ráadásul nyakig benne lehetett az összeesküvésben a tábornokkal együtt, másképp honnan ismerte volna a kilencedik hercegtől származó inkriminált levelek rejtekhelyét? Ezért nem fedte föl magát, hiába ígért komoly jutalmat a kormány.

– Szent ég! Ki lehet az az ember, Di?

– Attól tartok, hogy a három vendéged – Sao, Csang és Lu – valamelyike. Nem, ne tiltakozz! Cáfolhatatlan bizonyítékom van, hogy köztük kell keresnünk. Sáfrány majd megmondja nekünk, melyikül, az. Az apja eltakarta ugyan az arcát, valahányszor meglátogatta, < |. biztos vagyok benne, hogy a hangja és az általános megjelenése abt | > ján föl fogja ismerni.

– De hogy Lu templomfőnök! Ezt nem gondolhatod komolyan! Ki az, aki ezt a csúf embert elfogadná szeretőnek?

– Én ezt nem látom ilyen egyértelműnek, Lo. A diák anyja romlott nő volt. A családja úgy írta le, mint akit megszállt a buja feketeróka-tündér szelleme. Akárhogy is, egy feslett és kielégítetlen asszony – alig volt tizenhét éves, amikor a tábornok házához került, aki pedig akkor hatvan felé járt – könnyen érezhetett vonzalmat a templomfőnök iránt, éppenséggel a csúfsága miatt is. Arról nem beszélve, hogy Lu erős és ellentmondást nem tűrő egyéniség, az ilyen férfi pedig sok nőnek imponál. A költői összejövetel alatt próbáld meg kipuhatolni, hogy Csang és a templomfőnök Csinhuában tartózkodott-e Mo tábornok perének idején. Azt tudjuk, hogy az akadémikus itt volt, hiszen megyefőnökként szolgált ebben a régióban. Hívatnád a háznagyodat?

Lo tapsolt, és a belépő szolgának kiadta az utasítást. Di pedig folytatta:

– Azt is szeretném kideríteni, hogy a három gyanúsított bármelyike járt-e a Tóvidéken idén tavasszal, amikor Jü-lant őrizetbe vették a Fehér Kócsag monostorban.

– Ezt meg miért akarod tudni? – kérdezte a kollégája döbbenten.

– Mert a hatóságok Jü-lan esetében is egy tanult úriember kezétől származó névtelen levél nyomán indultak el. A bűnözők általában ragaszkodnak a bevált módszereikhez. Mo tábornok felségárulásának ügyében a vád igaz volt, viszont a feljelentéssel az ismeretlen levélíró egyben a maga rejtett célját is elérte, nevezetesen megakadályozta, hogy a tábornok fellépjen ellene. Tizennyolc évvel később ugyanez a tanult valaki talán újra a névtelen levél eszközéhez folyamodott, hogy bejelentsen egy másik bűnesetet, méghozzá a szobalány meggyilkolását, és ismét azért, hogy rejtett célját elérje. Ezért aztán…

Itt elharapta a szót, mert belépett a háznagy. A bíró elvette Lo ecsetét, és egy darab papírra felírta Hvang edénykereskedő nevét és címét, valamint a Szung Liang nevet. Átadta a cetlit a háznagynak, és magyarázatot fűzött hozzá:

– Hvang felesége holnap reggel meg fog jelenni a rezidencia hátsó bejáratánál Szung Liang úr névkártyájával. A járásfőnök úr azt szeretné, ha gondod lenne rá, hogy az asszony kapja meg az itteni varrnivalót. Egy darabig tartsd szóval, mert lehet, hogy mi is találkozni akarunk vele. Most pedig küldd ide Kaót!

Amikor a háznagy mély meghajlás után kiment, Lo durcás hangon megkérdezte:

– Azt mondtad, Szung Liang? Az meg ki a csuda?

– Az igazat megvallva, én vagyok – felelte a bíró, és röviden összefoglalta látogatását az edénykereskedőnél. – Jólelkű házaspár, és nincs gyerekük – fejezte be. –

Arra is gondoltam, esetleg fölvetem neked, hogy bízd rájuk Sáfrányt, majd ha szegény lány teljesen fölépült. Most elmegyek érte a tanácsnokoddal, és idehozom. – Elővette a ruhaujjából a két névtelen levelet, és átadta a kollégájának. – Ez itt a két feljelentés levéltári másolata. Te szakértője vagy az irodalmi stílus finom árnyalatainak. Nézd meg ezeket alaposan, légy szíves, látod-e jelét annak, hogy egy és ugyanazon írástudó férfiú fogalmazta őket… Rejtsd el a köntösöd ujjába, jön a tanácsnokod!

Miután a tanácsnok meghajolt, a köpcös járásfőnök kiadta neki:

– Kíséred el a kollégámat a déli kapu közelében lévő Fekete Rók.i szentélybe. Úgy döntöttem, Kao, megtisztítjuk azt a darab ugart. Elsőként el kell onnan távolítanunk azt a gyengeelméjű nőt, aki a szentélyt őrzi.

– Együtt megyünk, hivatali gyaloghintóval – tette hozzá Di bíró.

– A ház orvosa és a gondnoknő pedig egy második, zárt hordszékben jön utánunk, mert azt hallottam, hogy a lány súlyos beteg.

A tanácsnok bólintott.

– Máris intézkedem, uram. Az akadémikus úr személyi szolgája kint vár – fordult Lo járásfónökhöz. – Üzenetet hozott, hogy a nagytiszteletű úr készen áll a vendégek fogadására.

– Atyaég, a verseim! – kiáltott föl Lo.

A bíró segített kiválogatni és rendbe rakni az asztalon szerteszórt papírlapokat, azután elkísérte a kollégáját a második udvarig majd egyedül ment tovább a bírósági részleg felé.

Kao egy nagy gyaloghintó mellett várta a kapuban.

– Az orvos és a gondnoknő abban a zárt hordszékben ül, uram

– tudatta a bíróval.

Mialatt a hatalmas boltozatos kapun át kivitték őket, a tanácsnok megjegyezte:

– Annak az ugarnak a helyén közparkot kellene létesíteni, uram. Nem volna helyes meghagyni a városfalon belül egy olyan területet, ahol mindenféle haramiák összegyűlhetnek. Egyetértesz, uram?

– Igen.

– Remélem, megtaláltad délelőtt az irattárban, amit kerestél.

– Meg.

Mivel érzékelte, hogy a bírónak nincs kedve az efféle oldott beszélgetéshez, a tanácsnok onnan kezdve csöndben maradt. Amikor azonban a Templomok utcáján haladtak, újból rákezdte:

– Tegnap délelőtt fölkerestem Lu templomfőnököt abban a templomban, az utca végén… Nem nagyon sikerült rávennem, hogy elfogadja a járásfőnök úr meghívását. Csakis akkor állt rá, amikor megtudta, hogy te is ott vendégeskedsz.

Di bíró fölegyenesedett az ülésen.

– Nem mondta, miért?

– Tudta, hogy bűnügyi nyomozóként nagy hírnévnek örvendesz. És egy érdekes kísérletet emlegetett, hajói emlékszem, valami rókákkal kapcsolatban.

– Értem. Van róla sejtelmed, mire célozhatott?

– Nincs, uram. A templomfőnök igen különös ember. Erősen hangsúlyozta, hogy előző este érkezett, de… Tejó ég, miért álltunk meg itt?

Kipillantott az ablakon. A hordozók vezénylője odalépett, és jelentett neki:

– A tömegtől nem lehet haladni, uram. Egy pillanat, már szóltam, hogy engedjenek át.

Di bíró nagy lármát, izgatott hangokat hallott. A gyaloghintó továbbhaladt egy keveset, aztán újra

megállt. Az őrség tisztje jelent meg az ablaknál. Keményen szalutált Kaónak, majd így szólt:

– Sajnálom, uram, de jobb, ha nem folytatják az útjukat. Az elhagyott templom boszorkánya megkapta a kergekutyakórt…

A bíró azonnal félretolta az ajtót, és lelépett a gyaloghintóról. Hat őr állta el az utat mereven maga elé tartott lándzsával, hogy távol tartsa a kíváncsiskodók kis csapatát. Odébb Sáfrány feküdt az út szélén, hanyatt; mozdulatlan teste szánalmasan soványnak látszott szutykos, rongyos köntösében. Nyakát két katona szorította a földre háromméteres villás tolvajfogó bottal. Valamivel távolabb, az üres út közepén néhány másik katona tüzet rakott.

– Jobb, ha nem jössz közelebb, uram – figyelmeztette .1 i r. i I >i bírót. – A biztonság kedvéért elégetjük a holttestet. Nem nagyon tudjuk, hogyan terjed a betegség.

Időközben Kao tanácsnok is melléjük ért.

– Mi történt? – kérdezte éles hangon a katonát. – Az a nő meghalt?

– Igen, uram. Fél órával ezelőtt az embereim, akik abban az utcai bódéban ültek, vad kiabálást és furcsa ugató hangokat hallottak amonnan a bozótból. Azt hitték, egy megkergült kutya támadt rá valakire, berohantak értünk az őrszobára, és mi azonnal kijöttünk villás botokkal. Épp, amikor át akartam menni azon a régi kapun, éktelen üvöltéssel előrohant a boszorkány. Az arca szörnyűségesen eltorzult, a szája habzott. Felénk rohant, de az egyik emberemnek sikerült a torkát a villába kapnia, és ledöntenie a földre. A nő megragadta a botot, és olyan vadul hányta-vetette magát, hogy még egy ember kellett, csak úgy tudták lent tartani. Végül aztán lehullott a keze, meghalt. – A tiszt hátratolta a sisakját, és megtörölte izzadt

homlokát. – Milyen nagyszerű ember a járásfőnökünk, uram! Biztosan számított valami effélére. Parancsot kaptam, hogy néhány emberemet küldjem ki ehhez a bódéhoz, hogy figyeljék azt a régi kaput… Ezért tudtunk gyorsan intézkedni, még mielőtt egy járókelőt megtámadhatott volna.

– Bizony, belevaló fickó a mi járásfőnökünk – vigyorgott egy másik katona.

Di bíró odaintette az orvost, aki addigra leszállt a másik hordszékről.

– A halott nő megkapta a veszettséget – szólt oda neki kurtán.

– Egyetértesz vele, hogy elhamvasszák?

– Teljes mértékben, uram. És a villás botot is, amivel elfogták. Sőt legjobb, ha azt a bozótot is fölégetik, ahonnan kijött. Szörnyű kór ez, uram.

– Maradj itt, legyen rá gondod, hogy minden rendben menjen

– utasította a bíró Kao tanácsnokot. – Én visszamegyek a bíróságra.

TIZENHATODIK FEJEZET

A Lo rezidenciájának központi udvarán álló három hivatali gyaloghintó körül fiatal szolgálók hada nyüzsgött. Volt, aki a párnákat terítette le brokáttakaróval, más az elemózsiás kosarat, a teáskészletet és az édességgel töltött dobozokat készítette elő. Vidám csicsergésük most Di bíró idegeire ment. Megkereste a háznagyot. Az öreg épp a fal tövében guggoló, barna zubbonyt és széles piros selyemövet viselő, kéttucatnyi gyaloghintóhordozó sudár parancsnokával beszélt. A háznagy tudatta a bíróval, hogy a könyvtárszobában már véget ért a költői találkozó, a vendégek visszavonultak átöltözni, Lo járásfőnők pedig követte a példájukat.

A bíró is bement a szobájába. A nyitott tolóajtóhoz húzta a karosszéket, és kimerültén lehuppant rá. Jobb könyökét a bal tenyerébe, állát összeszorított öklére támasztotta, és komoran nézte a késő délutáni sápadt napfényben még csendesebbnek tűnő sziklakertet.

Feje fölött elnyújtott visítás hangzott. Fölemelte a tekintetét. Egy csapatnyi vadlúd húzott el, nagy szárnyuk lassan verdesett a kék égen. Ez már az ősz biztos jele, gondolta.

Egy idő után fölkelt, és bement. Kedvetlenül magára öltötte ugyanazt a sötétlila köntöst, amelyet előző délután viselt. Miközben épp a magas fátyolszövet föveget helyezte a fejére, vascsizmák csattogását hallotta az elülső udvar felől. Eszerint megjött a katonai kíséret, tehát nemsokára indul a társaság.

Amikor a központi udvaron keresztülhaladt, csatlakozott hozzá Lu. A templomfőnök kopott kék köntöst viselt, melyet szalmakötéllel font át hatalmas hasán; lábán nagy szalmaszandál csattogott. Kezében girbegurba botot szorongatott, amelyen batyuba kötött ruha himbálózott. A fogadócsarnok előtti márványteraszon a járásfőnök, az akadémikus és az udvari költő várt ragyogó brokátruhában. Amikor a bíróval együtt fölért a teraszra, a templomfőnök mogorván odaszólt nekik:

– Ne izgassátok magatokat az öltözékem miatt, uraim! Majd a szikla tetején, a templomban átöltözöm. Ebben a batyuban hozom a legjobb ruhámat.

– Te bármit húzol föl, lenyűgözően festesz, kedves templomfőnök úr! – felelte az akadémikus jóindulatúan. – Én veled utazom, Csang. Ki kell tárgyalnunk a nézeteltéréseinket azzal a tanulmánnyal kapcsolatban.

– Induljatok nyugodtan! – mondta a templomfőnök. – Én gyalog megyek.

– Az lehetetlen, uram – tiltakozott Lo járásfőnök. – A hegyi út meredek, és…

– Jól ismerem az utat, megmásztam már ennél meredekebbet is

– vágta rá a templomfőnök. – Szeretem a hegyi tájat, és élvezem az erőfeszítést. Csak azért jöttem, hogy szóljak, nekem nem lesz szükségem szállítóeszközre.

Azzal eltrappolt, vállán a görbe bottal.

– Ez esetben, Di, remélem, hajlandó vagy velem egy hintóba szállni – mondta Lo. – Jü-lan kisasszony majd a harmadik gyaloghintón jön az első számú feleségem szobalányával, aki gondját viseli. Ha megengeded, odavezetlek az első gyaloghintóhoz, uram – fordult az akadémikushoz.

A járásfőnök az akadémikussal és az udvari költővel együtt lelépdelt a márvány lépcsősoron. Harminc katona szalutált fényes bárdjával. Amikor Lo és a bíró épp beszállni készült a második gyaloghintóba, a teraszon megjelent a költőnő: feltűnően törékeny szépségű jelenség, bokája körül lebegő vékony selyemköntösben és ezüst virágmintával díszített, hosszú ujjú, kék brokátzubbonyban. Dús haját rafinált magas kontyba rendezte, és ezüst haj tűkkel rögzítette, melyeknek végén finoman megmunkált aranydíszek fityegtek csillogó kék zafírberakással.

Miután kényelembe helyezte magát a párnákon, Lo bosszúsan megkérdezte:

– Láttad azt a ruhát meg azokat a hajtűket, Di? Az első számú feleségemtől kérte őket kölcsön! A költői összejövetel egyébként nem tartott nagyon sokáig. Az akadémikus és Csang mintha vonakodott volna őszinte véleményt mondani a verseimről. A templomfőnök pedig még csak nem is palástolta az unalmát! Ellenszenves fickó! Jü- lan viszont, meg kell, hogy mondjam, tett

néhány találó megjegyzést. Csodásan érzi a nyelvet, az egyszer biztos! – A járásfőnök fölfelé pödörte kurta kis bajuszának két végét. – Ami a tartózkodási helyüket illeti Mo tábornok pere idején, azt nem volt nehéz kideríteni. Amint megemlítettem az esetet, az akadémikus rögtön kiselőadást tartott az egészről. A cenzor magához rendelte, hogy segítsen neki eligazodni a helyi viszonyok között. Csang Lan-po szintén itt tartózkodott, mert elégedetlen földbérlőkkel kellett tárgyalást folytatnia.

Az ő családjának a birtokában van a járás megművelhető területeinek majdnem a fele. Csang végigkövette a bíróság üléseit, mert az egymásnak feszülő emberi szenvedélyeket akarta tanulmányozni. Legalábbis ő ezt mondja. Lu templomfőnök pedig szintén itt volt, az egyik templomban szállt meg, és egy buddhista szövegről tartott előadás-sorozatot. Arra viszont nem tudtam sort keríteni, hogy megkérdezzem, nem jártak-e a Tóvidéken, amikor a költőnőt elfogták. Hol helyezted el azt a lányt a Fekete Róka szentélyből?

– Meghalt, Lo. Elkapta a veszettséget. Biztosan egy rókától. Folyton simogatta-ölelgette őket, még azt is hagyta, hogy az arcát nyalogassák, Úgyhogy…

– Egek, ez rossz hír, Di!

– Nagyon rossz. Mert mostantól senki sincs, aki…

Nem fejezte be, a gongok beléfojtották a szót. A gyaloghintók átértek a magánrezidenciától a bírósági tömbhöz, és most az épületegyüttes főkapujánál álltak. Tizenkét poroszló sorolt be a menet élére, közülük négyen rézgongokat ütöttek. Mások kezében hosszú póznára erősített, pirosra lakkozott tábla volt; némelyiken az állt:„Csinhua járásfőnöksége” másokon pedig: „Utat!” A többiek lámpásokat vittek ugyanilyen felirattal – ezeket majd éjszaka gyújtják meg, amikor a társaság visszatér a városba.

A súlyos, vasalt főkapu kitárult, és a menet elindult az utcán. Elöl a poroszlók, mögöttük a három gyaloghintó – két oldalán tíz-tíz katonával –, majd leghátul tíz állig felfegyverzett katona. Az ünnepre öltözött nyüzsgő embertömeg készségesen utat nyitott előttük. Újra és újra kiáltás hallatszott: „Éljen a járásfőnök!” Di bíró elégedetten vette tudomásul kollégája népszerűségének újabb jelét. Miután elhagyták a bevásárlóutcát, és odakint valamelyest elült a zaj, a bíró folytatta:

– Arra számítottam, hogy Sáfrány majd azonosítja i > min i un két. A halála súlyos csapás, miután nincs bizonyíték .1 k<vrmln 11 Arra viszont van bizonyítékom, hogy a tettes a három veinlcp >1 valamelyike. Egyikük Sáfrány apja, és ez az ember ölte meg .1 l.iny féltestvérét, Szungot, ahogy ezt már kifejtettem az után a látogatá som után, amit a szerencsétlen Sáfrány nagynénjénél tettem. Most ehhez hozzáteszem, hogy ráadásul ugyanez az ember ölte meg Kicsi Főnixet.

– Jóságos ég! – kiáltott föl a járásfőnök. – Ez azt jelenti, hogy…

Di bíró fölemelte a kezét.

– Sajnos a felfedezésem nem sokat segít rajtad, amíg nem tudjuk alátámasztani, hogy a három közül melyik a mi emberünk. Hadd foglaljam össze a helyzetet! Kicsi Főnix tegnapi meggyilkolása megfelelő kiindulópont. Aztán rátérek a diák tegnapelőtti halálára, amelyhez háttérként szolgál Mo tábornok tizennyolc évvel ezelőtti pere. Végül együtt megvizsgáljuk a Fehér Kócsag monostorban történt gyilkosságot. Ily módon mindezeket a problémákat a megfelelő időrendi összefüggésben tudjuk végigtekinteni. Nos, kezdjük a táncosnő halálával! A döntő mozzanat az, hogy Kicsi Főnix találkozott Sáfrány apjával, amikor az a lányától visszafelé indult a városba. A lánynak ez abban a

pillanatban semmit nem jelentett, miután korábban sosem látta azt az embert. Tegnap délután meg akarta nézni a dísztermet, ahol majd este föl kell lépnie, Jü-lan pedig, aki szerelmes volt belé, elhozta a rezidenciádra. Kicsi Főnix azt mondta a költőnőnek, hogy legjobb produkcióját, a Főnix a bíbor felhők között című táncot fogja bemutatni. Ezután találkozott a három vendégeddel. E miatt a rövid kis találkozás miatt döntött hirtelen úgy, hogy megváltoztatja a műsort. Lemondott az eredetileg tervezett dalról, amely pedig mindig sikeres a vendégek körében, és kitalálta helyet – te a Feketeróka-balladát, amit még sosem táncolt nyilvánosan, sőt, amelyhez még tisztességes kottája sem volt.

– Egek! – kiáltott föl Lo. – Fölismerte a férfit, akivel az ugaron találkozott!

– Pontosan! Ámde a férfi nem adta jelét, hogy felismerné. Nem baj, gondolta a lány, majd ő megsegíti kicsit azt a memóriát! A Feketeróka-balladáról biztosan neki is eszébe fog jutni! így majd a tánc végeztével, amikor a szokásokhoz híven minden vendéghez leül egy csésze borra, kerek perec elmondja, hogy tudja: ő Sáfrány apja, és rögtön elő is adja a kérését. Miután a lány becsvágyó volt, és sokat jelentett neki a tánc, feltételezem, hogy Saótól vagy Csangtól azt kérte volna, vezesse be a legfelsőbb fővárosi körökbe – esetleg némi havi apanázzsal is megtoldva a segítséget. A templomfőnök esetében ragaszkodott volna hozzá, hogy Lu lépjen föl támogatójaként – például fogadja örökbe –, és ismert neve teljes súlyát vesse latba az ő pályafutása egyengetése érdekében. Zsarolás, egyszerű, színtiszta zsarolás. – A bíró végigsimította a szakállát, nagyot sóhajtott, majd folytatta: – Okos lány volt, de alábecsülte az áldozatát. Amint a férfi rájött, kivel van dolga, elkezdett terveket szőni, hogyan távolíthatná el.

Amikor te bejelentetted, hogy Kicsi Főnix a Feketeróka-balladát fogja táncolni – vagyis világos lett, hogy a lány felismerte benne az ugaron látott férfit, és valamit akar tőle –, azonnal elhatározta, hogy megöli a lányt, amint erre megfelelő alkalom nyílik. A tűzijáték éppen ezt az alkalmat kínálta számára, és ő ki is használta. Méghozzá úgy, ahogy ezt tegnap este fölvázoltam neked. Ezen gondolatmenet alapján állítom, Lo: megdönthetetlen bizonyítékom van arra, hogy a gyilkos a három vendég valamelyike.

– De boldog vagyok, hogy nem Jü-lan tette! – kiáltott föl a járásfőnök. – Igaz: nem tudjuk, melyik volt a három közül, de neked köszönhetően, fivérem, mégsem tört derékba .1 pályáin! Mn 1 ly) nyugodt lelkiismerettel jelenthetem a táncoslány meggyilkol,r..ii, mint olyan helyi ügyet, amelynek a költőnőhöz semmi köze! Solu nem fogom tudni neked viszonozni, én…

Pattogó parancsszavak és fegyvercsörgés lármája szakította félbe. A menet épp a nyugati városkapun haladt át. Di bíró gyorsan megint magához ragadta a szót:

– Vegyük sorra másodikként a diák meggyilkolását! Szung ötéves gyerek volt az apja tárgyalásának idején, és az egyik nagybátyja azonnal elvitte a fővárosba. Csak találgathatunk, mikor és hogyan jutott olyan adatok birtokába, amelyek meggyőzték arról, hogy az apját ártatlanul vádolták. Feltételezem, ismerte az anyja bűnös viszonyának történetét – a nagybátyja vagy más rokon mesélhette el neki, amikor fölnőtt –, mert a nagynénitől tudom, hogy egyszer sem látogatott Csinhuába. Így vagy úgy, kiderítette, hogy Sáfrány abból a bűnös viszonyból született, ezért jött ide, és lépett kapcsolatba a féltestvérével. Ezzel egy időben áttanulmányozta a levéltáradban fellelhető aktákat, hogy a tábornok tárgyalásáról minden részletet

megtudjon. Sáfrány nem árulta el a fiúnak, hogy az apja időről időre meglátogatja, de az apának biztosan beszélt a diákról. Elmondta neki, hogy Szung I-vennek hívják, a teakereskedőnél lakik, és azért jött Csinhuába, hogy az apja gyilkosát törvény elé vigye. A bűnös férfi elment Meng teakereskedő házába, és megölte a fiút.

A köpcös járásfőnök hevesen bólogatott.

– Igen, Di. Aztán alaposan átkutatta Szung lakrészét, hogy megtaláljon minden olyan feljegyzést, ami esetleg az ő személyazonosságára utal. Lehet, hogy föl is fedezett valamit Mo tábornoktól, vagy talán a fiú anyjától származó régi leveleket. A hatóságok elkobozták Mo összes tulajdonát, azonban elképzelhető, hogy a család magával vitt egy-két köntöst, és sok évvel később a diák bizalmas írásokat fedezett föl egy ruhába varrva, vagy a jó ég tudja, miképp.

– Erre csak akkor derül fény, ha a gyilkost azonosítottuk, és elegendő bizonyítékunk gyűlt össze ahhoz, hogy kihallgathassuk. Pillanatnyilag azonban a leghalványabb esélyét sem látom annak, hogy ez valaha megtörténjék! De mielőtt ebbe mélyebben belemennénk, szeretném veled megvitatni a harmadik pontot. Nevezetesen, a költőnő függőben lévő ügyét, miszerint állítólag halálra korbácsolta a szolgálóját a Fehér Kócsag monostorban. Mondd csak, mire jutottál a két névtelen levéllel, amelyet átadtam neked?

– Nem sokra, Di. Mindkettőt tanult ember írta, és jól tudod, milyen szigorú szabályok határozzák meg az irodalmi stílust. Az emberi élet, gondolkodás és cselekvés összes létező vagy elképzelhető aspektusára megvan az adekvát kifejezés, és minden írástudó a megfelelőt fogja használni, a megfelelő helyen. Ha a levelet tanulatlan ember írta volna, akkor persze egészen más lenne a helyzet. Olyankor könnyű a jellemző fordulatokat, beidegződéseket, esetleg hibákat

felismerni. Jelen helyzetben mindössze annyit mondhatok, észrevehető a hasonlóság bizonyos viszonyszók használatában, ami arra utalhat, hogy a két levelet talán ugyanaz a személy írta. Sajnálom, Di.

– Bárcsak láthatnám az eredetiket! – kiáltotta a bíró. – Akkor minden kétséget kizáróan meg tudnám állapítani, mert annak idején sok kézírást taulmányoztam. De ehhez a fővárosba kellene utazni. Ráadásul kétlem, hogy a császári bíróság hozzáférést biztosítana nekem a levelekhez.

Bosszúsan húzkodta a bajuszát.

– Miért van mindenképp szükséged a levelekre, Di? A te éles szemed, fivérem, másképp is meg tudja állapítani, hogy a három közül melyik vendégem a gyilkos. Hiszen világosan látjuk, a fickó kettős életet élt. Biztosan felfedeztél valamit a beszédükben, vagy a…

A bíró megvonta a vállát.

– Remény sincs rá, Lo! Az alapvető probléma az, hogy mindhárman rendkívüli emberek, akiknek a cselekedeteit és a reakcióit nem lehet hétköznapi mércével mérni. Ok hárman fölöttünk állnak: tanultabbak, tehetségesebbek és tapasztaltabbak nálunk… hogy fontos pozíciójukról már ne is beszéljünk! Egyenesen nekik szegezni a kérdéseket azt jelentené, hogy kihívjuk magunk ellen a sorsot… Kerülő úton, a szokásos szakmai fogásokkal pedig hiába is próbálnánk megtudni tőlük, amire kíváncsiak vagyunk. Valamennyien kiemelkedő szellemi képességű, ráadásul minden hájjal megkent férfiak, tökéletesen képesek uralkodni magukon. Azontúl az akadémikusnak például nagyobb tapasztalata van a bűnügyek felderítésében, mint akár neked, akár nekem. Megpróbálni blöffölni vagy rájuk ijeszteni, hogy véletlenül elszólják magukat, fölösleges erőpocsékolás.

Lo megcsóválta a fejét.

– Az igazat megvallva – szólt búsan –, még mindig nem tudok hozzászokni a gondolathoz, hogy ennek a három nagy írónak az egyike gyilkossággal gyanúsítható. Hogy tudsz magyarázatot adni arra, hogy egy ilyen ember kegyetlen, véres bűnöket követhet el?

A bíró megvonta a vállát.

– Csak vaktában tapogatózunk. Elképzelhetőnek tartom például, hogy az akadémikus megcsömörlött. Mindent megkapott, amit a normális élet az embernek megadhat, abnormális érzésekre vágyik tehát. Az udvari költő épp ellenkezőleg: láthatóan abban a hitben él, hogy a költészete másodlagos érzelmekből táplálkozik, ezért mit sem ér. Márpedig az efféle szorongás olykor váratlan tettek melegágya lehet. Ami pedig Lu templomfőnököt illeti: magad mondtad, hogy mielőtt áttért az új hitre, kegyetlenül kizsákmányolta a templomi birtok főbérlőit. Mostanra láthatóan úgy elöntött, jón és rosszon túl jelöli ki önmaga helyét, ez azonban nagyon veszélyes megközelítés. Csak néhány egyszerű magyarázatot soroltam föl, ami kapásból eszembe jutott. De ennél egészen biztosan sokkal bonyolultabb a dolog.

A köpcös járásfőnök bólintott. Kinyitotta az egyik kosarat, kivett egy maréknyi édességet, és majszolni kezdte. Di bíró az ülés alatt elhelyezett teáskannából szeretett volna tölteni magának, ám a gyaloghintó hirtelen erősen hátradőlt. A bíró elhúzta a függönyt. Magas fenyőkkel szegélyezett meredek emelkedőn haladtak fölfelé. Lo gondosan beletörölte a kezét a kendőjébe, és újra megszólalt:

– A rutinellenőrzésekkel sem megyünk semmire, Di. Legalábbis ami Saót és Csangót illeti. Mindkettő azt mondta nekem, hogy tegnapelőtt este – amikor a diákot megölték – korán lefeküdt aludni. Te is tudod, milyen nagy és mozgalmas hely a kormányzati udvarház, ahol

az éjszakát töltötték; egyfolytában ki-be járkálnak a legkülönfélébb hivatalnokok. Lehetetlen kideríteni, ki, mikor, merre járt. Különösen, mert az illetőnek nyilván gondja volt rá, hogy ne nagyon vegyék észre, amikor késő éjjel kisurran. Mi a helyzet a templomfőnökkel?

– Ugyanaz. Abban a templomban is bármikor jöhetszmehetsz, ezt magam tapasztaltam. És onnan könnyen le lehet vágni az utat a keleti kapu környéke felé, ahol a teakereskedő lakik. Sáfrány halálával, félek, zsákutcába jutottunk.

A két járásfőnök borús képpel hallgatott. Di bíró lassan csavargatta pofaszakállát az ujjai között. Hosszú szünet után hirtelen megszólalt:

– Az előbb fejben újra lejátszottam a tegnap esti vacsorát. Neked nem tűnt föl, milyen udvariasan viselkedtek egymással a vnultyi i> I Mind a négyen, a költőnőt is beleértve. Előzékenyen, de visszalogot tan, barátságosan, mégis személytelenül. Épp csak annyit csipkelőd tek, amennyire az ember számít, ha összegyűlik egy csapat irodalmár, csupa olyan, aki a maga területén fölért a csúcsra. Csakhogy ezek a vendégek sok-sok éve szoktak itt-ott találkozni… Ki tudja, mit tartanak egymásról valójában, miféle emlékek, a szeretet és a gyűlölet milyen láthatatlan szálai kötik őket egymáshoz… A három férfi soha nem fogja a legkisebbjeiét sem mutatni a valóságos érzéseinek. A költőnő azonban egész más. Őeleve, a természeténél fogva szenvedélyes asszony, a börtönben töltött hat hét és a tárgyalás pedig komolyan megviselte. Este fölemelte a maszkjának egy pici csücskét. Csupán egyetlenegyszer, de egy rövid pillanatra valódi feszültséget éreztem a levegőben.

– Miután fölolvasta azt a furcsa verset az„örömteli viszontlátás”ról? Arra gondolsz?

– Pontosan. Kedvel téged, Lo, és határozott meggyőződésem, hogy soha nem szerzett volna ilyen költeményt, ha nincs benne akkora érzelmi feszültség, hogy egyszerűen megfeledkezzen rólad. Később, amíg a tűzijátékot néztük az erkélyről, és már kicsit lehiggadt, többé-kevésbé bocsánatot is kért tőled. Az a vers valamelyik vendégednek szólt, Lo.

– Örömmel hallom – felelte szárazon a köpcös járásfőnök. – Nagyon megdöbbentett az a vad indulat, amellyel támadt. Főleg, mert a vers maga bitang jó volt ahhoz képest, hogy helyben rögtönözte.

– Mit mondtál? Bocsánat, Lo, megint azon a két levélen járt az eszem. Ha ugyanaz a valaki írta, akkor az azt jelenti, hogy valamelyik vendéged gyűlöli Jü-lant. Annyira gyűlöli, hogy vérpadra akarja küldeni. Megint visszaérünk ugyanahhoz az eredendő kérdéshez: melyik a három közüli Nos, megígértem neked, hogy elbeszélgetek a költőnővel a Fehér Kócsag-esetről. Remélem, ma este alkalmam nyílik rá. Akkor majd szóba hozom azt a névtelen levelet, és feltűnés nélkül figyelem, hogyan reagálnak, főleg a költőnő. Bár őszintén megvallom, nem sokat várok ettől a kísérlettől.

– Remek kilátások! – mormogta a járásfőnök, majd hátradőlt a párnán, és a kezét lemondóan összekulcsolta méretes pocakján.

Rövid idő múltán újra vízszintes terepre értek. Amikor a gyaloghintó megállt, körös-körül nagy volt a zsivaj.

Egy fennsíkon találták magukat. A Smaragd-szikla a tisztást körbefogó óriási vén fenyők sötét kékeszöld színéről kapta a nevét. Távolabb, a szikla peremén, egyszintes, minden oldalról nyitott pavilon állt; súlyos tetejét vastag faoszlopok impozáns sora tartotta. A szikla mély szurdok fölé lógott. Szemközt két hegy emelkedett. Az egyik gerince épp a pavilonnal egy

magasságban volt, a másik a vöröslő égre tornyosult. A szikla másik végén kis templom állt, csúcsos tetejét félig eltakarták a fenyőágak. A templom előtti ételárusító bódékat most a járásfőnök látogatása miatt bezárták. Lo szakácsai szabadtéri konyhát rendeztek be itt. A fák alatt fölállított kecskelábú asztalok körül szolgák hada sürgött szállítókosarakkal és óriási boroskancsókkal. Itt látják majd vendégül az összes poroszlót, őrt és a bíróság minden más alkalmazottját. A hordszékesek és szállítók pedig majd gondoskodnak róla, hogy a maradék étel-ital se vesszen kárba.

Amikor Lo az első gyaloghintó mellett állva köszönteni készült az akadémikust és az udvari költőt, megjelent a láthatáron Lu templomfőnök zilált alakja. Kifakult kék ruhája sarkait begyűrte a szalmaöv alá, így jól látszott izmos, szőrös lába. A batyuba kötött ruhát a vállára vetett görbe boton hozta, ahogyan a parasztok szokták.

– Úgy festesz, akár egy igazi hegyi remete! – kiáltott od.i nel i az akadémikus. – Persze, olyan, aki nem csak fenyőmagvakon és hajnali harmaton él…

A hájas szerzetes elvigyorodott, elővillantva elvásott, szabálytalan fogait, aztán elindult a templom felé. Lo járásfőnök a többi vendéget egy fenyőtűvel borított ösvényen a pavilon kicsit megemelt talapzatának márványlépcsőjéhez vezette. Di bíró, aki leghátul haladt, magában nyugtázta, hogy három katona nem követi a többit a rögtönzött konyhához, hanem együtt leguggolnak egy fenyő alatt, körülbelül félúton a pavilon és a templom között. Csúcsos fémsisakot viseltek, kardjukat a hátukra szíjazták. A bíró felismerte a széles vállú tisztet, akivel korábban a bíróság kertjében találkozott. Ok azok a katonák, akiket a megyefőnök a költőnő kíséretére kirendelt. Lo járásfőnök felelősségvállalása csak a rezidencia területére terjedt

ki. Most, hogy a költőnő elhagyta az épületet, a kíséret ismét szolgálatba lépett. Igazuk is van, gondolta a bíró, hiszen az életükkel felelnek a fogolyért. Ezen a színes és víg kiránduláson komor jelenlétük mégis szorongással töltötte el egy pillanatra.

TIZENHETEDIK FEJEZET

Di bíró követte a többieket a pavilonba. Fölhajtottak egy csésze teát, aztán Lo járásfőnök odavezette őket a márványból faragott alacsony mellvédhez, amely a szikla peremét jelezte. A mellvédnél állva csendben nézték, ahogy a nap vörös korongja elmerül a hegyek mögött, és a szurdok fölött gyorsan gyülekezni kezdenek az árnyak. A mellvéden áthajolva a bíró megállapíthatta, hogy alattuk a meredély jó harmincméternyi. Finom köd szállt föl az éles sziklák közt messze lent kanyargó hegyi patak felől.

Az udvari költő megfordult.

– Feledhetetlen látvány! – mondta áhítattal. – Bárcsak meg tudnám ragadni ezt a fenséget néhány sorban, és megidézhetném a…

– Csak ne engem másolj! – szólt az akadémikus halvány mosoly – lyal az ajkán. – Amikor először jártam ezen a híres helyen – Csu államtanácsost kísértem el –, négy versszakot írtam erről a naplementéről. Az államtanácsos idevésette valahová a szarufára, ha igaz. Nézzük is meg, Csang!

Mindannyian vizsgálgatni kezdték a pavilon szarufáira függesztett többtucatnyi kisebb-nagyobb táblát, amelyeken csupa híres látogató költeménye vagy értekezése állt. A..iLulriml n . . úli i felszolgálónak, aki az állólámpákat gyújtotta meg, hogy cmrl|i ni i gasra az egyik lámpát. Az udvari költő fölfelé meredi, és rg) . 11 csak fölkiáltott:

– Igen, Sao, itt a költeményed! Nagyon magasan van, de ki tudom venni a szöveget. Csiszolt, klasszikus stílus!

– Régi idézetek mankóin bicegek – felelte az akadémikus. – De azért akaszthatták volnajobb helyre. O, igen, emlékszem már! Azon az estén a tanácsos az „Összejövetel a felhők fölött" nevet ragasztotta a találkozónkra. Van valakinek ötlete erre a mai alkalomra?

– „Együtt a ködben” – szólalt meg egy rekedtes hang.

Lu templomfőnök volt az, aki időközben felért a lépcsőn. Ismét a fekete szegélyű, borvörös, hosszú köntöst viselte.

– Remek! – kiáltotta az udvari költő. – Tényleg sűrűsödik a köd. Nézzétek, hogyan kúszik be a fák közé!

– Én nem erre gondoltam – jegyezte a meg a templomfőnök.

– Reméljük, hamarosan előbújik a hold – mondta Di bíró. – Hiszen hozzá kötődik az ősz közepének ünnepe!

A szolgák addigra megtöltötték a boroscsészéket. A márvány mellvéd közelében álló, vörösre lakkozott kerek asztal roskadozott a hideg falatokkal megrakott tálaktól. Lo járásfőnök fölemelte a csészéjét.

– Nagy tisztelettel köszöntelek benneteket, az „Együtt a ködben” összejövetel részvevőit. Miután egyszerű, vidékies kis étkezésre készülünk, azt javaslom, foglaljunk helyet minden szabály mellőzésével.

Arra azért gondosan ügyelt, hogy az akadémikusnak a jobbján, az udvari költőnek a balján kínáljon helyet. A levegő csípős volt, de a székekre vastag takarókat terítettek, a kövezett padlóra fa lábzsámolyokat helyeztek. Di bíró szemközt a kollégájával, Lu templomfőnök és a költőnő közé ült le. A felszolgálók

gőzölgő gombócokkal teli mély tálakat tettek az asztalra. Lo szakácsa láthatóan rájött, hogy idekint a sziklán, ezen a hűvös estén a vendégeknek nem nagyon hiányzik a sok hideg előétel. Két szolgáló újratöltötte a boroscsészéket. A templomfőnök egy hajtásra kiürítette a magáét, és reszelős hangján így szólt:

– Szép utam volt fölfelé. Láttam egy aranyfácánt, és az ágak közt két gibbont. Valamint egy rókát. Nagyon nagy volt. Úgy…

– Remélem, ma este megkímélsz bennünket a hátborzongató rókatörténeteidtől! – vágott közbe mosolyogva a költőnő, aztán a bíróhoz fordult. – Legutóbb, amikor a Tóvidéken találkoztunk, mindenki lúdbőrös lett a meséitől!

A bírónak úgy tetszett, a nő most jobb bőrben van, mint pár órával korábban. Bár lehet, hogy ez csak a gondos arcfestésnek volt köszönhető.

A templomfőnök dülledt szemével merőn nézte a nőt.

– Néha vízióim támadnak – mondta nyugodtan. – Ha másoknak elmondom, amit látok, azt részben felvágásból teszem, részben, hogy a saját félelmemet tompítsam. Mert amiket látok, azokat egyáltalán nem szeretem. A magam részéről szívesebben nézegetnék állatokat. A vadonban.

A bírónak feltűnt, hogy a templomfőnök szokatlanul levert.

– Előző szolgálati helyemen, Han-jüanban – jegyezte meg –, sok gibbon volt a rezidenciám mögötti erdőben. Mindennap figyeltem őket, miközben a reggeli teámat fogyasztottam a hátsó erkélyen.

– Szeretnünk kell az állatokat – fűzte hozzá ehhez lassan a templomfőnök. – Az ember sosem tudhatja, milyen állat volt előző életében. Sem azt, milyen állatba költözik majd a következőben.

– Úgy képzelem, te egykor vad tigris lehettél! – szólt a bíróhoz ravaszkásan a költőnő.

– Inkább házőrző kutya, asszonyom – felelte a bíró, majd a templomfőnökhöz fordult. – Azt mondtad, uram, nem vagy már buddhista. És mégis hiszel a lélekvándorlásban.

– Ez csak természetes! Miért élnek egyesek a legborzalmasabb nyomorúságban a bölcsőtől a sírig? Vagy miért hal meg szörnyű kínok között egy kisgyerek? Erre az egyetlen elfogadható magyarázat, hogy a valamely korábbi életükben elkövetett bűneikért lakóinak. Hogyan várhatnák el tőlünk a magasságos égiek, hogy egyetlen életút alatt jóvátegyük mindazt a rosszat, amit elkövetünk?

– Nem, nem, Lo, ragaszkodom hozzá! – szakította félbe párbeszédüket az akadémikus dörgő hangja. – Add elő nekünk az egyik pajzán szerelmes versedet! Meg kell mutatnod, hogy nem véletlenül állsz csodás szerető hírében.

– Lo a szerelembe szerelmes – jegyezte meg a költőnő enyhe gúnnyal. – Sokakkal enyeleg, mert hiányzik belőle a képesség, hogy egyet igazán szeressen,

– Ilyen barátságtalan megjegyzést tenni érdemes vendéglátónkra!

– kiáltotta az udvari költő. – Kárpótlásul most te add elő valamelyik

szerelmes versedet, Jü-lan!

– Nem szoktam szerelmes verseket előadni. Már nem. De írok nektek egy költeményt.

Lo intett a háznagynak, és a kisasztalra mutatott, amelyre elő volt készítve papír és tinta. Di bírónak feltűnt, hogy a kollégája egészen elsápadt. Jü-lan megjegyzése láthatóan elevenére tapintott. A háznagy kiválasztott egy lapot, ám az akadémikus közbeszólt:

– A mi csodálatos Jü-lanunk csak nem fogja halhatatlan költeményét egy vacak papírdarabra firkálni! írj arra az oszlopra, hogy a versedet belevéshessék a fába, és eljövendő nemzedékek csodálhassák!

A költőnő vállat vont. Fölkelt, majd odalépett a legközelebbi oszlophoz. Egy szolgáló tintakővel és ecsettel követte, egy másik pedig gyertyával a kézben állt készenlétben. Jü-lan végigdörgölte az oszlopot, amíg egy sima felületet nem talált. A bírót újra megdöbbentette, milyen karcsú, kifejező a keze. A költőnő megnedvesítette a tintakövön az ecsetet, és tiszta, elegáns írásjelekkel felrótta a költeményét:

Keserű szívvel keresem a szót, lámpafénynél rovom versemet.

Nem jön az álom bosszú éjen, az ágy rideg magánya egyre riaszt.

Kinn, a kertben halkan zizeg az őszi lomb.

A hold reménytelenül átsüt az ablak fátyolszövetén.

– Ah! – rikkantotta az akadémikus. – Az ősz minden nosztalgikus búja négy sorban megragadva. Költőnőnk bocsánatot nyert. Igyunk rá mindannyian!

Még sokszor ürítették ki a boroscsészét, közben a felszolgálók újabb és újabb fogásokkal jelentek meg. A társaság mellé a négy sarokra izzó szénnel megrakott nagy rézkosarakat helyeztek el, mert az est leszálltával hideg lett a sziklán, a szurdokból pedig nyirkos köd gomolygott fölfelé. A holdat sötét felhők takarták el. Lo járásfőnők, aki eddig szórakozottan bámulta a fenyők ágai között ragyogó lampionokat, most hirtelen előrehajolt.

– Mi a csudának gyújt tüzet ott a fa alatt az a három katona?

– Az én kísérőim. Szemmel tartanak – mondta a költőnő közömbös hangon.

– Arcátlan gazfickók! – kiáltotta Lo. – Majd én mindjárt…

– A te felelősségvállalásod csak addig terjed, amíg a rezidenciád falai között tartózkodom – emlékeztette gyorsan a költőnő.

– Ó… hm. Igen. Értem – motyogta Lo, aztán ráförmedt a háznagyára: – Meddig kell várni arra az édes-savanyú pontyra?!

Di bíró saját kezűleg töltött Jü-lannak, és így szólt:

– Lo barátom átadta nekem a függőben lévő ügyedről készített feljegyzéseit. Úgy gondolta, esetleg segíthetnék neked megfogalmazni a védőbeszédedet. írónak nem vagyok jó, asszonyom, viszont a jogi dokumentumok tárgyában hosszas tanulmányokat folytattam, és…

A költőnő letette a csészét.

– Nagyra értékelem szíves szándékodat, uram. De a különféle börtönökben eltöltött hat hét bőséges időt biztosított, hogy az ügy minden vonatkozásában elmerüljek. A jogi nyelvezetnek az a mindenre kiterjedő ismerete, amelyet te birtokolsz, belőlem magától értetődően hiányzik, mégis azt hiszem, én vagyok a legalkalmasabb arra, hogy megírjam a magam védőbeszédét. Hadd töltsék neked!

– Ne légy bolond, Jü-lan! – szólt nyersen a templomfőnök. – Di ezen a téren komoly hírnévre tett szert!

– Feltűnt nekem valami – vette át a szót a bíró. – Azt a tényt, hogy az egész ügyet egy névtelen levél indította el, nem kezelték megfelelő súllyal. Amennyire én meg tudom ítélni, senki nem foglalkozott komolyan a kérdéssel, hogy honnan tudhatott a levél írója az elásott holttestről. A levelet művelt, írástudó ember írta, a rablóbanda tagjai tehát szóba sem jöhetnek. Asszonyom, van valami sejtésed, ki lehetett az?

– Ha volna – felelte a költőnő szárazon –, már elmondtam volna a bíróknak. – Kiürítette a boroscsészét, majd hozzátette: – De lehet, hogy mégsem.

Hirtelen csend támadt. Aztán az udvari költő megjegyezte:

– A kiszámíthatatlanság a szép és tehetséges nő kiváltsága. Rád iszom, Jü-lan!

– Ehhez a köszöntéshez csatlakozom! – harsogta az akadémikus.

Az egész társaság nagyot nevetett, azonban a bíró valahogy nem

érezte egészen őszintének az általános derültséget. Mindannyian sokat ittak már, a bíró ugyanakkor tudta, hogy a három jeles férfiú rendkívüli mértékben bírja az italt – a legkisebbjeiét sem mutatták, hogy ne volnának urai önmaguknak. A költőnő szemében viszont lázas fény csillogott; úgy tűnt, a sírás határán áll. Meg kell próbálnia valahogy szóra bírni, gondolta Di bíró, mert Jü-lan utolsó megjegyzése azt sugallta, hogy valakire gyanakszik, és ez a személy itt ül az asztalnál.

– Az ellened megfogalmazott feljelentőlevélről – vette föl újra a fonalat – eszembe jutott egy másik, amely itt íródott, Csinhuában, tizennyolc esztendővel ezelőtt. Az a névtelen levél vezetett Mo Teling tábornok bukásához. És azt is nagy tudású, művelt ember írta.

A költőnő gyilkos pillantást vetett a bíróra. ívelt szemöldökét összeráncolva megkérdezte:

– Tizennyolc éve, azt mondod? Az rajtam nem túl sokat segít.

– A helyzet a következő – folytatta Di bíró. – Találkoztam itt valakivel, akinek köze volt a tábornok ügyéhez. Igaz, csak közvetve. A beszélgetésünk mégis érdekes lehetőségeket villantott föl. Ez a személy a

tábornok egyik ágyasának, egy Szung nevű nőnek a lánya volt.

Rápillantott a templomfőnökre. De a kövér szerzetes nem látszott követni a párbeszédet; minden figyelmét lekötötte az evés, a kifejezetten az ő vegetáriánus igényei szerint készült párolt bambuszrügy. Az akadémikus és az udvari költő figyelt, ám mindkettejük arca csak udvarias érdeklődést árult el. A bíró a szeme sarkából látta a rémületet a költőnő arcán. Meglepetten számolt: Jü-lan csak tizenkét éves volt annak idején! Tehát valaki mesélt neki erről az esetről. Valaki, aki tudott róla. A templomfőnök letette az evőpálcikát.

– Azt mondod, Szung? így hívták azt a diákot is, akit a minap meggyilkoltak, nem?

– Bizony, uram. Épp ennek a gyilkosságnak a kapcsán bányásztuk elő Mo Te-ling tábornok régi ügyét.

– Természetesen fogalmam sincs, mi után kutakodtál – kapcsolódott be a párbeszédbe az akadémikus –, azonban ha azt képzeled, hogy a tábornok elleni ítélettel valami nem volt rendben, hamis nyomon jársz! Mint tudod, én a cenzor tanácsadójaként működtem, és ebben a minőségemben végigkövettem az eljárást. Nyugodt szívvel állítom, a bűnösségéhez nem fér kétség. Kár, mert remek katona volt. Külsőre nyájas, közvetlen ember. De belülről rothadt. Egy előléptetés miatt emésztette magát.

Az udvari költő bólintott. Kortyolt egyet a csészéjéből,

– Én szinte semmit nem tudok a törvény és a jog ügyeiről, Lo, viszont érdekelnek a bonyolult talányok – kezdte a rá jellemző szabatos megfogalmazással. – Elmagyaráznád nekünk, mi a kapcsolat a sok évvel ezelőtti felségárulás és egy diák minapi meggyilkolása között?

– Miután a megölt diák neve is Szung, azt gondoltuk, uram, hogy talán a tábornok ágyasának a lánya, akiről Di kollégám az imént beszélt, az ő féltestvére volt.

– Ez elég megalapozatlan feltételezésnek tűnik! – tiltakozott az udvari költő.

Jü-lan is szólásra nyitotta a száját, de a bíró gyorsan válaszolt:

– Egyáltalán nem az, uram. A tábornok ágyasa kitette a gyerekét, mert az törvénytelen kapcsolatból sarjadt. A következőképp okoskodtunk: talán amikor a diák megtudta, hogy a féltestvére itt él, Csinhuában – amint az anyja szeretője is azért akart idejönni, hogy ezt az embert megtalálja. Kollégámmal ugyanis fölfedeztük, hogy a diák a bíróság levéltárában a tábornok családját és baráti körét igyekezett feltérképezni.

– Gratulálok, Lo! – kiáltotta az akadémikus. – Miközben ilyen fényűző módon ellátsz bennünket, még arra is jutott energiád, hogy a hivatali feladataidat elvégezd! Ráadásul olyan észrevétlenül, hogy még csak nem is sejtettük! Közelebb jutottatok-e már a diák gyilkosához?

– Az igazi munkát mind Di kollégám végezte, uram. Őtud beszámolni a legújabb fejleményekről is.

– Véletlen szerencse folytán – kezdte a bíró – eljutottam Szung féltestvéréhez. Őa déli kapu közelében található Fekete Róka szentély őre. Szellemileg fogyatékos ugyan, de…

– Szellemileg visszamaradott személyek vallomását a bíróságok nem fogadják el bizonyítékként – vágott közbe az udvari költő.

– Ennyit még én is tudok a jogról!

A templomfőnök megfordult a székén. Dülledt szemével figyelmesen nézte a bírót, majd megkérdezte:

– Eszerint ismered Sáfrányt, igaz?

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

Lu templomfónök összecsücsörítette az ajkát. Nagy, szőrös ujjai között forgatta a boroscsészét, majd elgondolkodva kezdett bele újra:

– En is elmentem egyszer ahhoz a lányhoz. Kíváncsi voltam rá, mert egyértelműen kötődik a rókákhoz, egy csomó nyüzsög körülötte. Ismeritek a történetét? Eladták egy olcsó bordélynak, de leharapta az első vendége nyelvét. Igazi rókatett volt! És meglett a hatása is, mert a fickó majdnem elvérzett, ő meg a nagy felfordulásban kiugrott az ablakon, egyenest a rókaszentélynek vette az irányt, és azóta is ott él, az ugaron.

– Mikor találkoztál vele utoljára? – kérdezte Di bíró mintegy mellékesen.

– Hogy mikor? Lehet úgy egy éve. Amikor három nappal ezelőtt megérkeztem, szerettem volna több időt eltölteni vele, hogy többet megtudjak arról az erős kapocsról, ami a rókákkal összeköti.

Megrázta nagy, busa fejét.

– Odamentem kétszer is, de az ugarra nyíló öreg kapunál mindig visszafordultam, olyan sok volt ott a kísértet. – Teletöltötte a csészéjét, aztán Lo járásfönökhöz fordult: – Abban a lányban is volt valami rókaszerű, akinek a táncával az este szórakoztatni akartál bennünket. Rendesen gyógyul a lába?

A köpcös járásfőnök kérdőn nézett Di bíróra. Az bólintott, mire ő az egész társaságnak címezve a mondanivalóját, így szólt:

– Nem akartuk elrontani a kedveteket, ezért mondtuk nektek, hogy kis baleset érte. Valójában meggyilkolták.

– Tudtam! – mormogta a templomfőnök. – És a holtteste végig ott feküdt karnyújtásnyira tőlünk, miközben mi ittunk és fecsegtünk.

Az udvari költő döbbenten nézte a költőnőt.

– Megölték? – kérdezte. – És te találtad meg?

A költőnő bólintott, mire az akadémikus mérgesen csattant föl:

– El kellett volna mondanod, Lo! A mi kedvünket nem olyan könnyű elrontani. És tekintettel hosszú bírói múltamra, illetve nyomozási tapasztalataimra, talán még egykét használható tanáccsal is szolgálhattam volna… Szóval, most két gyilkossági ügyet kell megoldanod. Van ötleted, ki tehette el láb alól a táncost?

Látván kollégája bizonytalanságát, Di bíró válaszolt helyette:

– A két eset szorosan összefügg, uram. Ami a Szung nevű diákot, valamint a levéltári kutatását illeti, teljesen egyetértek veled abban, hogy az apja bűnös volt felségárulásban, és a diák ilyen szempontból rossz nyomon járt. Ugyanakkor a kollégámmal úgy véljük, Szung közeljárt ahhoz, hogy megtalálja azt az embert, aki följelentette az apját, méghozzá nem hazafias, hanem annál sokkal önzőbb okból, nevezetesen, hogy…

A költőnő zaklatott kiáltása félbeszakította.

– Meddig folytatod ezt a rémséges beszédet? – kérdezte remegő hangon. – Alattomosan cserkészed be az áldozatodat egyre szűkülő

körökben… Elfelejted, hogy én is vádlott vagyok, és halálos ítélet függ a fejem fölött? Hogy lehetsz ilyen… ?

– Nyugalom, Jü-lan – lépett közbe az akadémikus. – Neked nincs miért aggódnod! Természetesen a leghalványabb kétségünk sincs afelől, hogy föl fognak menteni. A császári bíróság ülnökei kiváló emberek egytől egyig, ismerem mindet. Biztosítalak, merő formalitásból tárgyalják majd az ügyedet, és végül ejtik a vádat.

– így van! – erősítette meg az udvari költő.

Di bíró gyorsan folytatta:

– Jó hírem van a számodra, asszonyom. Pár perccel ezelőtt azt mondtam, hogy mind a Mo tábornok vesztét okozó, mind a rád nézve terhelő névtelen levelet művelt ember írta. Nos, sikerült kiderítenünk, hogy ez a két személy egy és ugyanaz. Ez pedig egészen más megvilágításba helyezi az ügyedet.

Az akadémikus és az udvari költő néma döbbenettel néztek a bíróra.

– Halljunk részleteket a rókaszerű táncoslány meggyilkolásáról! – recsegte a templomfőnök. – Végül is, ott történt a közvetlen közelünkben!

– így van, uram. Mindannyian ismeritek az úrnő zugjáratának történetét. És tudjátok, hogy a kilencedik herceg felesége a díszterem falát takaró lepel mögötti ajtót arra használta, hogy…

Di bíró mellett nagyot csattant valami.

A költőnő szökkent talpra, a széket is felborítva. Lángoló tekintettel nézett le a bíróra, úgy kiáltotta:

– Szerencsétlen bolond! Előállsz a legnyakatekertebb és legzavarosabb elméletekkel! Közben nem látod meg azt, ami pofonegyszerű, és kiszúrja a szemed! – Kezét ziháló mellére szorította, lázasan igyekezett levegőhöz jutni. – Elegem volt ebből a köntörfalazásból.

Majdnem két hónapja kell elviselnem, nem bírom tovább! Torkig vagyok! – Öklével az asztalra csapott, úgy sikoltotta: – Én öltem meg a táncosnőt, azt a zsaroló kis szajhát, te eszelős! Ő provokálta ki! Beledöftem az ollót abba a cingár nyakába, aztán bementem hozzád, és eljátszottam a magam színjátékát!

Néma csönd ereszkedett rájuk, a nő égő szemmel nézett végig a társaságon. Di bíró döbbenten pillantott föl rá.

– Ez a vég! – motyogta Lo járásfőnök.

Aztán a költőnő lesütötte a szemét, és nyugodtabb hangon folytatta:

– Szung, a diák, a szeretőm volt. Tudom, az volt a mániája, hogy az apját ártatlanul ítélték el. A táncosnő elmondta nekem, hogy Szung elment Sáfrányhoz. Szegény féleszű lányt erotikus hallucinációk gyötrik… Egy rongyokba öltöztetett csontvázat tart maga mellett, és a szeretőjének nevezi. Fáj neki, hogy lelenc, megálmodott hát magának egy apát, aki rendszeresen meglátogatja. Kicsi Főnixtől tudom, ő is megerősítette ebben a tévhitben, hogy a szerencsétlen lány megőrizze a jó hangulatát, és megtanítsa neki azokat a hátborzongató dalokat. Kicsi Főnix alattomos, rosszindulatú kis szajha volt, megérdemelte a halált. Kicsalta Szungból a titkomat, és ezzel akart megzsarolni, ahogy tegnap délután megtudtam. Úgy volt, hogy a Bíbor felhőt adja elő, de miután találkozott velem, és átgondolta az esélyeit, a Feketeróka-ballada mellett döntött. Finom célzásként arra, hogy találkozott Szunggal a romos templomban.

A költőnő olyan sebesen beszélt, hogy levegő után kapkodva újra meg kellett állnia. Di bíró lázasan igyekezett kihámozni magában ennek a zavaros vallomásnak a velejét. Gondosan felépített érvelése széthullott, mielőtt még előadhatta volna. Fegyvercsörgés hallatszott. A három katona – aki felfigyelt a felborított szék csattanására és a költőnő kiabálására – odasietett a pavilonhoz. A tiszt az egyik oszlopnál állt meg, és bizonytalanul igyekezett fölmérni a szituációt. A többi vendég nem látta meg. Minden szempár a költőnőre szegeződött, aki az asztalra támasztott kézzel állt. Aztán egyszer csak megszólalt Di bíró, de szinte meg sem ismerte a saját hangját:

– Mi volt az a bizonyos titok, amit a táncosnő kiszedett Szungból?

Jü-lan megfordult, és odaintette a tisztet.

– Gyere ide! Tisztességesen bántál velem, megérdemled, hogy te is halld! – A tiszt odalépett az asztalhoz, közben aggódó tekintetet vetett Lo járásfőnökre, a költőnő pedig folytatta: – Szung egy ideig a szeretőm volt, de hamar beteltem vele, és elküldtem. Ez tavaly ősszel történt. Hat héttel ezelőtt pár napot a Tóvidéken töltött. Eljött hozzám, és könyörgött, hogy fogadjam vissza. Megtagadtam. Volt már nekem szeretőm elég. Megutáltam a férfiakat, csak egypár barátnőm maradt. Azok is mit értek! Fölfedeztem, hogy a szolgálóm megcsal egy teherhordóval, és azonnal elzavartam. Még aznap este visszajött, amikor azt hitte, már elindultam a szokásos sétámra. Rajtakaptam, amint épp az ékszeres ládámat ürítette ki. – Megállt egy kicsit, türelmetlenül félresimított a homlokából egy hajtincset, amely elszabadult egyre ziláltabb frizurájából. – Alaposan meg akartam korbácsolni. De aztán… aztán nem is őt ütöttem: minden egyes suhintást önmagámnak szántam, minden a magam hihetetlen ostobaságának, őrültségének szólt! Amikor magamhoz tértem, és rájöttem, mit teszek, ő már holtan feküdt. Kivonszoltam a kertbe, és akkor megpillantottam Szungot, a hátsó kapunál állt. Egyetlen szót sem szólt, segített a lányt a cseresznyefához vinni, és elásni. Amikor a földet is elegyengette, megszólalt. Azt mondta, megőrizzük a titkot – együtt. Én azt feleltem, szó sem lehet róla. És hogy azzal, hogy segített a holttestet elrejteni, bűntársam lett a gyilkosságban, úgyhogy jobb, ha felszívódik. Akkor elsomfordált. Gondoltam, meg kell védenem magam, ha valaha megtalálnák a hullát, ezért fölfeszítettem a kertkapu zárját, és a két ezüst gyertyatartót az oltár alá temettem. – Nagyot sóhajtott,

majd ismét a tiszthez fordult: – Bocsánatkéréssel tartozom neked

– mondta szelíden. – Te tapintatosan várakoztál odakint, amikor én három napja bementem az ezüstműveshez. Ott ütköztem bele Szung diákba. A fülembe súgta, hogy miután a névtelen levéllel nem sikerült vérpadra juttatnia, kénytelen lesz más eszközöket bevetni, de talán mégis szeretnék előbb beszélgetni erről. Megígértem neki, hogy éjfélkor fölkeresem. Te az irántam való figyelmességből nem állítottál őrt az ajtóm elé. Kisurrantam a fogadóból, és elmentem Szung lakhelyére. Beengedett, én pedig megöltem. Egy lyukfurésszel, amit egy szemétkupacon találtam a sikátorban. Hát ennyi.

– Nagyon sajnálom, asszonyom – mondta a tiszt, és szenvtelen arccal elkezdte leoldani a derekáról a vékony láncot.

– Mindig kiválóan tudtál rögtönözni – szólalt meg egy mély hang. Az akadémikus volt az. Időközben fölkelt, és most a széke mögött állt. Tekintélyt parancsoló figura volt: magas és nagydarab alak, lobogó brokátruhában. A szarufáról lelógó lampionok fénye élesen megvilágította gőgös, makacs vonásait, a szeme fehérjéhez képest hatalmasra tágult pupillája sötéten csillogott. Gondosan lesimítgatta a köntösét, és könnyedén odavetette: – De én nem leszek adósa egy közönséges szajhának.

Azzal minden látható sietség nélkül átlépett az alacsony mellvéden.

A költőnő felsikoltott: dobhártyarepesztő, magas hangon. Di bíró fölpattant, és a mellvédhez sietett, szorosan a nyomában a tiszt és Lu templomfőnök. Lentről, az éjsötét mélységből csak a szurdokban rohanó patak távoli zúgása hallatszott.

Amikor Di bíró megfordult, Jü-lan elhallgatott. Megkövültén állt a mellvédnél az udvari költő mellett. Lo járásfőnök pattogó parancsokat adott ki a háznagyának. Az ősz szakállú öreg bólintott, majd lesietett a lépcsőn. A költőnő visszament az asztalhoz. Visszahuppant a székére, és tompa hangon megszólalt:

– Ő volt az egyetlen férfi, akit igazán szerettem. Utoljára igyunk egy csészével mindannyian együtt. Nemsokára el kell búcsúznom. Nézzétek, előbújt a hold!

Miután mind visszaültek az asztalhoz, a tiszt hátralépett, és megállt a legtávolabbi oszlopnál. Két embere követte a példáját. Amíg Di bíró csöndben töltött Jü-lannak, Lo járásfőnök megszólalt:

– A háznagyom szerint kicsit odébb van egy gyalogösvény, amely levezet a vízmosáshoz. Néhányan most azonnal elindulnak, hogy megkeressék a holttestet. De valószínűleg csak egy-két-kilométerrel lejjebb fog előkerülni, mert nagyon sebes a sodrás.

A költőnő az asztalra könyökölt, és bágyadtan elmosolyodott.

– Már sok éve pontos tervrajzot készíttetett arról a fenséges mauzóleumról, amit a szülőhelyén kellett volna felhúzni a halála után. Most pedig a holtteste… – Arcát a tenyerébe temette. Lo és a templomfőnök csöndben figyelte rázkódó vállát. Az udvari költő elfordult, és tágra nyílt szemmel nézte a holdfényben a szemközti hegyhátat. Aztán Jü-lan leengedte a kezét. – Igen, ő volt az egyetlen, akit valóban szerettem. Kedveltem Ven Tung-jangot, a költőt, bőkezű volt, kellemes társaság… és még néhány másikat. De Sao Fan-ven itt élt bennem, legbelül. Kitéphetetlenül. Tizenkilenc éves voltam, amikor beleszerettem. Rávett, hogy titokban szökjek el a házból, ahol dolgoztam. Nem volt hajlandó kivásárolni. Amikor eltelt velem, otthagyott egyetlen garas nélkül. Olcsó ribancként kellett megkeresnem a kenyeremet:

miután eljöttem abból a fővárosi házból, a nevem feketelistára került, sehol nem állhattam be előkelőbb intézménybe. Megbetegedtem, majdnem éhen haltam. Tudta, de rá se hederített. Később, miután Ven Tung-jang újra lábra állított, többször is megpróbáltam visszaszerezni. Úgy lökött félre az útból, ahogy egy kutyát szokás, amikor terhűnkre van a túláradó szeretete. Hogy mennyit szenvedtem miatta! És mégis szerettem szüntelenül!

Egy hajtásra kiitta a borát. Szánakozó pillantást vetett Lo járásfőnökre, aztán folytatta:

– Amikor meghívtál a házadba, először visszautasítottalak, mert azt gondoltam, nem akarok többé találkozni vele… hallani a fennhéjázó beszédét, látni, ahogy…

Megvonta a vállát.

– De ha az ember igazán szeret valakit, még a bűneit is szereti. Úgyhogy mégis eljöttem. Gyötrelmes volt együtt lenni vele, mégis boldoggá tett… Csak amikor megrendelte tőlem azt az ódát az „örömteli viszontlátás” alkalmából, akkor veszítettem el az önuralmamat. Töredelmesen bocsánatot kérek ezért, Lo. Én voltam az egyetlen ember a világon, akinek szabadon eldicsekedhetett a gonosztetteivel. És bizony sokat elkövetett; azt állította, nála nagyobb ember még nem élt a földön, ezért jogában áll minden érzést megtapasztalni, amire egy ember teste és lelke képes. Igen, elcsábította Mo tábornok ágyasát, és amikor a tábornok erre rájött, Sao feljelentette. Őmaga is latolgatta, hogy csatlakozzon az összeesküvéshez, de jó időben rájött, hogy az kudarcra van ítélve. Őtudott a tábornok összes cinkosáról, úgy, hogy azok egyike sem tudott róla. A cenzor hálás volt a remek tanácsokért, ezt Sao nagy élvezettel mesélte nekem! A tábornok hallgatott róla a tárgyalás során, mert nem volt írásos

bizonyítéka arról, hogy Saónak is köze lett volna az összeesküvéshez, ahhoz pedig túl büszke volt, hogy a csalfa ágyas ügyét felhozza… Különben is: a lány fölakasztotta magát, tehát a tábornoknak ebben az ügyben sem lett volna bizonyítéka. Sao imádott erről a régi esetről mesélni… Idén tavasszal eljött hozzám a Fehér Kócsag monostorba, mert semmi nem szerzett neki nagyobb örömöt, mint azokban gyönyörködni, akiket nyomorulttá tett és szenvedésre kárhoztatott. Ezért nem mulasztotta el meglátogatni törvénytelen lányát a rókaszentélyben, ahányszor csak áthaladt Csinhuán. Arról győzködte Sáfrányt, hogy csodás életet él ott hűséges szeretőjével és a rókákkal. Amit a szolgáló halálra korbácsolásáról mondtam, szóról szóra igaz… Csak Szung nevét mindenütt helyettesítsétek be Saóéval. Azt a szerencsétlen diákot soha életemben nem láttam, tegnap hallottam róla először Saótól. Szegény Sáfrány mindent elmondott Saónak a diákról. Sao odament a házhoz, bekopogott a hátsó kapun, és azt mondta Szungnak, Hogy fontos információi vannak Mo tábornok peréről. A diák beengedte, Sao pedig megölte, méghozzá egy öreg lyukfűrésszel, amit a kertkapu közelében talált egy szemétkupacon. Azt mondta, volt nála egy tőr, de mindig jobb olyan eszközzel gyilkolni, amit helyben vesz magához az ember. Ezért ölte meg a táncosnőt is az ollóval. Csak amiatt aggódott, hogy a Szung anyjához fűződő titkos viszonyának valamilyen dokumentuma a diák birtokába került; régi levelek, vagy más hasonló. Átkutatta Szung szobáját, azonban nem talált semmit. Tölts nekem még egyet, templomfőnök!

Ezúttal már lassabban hajtotta föl a bort, majd folytatta:

– Mondanom sem kell, miután Sao segített elásni a szolgáló holttestét, nem küldtem el. Dehogyis, térden állva könyörögtem, hogy jöjjön vissza hozzám. Erre azt

felelte, nagyon sajnálja, hogy nem látta, amikor agyonkorbácsoltam a lányt, de kötelessége lesz tudatni a hatóságokkal. Nevetve hagyott ott. Biztos voltam benne, hogy föl fog jelenteni, ezért próbáltam ügyetlenül hamis nyomokat hagyni.

Amikor hallottam a névtelen levélről, rögtön tudtam: Sao írta, hogy tönkretegyen. Tisztában volt vele, milyen ostobán, nyomorultul rajongok érte, és hogy sosem fogok rá vallani, még ha az életem függ is tőle!

Csüggedten megrázta a fejét, és az oszlopra mutatott:

– Látjátok, mennyire szerettem? Azt a költeményt akkor szereztem, amikor még együtt voltunk.

Hirtelen Di bíróra emelte a tekintetét, és fölcsattant:

– Amikor elkezdted egyre szorosabbra húzni körülötte az álnok hurkodat, úgy éreztem, mintha engem fojtogatnál! Ezért aztán beszélni kezdtem. Mindabból, amit tudtam, megpróbáltam összerakni egy történetet, hogy megmentsem. De hallottátok az utolsó szavait.

Letette a boroscsészét, és fölállt. Kecses kezének néhány mozdulatával rendbe tette a frizuráját, aztán közömbös hangon hozzátette:

– Most, hogy Sao meghalt, nyugodtan mondhattam volna, hogy ő korbácsolta halálra a szolgálót. Nagyon is képes volt ilyesmire. De ezek után én sem akarok tovább élni. Utánavethettem volna magam a szurdokba, csakhogy az ennek a jóravaló tisztnek az életébe került volna. Ráadásul így vagy úgy bennem is van büszkeség, és bár sok olyat tettem, amit nem kellett volna, gyáva sosem voltam. Megöltem azt a szolgálót, szembenézek a következményekkel.

Odafordult az udvari költőhöz, és sápadt mosollyal így szólt:

– Nagy megtiszteltetés tfolt az ismeretséged, Csang, tehetséges költő vagy. Téged, templomfőnök úr, csodállak, mert igazán bölcs embert ismertem meg a személyedben. Neked pedig, Lo, hálás vagyok rendíthetetlen barátságodért. Ami téged illet, Di járásfőnök, bocsáss meg az iménti felcsattanásért! Kapcsolatomnak Saóval előbb-utóbb katasztrófába kellett torkolnia, te pedig csupán a kötelességedet teljesítetted. És így a legjobb, mert most, miután nyugalomba vonult, és minden korábbinál szabadabban mozoghatott, Sao új gaztettekre készült, hogy elszórakoztassa magát. Nekem pedig úgyis végem. Ég veletek!

A tiszthez fordult. Az megkötözte a lánccal, és elvezette. A két katona a nyomukban haladt.

Az udvari költő összekuporodva ült a széken, keskeny arca hamuszürke volt. Homlokát masszírozva így szólt:

– Majd' széthasad a fejem! És ha belegondolok, hogy igazán megrázó élményre vágytam!

Fölállt, és a köpcös járásfőnökhöz intézte a szavait:

– Menjünk vissza a városba! Egek, Lo! – mosolyodott el sötéten.

– Előtted fényes pálya áll! A legnagyobb kitüntetések várnak rád, te leszel a…

– Azt mindenesetre tudom, hogy most mi vár rám, uram – felelte Lo keserűen. – Ülhetek egész éjjel az íróasztalomnál, és fogalmazhatom a hivatalos jelentést. Indulj el, kérlek, a gyaloghintóhoz. Egy pillanat múlva én is jövök.

Miután a költő eltávozott, Lo hosszasan nézte a bírót.

– Ez… ez szörnyű volt, Di – hebegte remegő ajakkal. – Ez a nő… ez a nő…

Elakadt a hangja. Di bíró a kollégája karjára tette a kezét.

– Szépen befejezed az életrajzát, és szó szerint idézed, amit most elmondott. így a művei összkiadása a te szerkesztésedben hűen rajzolja meg a portréját, ő pedig a költeményeiben sok nemzedéken át tovább él. Menj le Csanggal együtt, én még szeretnék itt maradni egy keveset. Szükségem van egy kis időre, el kell rendeznem a dolgokat a fejemben. Rendeld el, hogy az írnokok készítsenek elő mindent a törvényhivatalban! Nemsokára csatlakozom hozzád, és segítek megírni a hivatalos papírokat. – Egy darabig követte szemével a távozó járásfőnököt, aztán a templomfőnökhöz fordult: – És te, uram?

– Én veled maradok, Di. Húzzuk oda a székünket a mellvédhez, és gyönyörködjünk a holdban! Végtére is, azért jöttünk, hogy a holdünnepet megüljük, nem?

A két férfi leült, háttal a félig letakarított asztalnak. Magukra maradtak a pavilonban, mert amint Lo járásfőnök elment, a szolgák odasereglettek az erdei konyhához, hogy megtárgyalhassák a különös eseményeket.

A bíró szó nélkül nézte a szemközti hegyhátat. Úgy tűnt, a kísérteties holdfényben minden fát egyenként ki tud venni. Hirtelen megszólalt.

– Téged is érdekel, uram, a Fekete Róka szentély őrének sorsa. Sajnálattal közlöm, hogy Sáfrány elkapta a veszettséget, és ma délután meghalt.

Lu templomfőnök bólintott nagy, busa fejével.

– Tudtam. A hegyi ösvényen fölfelé jövet, életemben először láttam egy fekete rókát. Egyetlen pillantást vethettem ruganyos, hosszú testére, sima, fekete szőrére, aztán beszaladt a bokrok közé, és eltűnt. – Megdörzsölte borostás arcát. Tekintetét a holdról le sem véve, közömbös hangon kérdezte: – Megdönthetetlen bizonyítékod volt az akadémikus ellen, Di?

– Szó sincs róla. Csak a költőnő azt képzelte, és végül ő oldott meg mindent. Ha ő nem szólal meg, én handabandáztam volna még egy kicsit, aztán az egész gondolati építmény kimerült volna egy gyengécske feltételezésben. Az akadémikus érdekes logikai kísérletnek minősítette volna, és azzal le is zárul az ügy. Természetesen pontosan tudta, hogy semmiféle bizonyítékom nincs ellene. Nem azért ölte meg magát, mert a jog pallosától félt, hanem mert hatalmás, emberfeletti büszkesége nem engedte volna abban a tudatban élni, hogy valaki megsajnálta.

A templomfőnök ismét bólintott.

– Igazi dráma volt ez, Di. Emberi dráma, amelyben véletlenségből rókák is szerepet játszottak. Azonban nem szabad mindent a mi behatárolt kis emberi világunk felől nézni. Sok más világ is létezik, a miénkkel többé-kevésbé átfedésben. A rókák világa felől tekintve ez egy rókadráma volt, amelyben emberi lények is jutottak némi apróbb szerephez.

– Igazad lehet, uram. Úgy tűnik, az egész negyven éve kezdődött, amikor Sáfrány anyja még kisgyerekként hazavitt egy fekete rókakölyköt. Hát, nem tudom… – A bíró kinyújtóztatta hosszú lábát.

– Azt viszont tudom, hogy halálosan elfáradtam.

A másik lapos oldalpillantást vetett rá.

– Igen, megérdemelsz egy kis pihenést. Rád és rám – mindkettőnkre a maga választotta irányban – hosszú út vár még. Nagyon hosszú és fárasztó út.

Azzal a templomfőnök hátradőlt a székén, és dülledt szemét a fényes holdra szegezte.

UTÓSZÓ

Di bíró valóságos személy volt; a Tang-dinasztia idején, 630-tól 700-ig élt, elsőrangú nyomozóként és híres államférfiúként őrizte meg az emlékezet. A regényben leírt események ugyanakkor a képzelet

szüleményei, ahogyan a többi szereplő is – kivéve Jü-lan költőnőt. Az ő alakjához a körülbelül 844-től 871-ig élt híres költőnő, Jü Hszüan-csi szolgált mintául. Őválóban kurtizán volt, aki kalandos és kacskaringós életét a vérpadon fejezte be. Azzal vádolták, hogy halálra vert egy szolgálót, de sosem sikerült egyértelműen tisztázni, hogy bűnös volt-e, vagy ártatlan. A tizenhetedik fejezetben idézett vers tőle való.

A történetben fölbukkan a kínai irodalmi élet néhány sajátossága: Kínában a közigazgatási pályára készülőknek közel kétezer éven át szigorú irodalmi vizsgák jelentették a legfontosabb belépőt. Ezekre a vizsgákra a birodalom bármely állampolgára jelentkezhetett. Természetesen a jómódú családok fiai a felkészülésben előnnyel indultak a szegény családból származókhoz képest, ám az, hogy aki ezeken a vizsgákon megfelelt, vagyoni és társadalmi helyzetétől függetlenül azonnal hivatalos kinevezést kapott, némi demokratikus vonást kölcsönzött a kormányzás rendszerének, és segített valamelyest csökkenteni a társadalmi egyenlőtlenségeket. A társasági életben kiemelt szerep jutott az irodalmi tehetségnek, ezen belül is igen nagyra értékelték a kalligráfiát: valójában a festészetnél is magasabbra. Ezt a tényt könnyű megérteni, ha belegondolunk, hogy a kínai írás nem betűket, hanem képírásjeleket használ, amelyeket inkább festenek, mint írnak. A kalligráfiát teljes joggal hasonlíthatjuk a nyugati absztrakt festészethez.

Kínában három vallás uralkodott: a konfuciánus, a taoista és a buddhista – utóbbi Indiából érkezett az I. században. A hivatalnoki kar jórészt konfuciánus volt, és rokonszenvvel érdeklődött a taoizmus iránt, de túlnyomórészt ellenezte a buddhizmust. A VII. században azonban Indiából kiindulva új buddhista irányzat terjedt el: Kínában csannak nevezték, számos

taoista elemet magába olvasztott; tagadta Buddha megváltó mivoltát, minden szent könyvet haszontalannak nyilvánított, és azt tanította, hogy a megvilágosodást önmagunkban kell megtalálni. Ez az irányzat népszerű lett különféle írástudó körökben, és Japánban is gyorsan elterjedt, ahol zen néven ■ ismert. A regénybeli Lu templomfőnök zen buddhista szerzetes.

A rókatündérekkel kapcsolatos hiedelmek és legendák a történetben ábrázoltnál korábbi időkben keletkeztek, és a kínai irodalomban sok évszázadon át felbukkantak.

Di bíró korában a kínaiak nem viseltek lófarkat, ez a szokás csak a mandzsu hódítással terjedt el. A férfiak hajukat a fejtetőn kontyba fogták. A szabadban és zárt térben egyaránt viseltek fejfedőt, amit csakis lefekvéskor vettek le. Fedetlen fővel odaállni más elé súlyos sértésnek számított – ez alól csak a taoista remeték és a buddhista papok jelentettek kivételt. Ebben a regényben ez a szokás szerepet kap a Szung nevű diák meggyilkolásával kapcsolatos nyomozásban.

A Tang-dinasztia idején a kínaiak nem dohányoztak. A dohányt és az ópiumot csak évszázadokkal Di bíró kora után terjesztették el Kínában.

Robert van Gulik